

- KANADA DLA EMIGRANTÓW:
- POPIERANA LEWICA - PODZIEMNA PRAWICA
- MÓJ AKCENT - TO JA ! • JAK TU Z PRACĄ? • CO PAN PIJE (W WODZIE)?
- CALGARY RUSZYŁO

PISMO NIEZALEŻNE WYDAWANE PRZEZ GRAŻYNĘ I ZBIGNIEWA FARMUSÓW

ECHO - TYGODNIK POLSKI

NO. 18 • 18 - 24 LUTEGO 1988 • TORONTO • PUBLISHED WEEKLY • CENA: \$ 1.25

Second Class Registration Number 7631 Postage Paid At Toronto

POLSCIE MOŻNA POMÓC !

DRUGI MILION DLA SOLIDARNOŚCI Z KONGRESU USA
CZEKA NA ODBIÓR. TRWA WALKA O TRZECI

KORESPONDENCJA WŁASNA Z KALIFORNI

W dniach 12 - 14 lutego w kalifornijskim mieście Los Angeles odbył się XIII Zjazd 34 organizacji z całego świata popierających Solidarność. Obrady toczyły się w Centrum Jana Pawła II, w dzielnicy Yorba Linda i w budynku Związku Nauczycieli Amerykańskich w sercu ogromnego miasta. O randze wydarzenia świadczy obecność wicegubernatora Kalifornii oraz udział wielu znakomych gości z Europy, w tym Jerzego Milewskiego kierownika Biura Solidarności za Granicą.

Burze śnieżne szalejące na granicy kanadyjsko-amerykańskiej dały we znaki opóźnionym przez nie uczestnikom jak i popsuły szyki gospodarzom, którym przez niespodziewane opóźnienie omal nie zawalił się program Zjazdu.

Na kłopotach z dojazdem zakończyła się feralność tej trzynastki.

Uważam, że było to dla jawnej i tajnej opozycji w Polsce i dla nas za granicą bardzo ważne spotkanie.

Oceniam to jako bezpośredni uczestnik tego wydarzenia, obfitującego w sprawy naprawdę zasadnicze. Jako jeden z delegatów, a nie tylko jako reporter

Mogliby się każdemu wydawać, że tego typu imprezy i instytucje znaczenia wielkiego nie mają, poza rytualnym klepaniem odzew i rezolucji, przyjemnością przechwałek i spotkań towarzyskich. Tymczasem łatwo się przekonać, że grupy pro-solidarnościowe stanowią obok kongresów Polonii i związków zawodowych jedną z decydujących sił rozstrzygających sprawy polskie na międzynarodowej arenie politycznej. To właśnie amerykańskie grupy uprawiają skuteczne lobby w Senacie i Kongresie, to spokojna stateczna matka 6 dzieci Ela Wasilutynska z Solidarity International z Connecticut, wszechobecna na Zjeździe była główną amerykańską sprężyną lobby w celu przyznania przez Kongres USA pierwszego i drugiego miliona dolarów dla Solidarności. To profesor z Harvardu Ewa Brantley spowodowała wysłanie komisji ONZ do zbadania, czy w PRL stosowane są tortury. To dzięki tym ludziom trwa wysyłka do Polski sprzętu dla podziemnych wydawnictw.

To właśnie na Zjeździe w Los Angeles zapadła decyzja o rozpoczęcie starań o przyznanie Solidarności trzeciego miliona z budżetu Kongresu USA. I na tym Zjeździe właśnie padły słowa zainteresowania losem wywalczonych dla NSZZ środków material-

nych w przekonaniu, iż potrzeby regionów wciąż nie są nawet w części zaspakajane, że działalność opozycyjna nie kończy się na Warszawie. Świadomość szeroko istniejących struktur podziemia wdarła się ostatecznie na ten Zjazd i znalazła wyraz w poprawkach statutowych zrzeczenia. Oto uznano, że obok pomocy dla NSZZ organizacje zrzeszone mogą pomagać i innym niezależnym organizacjom, których program nie jest sprzeczny z ideałami Solidarności.

Delegaci wysłali szereg listów, w tym drukowany poniżej list otwarty do Wałęsy i KKW, do narodów ujarzmionych przez komunizm, do Jana Pawła II, do Prezydenta RP, do wszystkich kongresmenów i polityków, którzy przyczynili się do przyznania funduszy dla Solidarności. Procz wyrazów serdeczności i wdzięczności znalazły się też sprawy interwencyjne, jak raport do UNESCO w sprawie polityki rządu PRL, listy do Amnesty International, czy Komisji Praw Człowieka ONZ w obronie więźniów politycznych, depesza do szefa tej komisji domagająca się interwencji w celu wyjaśnienia losu Kornela Morawieckiego.

Zwazywszy dużą skuteczność działań podejmowanych przez Biuro Brukselskie i organizacje pro-solidarnościowe można się spodziewać szybkich ich rezultatów.

I jeszcze jedno. W dawnym Echu Tygodnia apelowałam o zebranie pieniędzy na upragniony prezent dla niewidomej profesor Brantley. Na Zjeździe Ewa powiedziała mi

REZYGNACJA KIEROWNICTWA

PPS

Pięciu członków kierownictwa Polskiej Partii Socjalistycznej złożyło rezygnację z pełnienia swoich funkcji. W niedzielę, 14 lutego zachodnie agencje rozpowszechniły wiadomość o rezygnacji kilku członków kierownictwa PPS. Miałoby to być spowodowane podejrzeniem, że partia jest infiltrowana lub manipulowana przez SB. Rezygnacje złożyli przewodniczący Prezydium Rady Naczelnej Jan Jozef Lipski, wiceprzewodniczący Władysław Goldfinger-Kunicki, sekretarz Andrzej Malanowski, członek Prezydium Marek Nowicki oraz rzecznik prasowy Jerzy Kolabowski. Z depeszy natomiast, która nadeszła w poniedziałek, 15 lutego wynika, że wielu działaczy i członków partii zdystansowało się do podejrzenia tego typu i wyraziło zdumienie wobec złożenia rezygnacji przez czołowych członków kierownictwa. W depeszy mowa jest o konieczności kontynuowania działalności partii PPS reaktywowana została 3 miesiące temu.

że dzięki naszej i naszych Czytelników pomocy ma już mówiący komputer i dziękuje wszystkim

GRAŻYNA FARMUS

Szerzej o Zjeździe CSSO napisze w następnym numerze Zbyszek Farmus

CSSO DO WAŁĘSY I KKW W SPRAWIE DOTACJI KONGRESU USA

Do przewodniczącego Związku NSZZ Solidarność i Krajowej Komisji Wykonawczej

LIST OTWARTY

Drodzy Koledzy!
Reprezentanci 34 organizacji z całego świata, zebrani na 13 Konferencji Organizacji Popierających NSZZ Solidarność (CSSO) w Los Angeles w dniach 12 - 14 lutego br.

1. Wyrazamy radość z powodu zrekonstruowania krajowego kierownictwa Związku w postaci jawnie działającej Krajowej Komisji Wykonawczej NSZZ Solidarność, reprezentującej regiony z całej Polski.

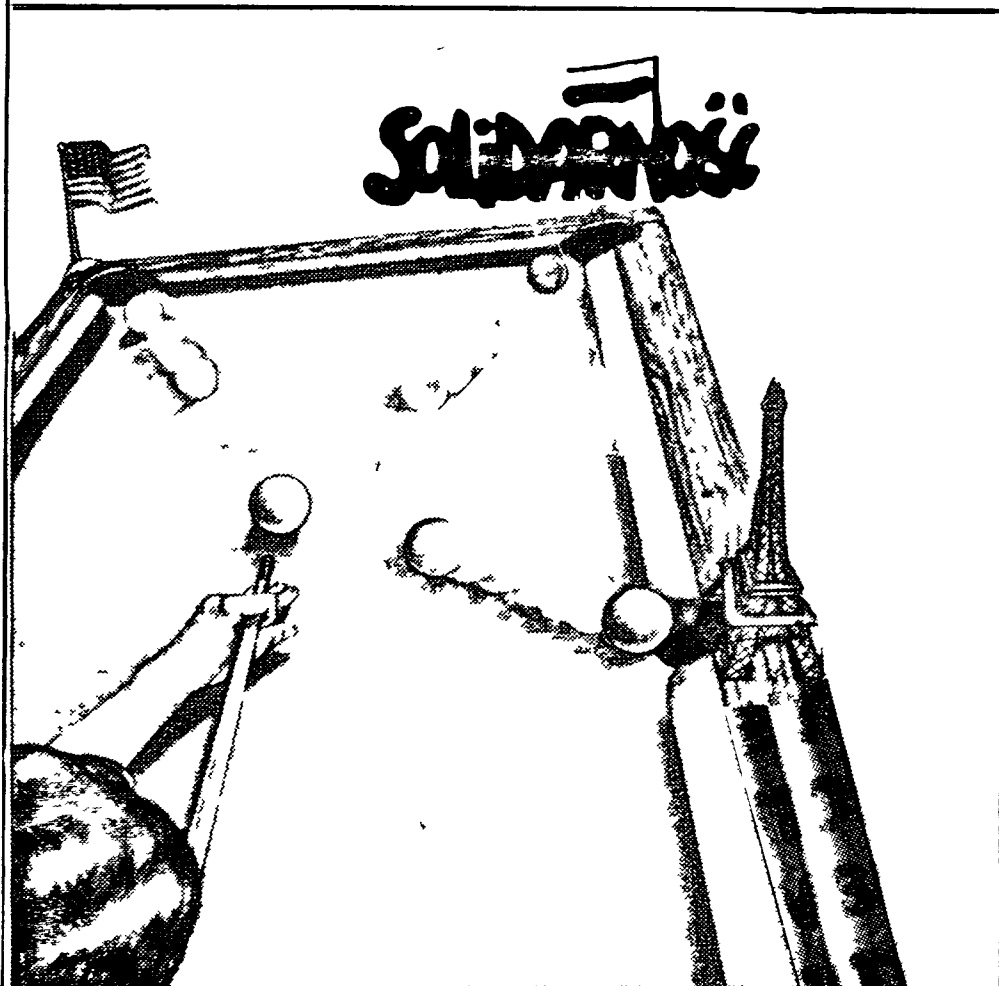
2. Wyrazamy nadzieję, że druga dotacja jednego miliona dolarów US, pozyskana od Kongresu USA staraniem Biura Koordynacyjnego NSZZ Solidarność Za Granicą z siedzibą w Brukseli, dzięki pełnemu zaangażowaniu amerykańskich członków CSSO, przyczyni się do wzmocnienia struktur związkowych w całym kraju i pomoże w

dążeniach do relegalizacji Związku. Wyrazamy zadowolenie, że mimo dużych przeszkód, Kongres USA postanowił przekazać tę sumę do dyspozycji krajowego kierownictwa NSZZ Solidarność w Polsce.

3. Posiadając kontakt z wieloma strukturami jawnymi i tajnymi NSZZ Solidarność, jesteśmy świadomi ogromnych potrzeb materialnych Związku. Struktury te oczekują na kontynuowanie pomocy, co wymaga naszego szybkiego rozpoczęcia starań dla pozyskania kolejnej dotacji na rok budżetowy 1989 (1 października 1988 - 30 września 1989).

Z uwagi na długotrwałość procesu legislacyjnego postanowiliśmy podjąć te starania z głębokim przekonaniem, że w ten sposób najlepiej służyć sprawie NSZZ Solidarność.

Z solidarnościowym pozdrowieniem
EWA ŚLUSAREK
CSSO North America, Coordinator

• **Strzykawki dla nowojorskich narkomanów** W Nowym Jorku trwa eksperyment wydawania przez władze miejskie około 400 narkomanom czystych strzykawek. Ma to zapobiegać rozprzestrzenianiu się AIDS. Jesli pierwsze próby zakończą się pomyślnie, eksperyment obejmie swym zasięgiem większą liczbę osób. Szacuje się, że w Nowym Jorku jest co najmniej 250 tysięcy narkomanów wstrzykujących sobie narkotyki. Liczba zarazonych na AIDS rośnie rocznie wśród narkomanów o około 8%. W Holandii i Wielkiej Brytanii z powodzeniem zrealizowano program bezpłatnego rozdzielania strzykawek pomiędzy narkomanów. Zaobserwowano tam, że liczba zachorowań na AIDS wśród osób, które wstrzykują sobie narkotyki, nie zwiększyła się.

• **Strauss przeciwny sankcjom wobec RPA** Premier Bawaru Franz Josef Strauss powiedział po powrocie z oficjalnej wizyty w RPA "Jestem mile zaskoczony zmianami na lepsze w Republice Południowej Afryki. Uważam także, iż jest politycznym błędem oraz moralnie nieodpowiedzialne, że wszyscy ci, którzy z bezpiecznej, europejskiej lub amerykańskiej perspektywy nawołują do wprowadzenia sankcji przeciwko Pretorii, nie zdają sobie sprawy z politycznych konsekwencji tego nierozważnego kroku". Strauss, wespół z prezydentem RPA P. Bothą wypowiadają się za zorganizowaniem międzynarodowej konferencji w sprawie pokojowego rozwiązania problemów RPA.

• **Kto ustąpi w Austrii?** Prezydent Austrii Kurt Waldheim oświadczył, że nie podda się "oszczerstwom, demonstracjom nienawiści oraz całej kampanii niepełni" i nie zrezygnuje ze stanowiska. Powiedział, że wnioski 6-osobowego zespołu historyków, który stwierdził w raporcie, że Waldheim kłamał o swojej wojennej przeszłości, oparte są na hipotezach i na niesprawdzonych przesłankach. Kanclerz Austrii F. Vranitzky oznajmił, że nie wyklucza swojej rezygnacji jeśli kontrowersje dotyczące Waldheima będą nadal pochłaniały czas jemu i rządowi. W Austrii rozszerza się opinia, że Waldheim powinien ustąpić.

• **Palestyńczycy pogrzebani żywcem przez żołnierzy izraelskich** Przedstawiciel armii izraelskiej oświadczył, że dowództwo wydało nakaz zatrzymania dwóch żołnierzy izraelskich za rzekomy udział w pogrzebaniu żywcem 4 Palestyńczyków. Według informacji mieszkańców wioski Kfar Salem oraz dziennikarza z gazety izraelskiej Yediot Ahronot, około 20 żołnierzy izraelskich złapało 4 Palestyńczyków i pobiło ich. Leżących, przy użyciu spychacza zasypali ziemią. Mieszkańcy wioski odkopali nieprzytomnych Palestyńczyków. Otrzymali oni pomoc w szpitalu w Jerycho, gdzie jeden z nich leczył się 8 dni. Przedstawiciel armii izraelskiej potwierdził, że incydent miał miejsce i zapowiedział dalsze zatrzymanie żołnierzy podejrzanych o udział w zajściu. Podkreślił jednak, że obecnie sprawa znajduje się w fazie śledczej i żaden z żołnierzy nie został formalnie oskarżony.

• **Demonstracja w NRD** W Dreźnie odbyła się antykomunistyczna demonstracja w rocznicę zniszczenia Dreźnie, w dniu 13 lutego 1945 roku, przez bombowce brytyjskie i amerykańskie. Około 500 osób wznosiło okrzyki wolnościowe, domagając się prawa swobodnego opuszczenia NRD, prawa emigracji do Niemiec Zachodnich oraz zburzenia Muru Berlińskiego. Milicja przyglądała się demonstracji przez 1,5 godziny, a następnie przystąpiła do jej rozpędzenia. Doszło do ogólnego zamieszania, podczas którego wiele osób zostało spalowanych, a kilkanaście zaarrestowanych.

• **Jakie są przyczyny wysokiej śmiertelności czarnych niemowląt w USA?** Czasopismo medyczne "New England Journal of Medicine" opublikowało wyniki badań, mających na celu ustalenie przyczyny wysokiej wskaźnika śmiertelności wśród murzynskich noworodków w USA. Badania przeprowadzone na zlecenie rządu federalnego wykazały, iż przyczynami tego zjawiska są m.in. zbyt młody wiek matek oraz szereg czynników społeczno-gospodarczych. Śmiertelność czarnych niemowląt jest prawie dwukrotnie wyższa niż niemowląt białych. W 60% przedwczesnych urodzin czarnych dzieci jest niski poziom czerwonych ciałek krwi. Większa śmiertelność wśród czarnych przypisywana jest także ich niskiej wadze. To zaś wyni-

ka z faktu, iż wiele z nich rodzi się przedwcześnie. Kobiety młodsze, mniej wykształcone i niezamężne częściej rodziły dzieci o niskiej wadze.

• **12 ofiar walk czarnych w RPA** W prowincji Natal w walkach jakie wybuchły pomiędzy komunistycznym Zjednoczonym Frontem Demokratycznym a umiarkowanym Ruchem Zulusów Inkatha zginęło 12 czarnych. Walki te trwają w Natal od roku. Zginęło już w nich 400 czarnych. Inkatha propaguje pokojową i stopniową drogę znoszenia apartheidu. Zjednoczony Front Demokratyczny głosi ideę odebrania przemocą władzy białym.

• **Na świecie działa kilkaset seksownych szpiegów KGB** Kongresman amerykański Dan Mica, stojący na czele kongresowej komisji, badającej przypadki tzw. wymiany tajemnic państwowych za seks, powiedział, że komisja jest przekonana, iż KGB rozestało po świecie kilkaset seksownych szpiegów. Zadaniem tych kobiet polega na uwiedzeniu, nawiązaniu współzycia seksualnego i wyciągnięciu jak największej ilości tajemnic. Ich głównym obiektem jest amerykański, brytyjski i kanadyjski personel militarny, stacjonujący za granicą, bądź strzegący ważnych placówek dyplomatycznych i innych. Na wdzięk sowieckich piękności najbardziej podatni są samotni, niezona ci żołnierze. Zdaniem Pentagonu wysyłanie na placówki zagraniczne zonatych znacznie zwiększa koszty, gdyż jadą z nimi żony, dzieci i meble.

• **Papież Jan Paweł II i prezydent Reagan najbardziej podziwiani** Instytut Gallupa opublikował listę najbardziej podziwianych przez Amerykanów mężczyzn w 1987 roku. Pierwsze pozycje nie uległy zmianie, zajmują je kolejno prezydent Reagan i Papież Jan Paweł II. Tym razem wśród dziesiątki znalazło się nazwisko Gorbaczowa, który dzieli pozycję nr 8 z przewodniczącym firmy Chrysler - Lee Jacocca. Na siódmym miejscu uplasował się pułkownik O. North.

• **Kilkadziesiąt tysięcy ludzi zachorowało na żółtaczkę w Szanghaju** Władze ogłosiły stan epidemii. W walce z chorobą przeszkadza brak łóżek w szpitalach oraz brak leków.

• **70 rocznica niepodległości Litwy** 16 lutego, 70 lat temu Litwa uzyskała niepodległość. W 1940 roku została anektowana przez Związek Sowiecki. Prezydent Reagan zaapelował o uczczenie 70-rocznicy niepodległości Litwy. Władze sowieckie ostrzegły Litwinów przed udziałem w jakichkolwiek zgromadzeniach z tej okazji. Zorganizowały również na Litwie wiece przeciwko "zagranicznemu mieszaniu się w wewnętrzne sprawy Litwy".

• **RPA podała, że w Angoli oddziały UNITA wspomagane przez wojsko południowoafrykańskie** scigają rozproszone i uciekające w popłochu wojska reżymu komunistycznego w Angoli, wspierane go przez blok sowiecki.

Jednocześnie RPA przyznała, że niedawno w czasie jednej z potyczek śmierć poniosło 4 białych żołnierzy południowoafrykańskich. Prozachodnia UNITA walczy o obalenie komunizmu w Angoli.

• **Wyroki na dysydentów w NRD** Sąd wschodniobermberski skazał pod koniec stycznia br. na karę 6 miesięcy więzienia trzech wschodniemieckich dysydentów: A. Kala, B. Schlegela i T. Boettchera. Ten ostatni liczy 17 lat i jest najmłodszym spośród wszystkich osób zaarrestowanych w połowie stycznia podczas oficjalnych obchodów upamiętniających narodziny Niemieckiej Partii Komunistycznej.

W czasie uroczystości, których uczestnikiem i obserwatorem był sam Erich Honecker oraz towarzyszący mu członkowie partii i rządu komunistycznych Niemiec Wschodnich, kilkuset aktywistów, bojowników o przestrzeganie praw ludzkich w NRD uformowało własny, niezależny pochod. Silne oddziały reżymowej milicji rozproszyły demonstrantów aresztując około 200 osób.

• **Doniesienia o śmierci Terry Waite** Chrześcijańska radiostacja w Bejrucie doniosła, że specjalny wysłannik Kościoła anglikańskiego, Brytyjczyk Terry Waite został zamordowany przez swych porwaczy.

Powołując się na dobrze poinformowane źródła wyjaśniono, iż Waite został zgwałcony wkrótce po zakończeniu przesłuchania, prowadzonych przez jego libańskich porwaczy. Waite zaginął rok temu przebywając z misją w Libanie, gdzie miał nadzieję wynegocjować wolność dla zachodnich zakładników.

• **W maju Ojciec Święty Jan Paweł II uda się z pielgrzymką do Urugwaju, Boliwii, Peru i Paragwaju** Będzie to jego dziewiąta wizyta w Ameryce Łacińskiej.

• **Japońskie grupy prawicowe i nacjonalistyczne zorganizowały w Tokio demonstrację przeciw Gorbaczowowi** Kilkadziesiąt tysięcy demonstrantów zażądało zwrotu czterech japońskich wysp okupowanych przez Związek Sowiecki od czasów II wojny światowej. Wznoszono także okrzyki, iż gorbaczowska polityka głośności jest jedynie chwytem propagandowym.

• **Fałszerstwo Rumunów** Hiszpania złożyła oficjalny protest w związku z opublikowaniem przez rumuńską prasę sfałszowanego listu gratulacyjnego od króla Juana Carlosa na 70 urodziny Nicolae Ceausescu. Źródła dyplomatyczne informują, iż król nie wysłał żadnego telegramu do rumuńskiego przywódcy z okazji jego urodzin, a treść gratulacji zamieszczonych w gazecie "Scinteia" stanowiła wrywek z toastu wzniesionego przez Juana Carlosa w czasie jego wizyty w Bukareszcie, 3 lata temu.

Przeciw podobnemu fałszerstwu wcześniej protestowała W Brytania, gdy prasa rumuńska wydrukowała rzekome gratulacje - pełne słów uznania dla Ceausescu - od królowej Elżbiety II.

ECHO-TYGODNIK POLSKI

wydają:
Grażyna i Zbigniew FARMUS

adres pocztowy:
**51A Thistle Down Blvd.
REXDALE, Ont. M9V 4A6
tel 743-5706**

Redaktor naczelny Grażyna Farmus
Dyrektor działu reklamy i dystrybucji
Inż. Zdzisław Wójcik

REDAKTORZY DZIAŁÓW
Świat, Kanada Zbigniew Farmus
Polska Katarzyna Banachowska
Czytane między wierszami &
Lektury nieobojętne
Karolina Jankowska

Korespondencje z dalekiego Kraju
Bolesław Slesiński

Polityka kanadyjska
dr Tadeusz Pruss

Wojciech M. Wojnarowicz
Dział popularno-naukowy:

- Stanisław Skoneczny

Teatr Darek Barecki

Sport Adam Polański

Poradnia Zaufanie dr Zofia Bończa
Pokochać kapitalizm
dr Krzysztof Ostaszewski

Prawo Mec Kwiatek

Radlestezja Bogusław Rzepecki

Apteka Natury dr Zofia Górnicka

Poczytaj mi Echo Adela Dymka

Piękna Polka Barbara Raczyńska

POGŁOS (miesiąc) (miesiąc)

Magda, Marek i Kot Czyzyccy

Pobyty stały (powieści):

Marek Majewski

Horoskop, Kalendarium, korekta

Ewa Rewkowska

WSPÓŁPRACUJĄ:

prof dr Ewa Brantley, Wacław Liebert,

Lech Jamka, Janusz Pietrus,

zdjęcia

Independent Polish Agency,

Andrzej Stawicki

konsultacja graficzna i rysunki

Marek Majewski, Patryk Halkiewicz,

tłumaczenia z niemieckiego

S. Cech

skład drukarski

Olimpia Orlewicz

druk

Polish Alliance Press

dystrybucja torontońska

Michał Gałuszka

ADVERTISING RATES

DISPLAY ADS \$ 7.00 per col. inch, FULL PAGE \$ 700,
HALF PAGE \$ 350.00

Classified Ads \$ 4 (up to 25 words) Job Ads FREE
Special minimum 3 months' advertising (12 issues)

1 col 1 1/2 inch \$ 65.00, 2 cols - 1 1/2 inches \$ 130

2 x 3 inches \$ 260.00 photo extra \$ 5.00

3 x 3 inches \$ 390.00

SUBSCRIPTION PRERUMERATA

Półroczna \$ 25.00, Roczna \$ 50.00

dla nowo przybyłych, wg kolejności zgłoszeń (12

numerów) bezpłatna

OLIMPIADA I POLITYKA

Olimpiada w Calgary przypominała ponownie, że sport powiązany jest różnymi kanałami z polityką i że opinia inna jest niestety częścią fantazji

Juz sam zresztą statut Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego podkreśla wyraźnie, że w igrzyskach mogą występować jedynie zawodnicy, reprezentujący państwa należące do MKOI-u

O ilez mniej byłoby wściekłego nacjonalizmu i szowinizmu, gdyby w wydarzeniach sportowych mogły brać udział osoby prywatne

Ale wyobraźmy sobie, że zawodnicy sowieccy nie reprezentują Związku Sowieckiego, występują zaś indywidualnie! Kogo by wtedy pilnowało KGB?

Albo, wyobraźmy sobie, że sancekarze wschodniemieccy zdecydowali się reprezentować Garmisch-Pantherkirchen. Co by się wtedy stało z Murem Berlińskim?

Te i inne ujęcia wskazują na uzależnienie sportu od polityki. Na to nie ma jak na razie rady. I domagać się, by było inaczej, oznaczałoby, że sport - w koncu sprawa względnie marginalna - powinien być sprawą nadrzędną

Ale można i trzeba się domagać, by świat uzmysłowił sobie, że czystego, apolitycznego sportu w czasach nowożytnych nie było i nie ma a w starożytności różnie z tym bywało

Zresztą wpływ polityki na sport może być i jest różny

Jesli np Amerykanie zorganizowali ogromny system stypendiów uczelnianych dla utalentowanych sportowców, to niewątpliwie wyciągnęli setki, a nawet tysiące Murzynów ze slumsów

Ale jeśli Sowieci, przykładowo, zorganizowali ogromny system sportowego kłamstwa, a z wyniku sportowego uczynili element komunistycznej propagandy, to

niewątpliwie mamy sytuację, gdzie liczy się przede wszystkim interes totalitarnego państwa, a zawodnicy w imię tego interesu są poddawani takim "treningom" jak stosowanie dopingu, oszukiwanie sędziów, sabotaz cudzego sprzętu, itp

To prawda, że wszystkie te (nie) sportowe elementy mogą mieć miejsce także w wolnym świecie. Jest jednak jedna zasadnicza różnica w wolnym świecie popełnia się te nieuczciwości indywidualnie, bądź w zespole, ale niezależnie od państwa. W Związku Sowieckim, NRD, Bułgarii i kilku innych krajach komunistycznych popełnia się je państwowo, zgodnie z wytycznymi państwowej maszyny sportowej i pod jej kontrolą

Kanadyjski trener biegaczy narciarskich Hall powiedział, iż uważa druzgocące zwycięstwa narciarzy sowieckich w biegach za możliwe do wytłumaczenia tylko w jeden sposób - nielegalne przetoczenie krwi. Sowieccy oficjele natychmiast ostro zaprzeczyli, gdyż wiedzą, że techniki tej nie można jeszcze wykryć

Albo, kto kiedy wykryje, że pani sędzina ze Związku Sowieckiego wyjeżdża oceniać łyżwiarki figurowe tylko dlatego, że jest wyprobowanym elementem sowieckiej maszyny sportowego kłamstwa?

Sport od dawna już przestał być jedynie sprawą mięśni talentów, technik i pracowitości zawodników. Są to rzeczy nadal bardzo ważne. Nikt bowiem ze słabymi stawami nie będzie mistrzem zjazdu, czy mistrzem skoków narciarskich

Ale niektórzy równi sportowcy są równiejsi o, nierzadko kryminalne, machinacje ich państwowej maszyny sportowej

ZBIGNIEW FARMUS

NURSES FOR LIFE

Nurses For Life - organizacja ontaryjskich pielęgniarek - przeciwniczek zabiegów przerywania ciąży domaga się dla pielęgniarek prawa odmowy uczestnictwa w zabiegu. Pielęgniarki podkreśliły, że zabieg przerywania ciąży uważają za morderstwo, a przymusowy udział w zabiegu stanowi pogwałcenie ich praw człowieka i obywatela. Zdaniem pielęgniarek z organizacji, w co najmniej dwóch ontaryjskich szpitalach - Toronto East General oraz Credit Valley - istnieją umowy o pracę, zgodnie z którymi pielęgniarka zobowiązana jest do wykonywania swych powinności niezależnie od jej poglądów religijnych i moralnych

XV IGRZYSKA ZIMOWE W CALGARY

W Calgary toczy się XV olimpiada sportów zimowych. Po kilku pierwszych dniach zawodów w klasyfikacji medalowej zdecydowanie przeważają zawodnicy sowieccy i wschodniemieccy. Trener biegaczy kanadyjskich Hall podkreślił, że rewelacyjne wyniki biegaczy sowieckich można wytłumaczyć jedynie zastosowaną przez nich nielegalną techniką przetoczenia krwi (nasz komentarz obok)

MILIARD DOLAROW POMOCY DLA KANADY ATLANTYCKIEJ

Rząd federalny przeznaczył 1 miliard dolarów pomocy dla Kanady Atlantycznej na okres 5 lat. Roczny budżet agencji pomocy będzie wynosił około 300 mln dolarów

PIELĘGNIARKI WRÓCIŁY DO PRACY W ALBERCIE

W Albercie zakończył się 18-dniowy, nielegalny strajk pielęgniarek. W większości przypadków otrzymały to, o co walczyły. Jednakże Związek Zawodowy Zjednoczonych Pielęgniarek w Albercie musiał zapłacić grzywnę w wysokości 250 tysięcy dolarów za niepodjęcie obowiązków pomimo nakazu pracy wydanego przez sąd

ZANIŻANIE CEN PRZEZ HYUNDAI

Federalny Urząd Podatkowy oskarżył firmę Hyundai o zaniżanie cen samochodów Hyundai, eksportowanych do Kanady, o 36% w porównaniu z cenami tych samochodów w Korei Południowej. Fabryka samochodów Ford w Oakville oświadczyła, że jeśli sztuczne zaniżanie cen samochodów Hyundai nie zostanie wstrzymane produkcja samochodów Ford w Kanadzie nie będzie opłacalna i fabryka zostanie zamknięta

GLÓDÓWKA LITWINÓW PRZED AMBASADĄ SOWIECKĄ W OTTAWIE

9 Kanadyjczyków pochodzenia litewskiego, odbyło 6-dobową głodówkę przed ambasadą sowiecką w Ottawie. Głodówkę przeprowadzono z okazji 70 rocznicy uzyskania niepodległości przez Litwę. Głodujący podkreślił, że pragnęli także zwrócić uwagę na fakt, iż Litwa od 48 lat znajduje się pod okupacją sowiecką

PREMIER BOURASSA ZA OBNIŻENIEM STOPY PROCENTOWEJ

Premier Quebecu R. Bourassa wezwał rząd federalny do obniżenia stopy procentowej, co stworzy nowe miejsca pracy i ustabilizuje poziom kanadyjskiego dolara na poziomie 78-79 centów amerykańskich. Minister finansów M. Wilson oświadczył, że nie będzie obniżki stopy procentowej, gdyż krok ten spowodowałby inflację

12-LETNIA POLKA WZOROWYM OBYWATELEM PROWINCJI ONTARIO

Tony Ruprecht, poseł prowincjonalny z okręgu Parkdale wręczył 12-letniej Marcie Stanczyk dyplom młodego, wzorowego obywatela prowincji Ontario (Province of Ontario Good Citizenship Award for Juniors)

Marta urodziła się w Polsce. W Kanadzie mieszka od 3 lat. Jest uczennicą VI klasy St. Vincent de Paul Separate School. Została zgłoszona do nagrody przez uczniów i nauczycieli za udzielenie pomocy starszym, szacunek dla innych i uprzejmość. GRATULUJEMY!

ANDREW WITER

POSEŁ DO PARLAMENTU FEDERALNEGO
BIURO OKRĘGU WYBORCZEGO

1673 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A6
Tel. 535-6593

Biuro otwarte poniedziałek - sobota
od 9 00 a m do 5 00 p m lub telefonicznie

WASZ POSEŁ DO PARLAMENTU FEDERALNEGO
Z OKRĘGU PARKDALE - HIGH PARK

SZUKAMY PRACY!

Zatrudniający - do Was się zwracamy!

● **Weźcie udział** - Rząd kanadyjski, we współpracy z rządami prowincjonalnymi, chce Wam pomóc w zatrudnieniu studentów tego lata

● **Challenge'88** - oferuje subsydia dla stwarzających stanowiska pracy

● Propozycje są oceniane pod kątem przygotowania studenta do pracy, z naciskiem na przygotowanie zawodowe

● Po pomoc rządową zwracać się

mogą firmy prywatne, municypalne oraz organizacje niedochodowe

● Studenci zatrudnieni w lecie skorzystają z Waszego doświadczenia, a Wy skorzystacie z ich energii i młodzieńczego entuzjazmu

Złóżcie podanie już teraz. Formularze są do uzyskania w Canada Employment Centre. Termin ich składania może być różny w zależności od prowincji

Canada '88
Challenge '88

Government of Canada
Minister of State for Youth
Jean J. Charest

Gouvernement du Canada
Ministre d'État à la Jeunesse
Jean J. Charest

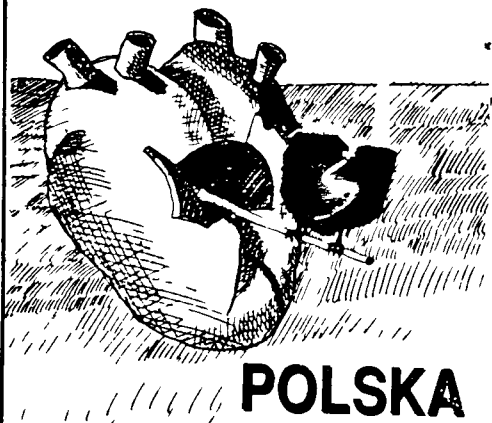
MSZA ŚW. ZA OJCZYZNĘ

Dnia 28 lutego 1988 r., w ostatnią niedzielę miesiąca o godz. 5 00 po południu odbędzie się tradycyjna koncelebrowana Msza Św. za Ojczyznę w kościele św. Teresy, Lakeshore Blvd., rog 10th Street.

**SERDECZNIE ZAPRASZAMY
POLONIĘ DO JAK
NAJLICZNIJSZEGO UDZIAŁU**

Duchowieństwo Rz. Kat.
i Komitet Organizacyjny
KPK Okr. Toronto

KRONIKA

POLSKA

• **MILICJA** zwolniła po 45-minutowym przesłuchaniu zatrzymanego we wtorek, 9 lutego, członka Krajowej Komisji Wykonawczej "Solidarności", Władysława Frasyniuka. Funkcjonariusze ostrzegli go podczas przesłuchania przed kontynuowaniem działalności związkowej Frasyniuka zabrano we wtorek z domu, ponieważ nie stawiał się w sądzie. Zgodnie z relacją jego żony, Frasyniuk zignorował pozew sądowy, ponieważ nie był on niczym uzasadniony.

• **CZŁONKOWIE** Tymczasowej Regionalnej Rady Rolników "Solidarnosc" w Zakroczymiu koło Warszawy opracowali tekst protestu, który wręczono ministrowi rolnictwa, Prymasowi Polski, prasie oficjalnej i korespondentom zagranicznym. Protest zwraca uwagę na pogarszającą się sytuację rodzin, prowadzących gospodarstwa rolne i na fakt, że polskie rolnictwo zmierza w szybkim tempie do kryzysu. Wśród długiej listy bolączek autorzy wymieniają brak narzędzi i sprzętu rolniczego, biurokrację w instytucjach obsługujących rolnictwo, brak węgla, zanieczyszczenie rzek przez przemysł, co powoduje ubytek naturalnych użytków zielonych, stanowiących źródło paszy dla bydła. Autorzy dokumentu podkreślają, że rząd PRL prowadzi politykę wyniszczającą wieś i rolnictwo polskie i zmuszającą wiejską młodzież do opuszczania gospodarstw i szukania pracy w mieście. Rolnicy wzywają władze do dialogu i stwierdzają, że jeśli nadal będą one ignorować ich wolę współpracy, chłopcy polscy będą zmuszeni zastosować inne formy protestu.

• **W PONIEDZIAŁEK**, 15 lutego, rozpoczęła wizytę w Watykanie delegacja Episkopatu Polski. Ma ona przedyskutować ewentualne nawiązanie stałych stosunków dyplomatycznych między Watykanem a PRL. Delegacji przewodniczy sekretarz Konferencji Episkopatu, arcybiskup Bronisław Dąbrowski, a w skład jej wchodzi zastępca sekretarza Konferencji, biskup Jerzy Dąbrowski, arcybiskup Jerzy Stroba z Poznania oraz rzecznik prasowy Episkopatu, ksiądz Alojzy Orszulik. Stosunki między Watykanem a Polską zostały zerwane po wojnie. Od 1974 trwają między PRL a Stolicą Apostolską kontakty robocze. Przywrócenie stosunków oznaczałoby ustanowienie stałych przedstawicielstw w Rzymie i Warszawie.

• **MINISTER** spraw zagranicznych PRL, Marian Orzechowski, odwiedził ZSRR. W rozmowie z nim, szef partii i państwa sowieckiego, Michaił Gorbaczow powiedział, iż "jedna półprawda nie może zastąpić drugiej półprawdy". Rozmowa, jak widać, dotyczyła tzw. "białych plam w historii". Przywódca sowiecki dodał, że konieczne są wnikliwe studia, by poszczególnych faktów "nie wyjmować z kontekstu historycznego". Skoro o studiach nad "białymi plamami" mowa, przypomnijmy, że w maju ubiegłego roku powołana została mieszana ekipa historyków, polska i sowiecka, która miała wspólnie pracować nad rozwiązaniem tego problemu. Do lata ubiegłego roku nie udało im się spotkać. W sierpniu ogłoszono, że ekipa udała się na odpoczynek. Miała

POSIEDZENIE SEJMU

ZŁE ROKOWANIA

W środę, 10 lutego zebrał się Sejm PRL. Podczas przemówienia inauguracyjnego obrady, premier rządu, Zbigniew Messner oświadczył, że rządowy program reform gospodarczych rozbudził nadzieje w społeczeństwie, ale wzbudził też kontrowersje, pesymizm i niewiarę. Zdaniem premiera, choć wszyscy rozumieją, że proces reform musi trwać wiele lat, to społeczeństwo jest niecierpliwe. Podkreślił on, że rząd zmodyfikował i uzupełnił program, uwzględniając zarówno społeczne obawy jak i jego wyraznie zaakcentowaną wolę reformowania państwa i gospodarki. Generalne kierunki i założenia - powiedział Messner - zostały jednak utrzymane. Krytycy wypowiedzi Messnera cytowali często to własne zdanie z jego przemówienia, wskazując, że rzeczywiście, i kierunki i cele zostały zachowane, nie uwzględniono bowiem krytyki i propozycji wyrażanych przez niezależnych ekonomistów i środowiska opozycji. Do najbardziej niepokojących sygnałów należy zas zapowiedz stosowania w procesie ekonomicznym środków nacisku administracyjnego.

Premier Messner w trakcie swojego przemówienia wyraził kilka pobożnych życzeń, na przykład, żeby nie produkować buble i by przyspieszono i usprawniono budownictwo mieszkaniowe. Nie powiedział jednak, jakie mechanizmy ekonomiczne mają być tego gwarancją. W ubiegłym roku, na przykład, oddano w Polsce do użytku 190 tysięcy mieszkań, czyli tyle, ile 20 lat temu Minister gospodarki przestrzennej i budownictwa, Bogumił Ferensztajn, powiedział zaś, że resort w przyszłości popierac będzie budownictwo zakładowe. Jest to jedna z bardziej niepokojących wypowiedzi jakich udzielił ostatnio rząd. Budownictwo zakładowe przed podpisaniem umów sierpniowych stanowiło 20% budownictwa ogólnego i znalazło się w ogniu krytyki. Obecnie stanowi 28%, a rząd zamierza tę pulę rozszerzyć. W kolejce po mieszkania w Polsce znajduje się 3 miliony osób. Im więcej mieszkań dostają do rozdziału zakłady pracy, tym dłuższe czekanie w oficjalnej kolejce. Z budownictwa zakładowego korzystają wielkie zakłady pracy, wypychając małe. Zabierają też dostęp od mieszkań pracownikom oświaty, kultury, służby zdrowia. Rozdział mieszkań zakładowych bywa narzędziem nacisku politycznego, częstymi zjawiskami są nepotyzm, protekcjonizm, łapownictwo.

Zbigniew Messner w swoim przemówieniu sejmowym powiedział także, że rząd nie robi nic bez konsultacji ze społeczeństwem. Społeczeństwo ma na ten temat inne zdanie. Zasygnalizował też, że być może w przyszłości Polacy mieliby być obciążeni wydatkami na służbę zdrowia. Silny nacisk położył premier w swoim przemówieniu na kwestię przeciwstawienia się żądaniom podnoszenia wysokości rekompensat. Rząd - powiedział premier - będzie się temu przeciwstawiał z całą siłą. Tymczasem jednak agencja Reutersa donosi o tendencji wprost przeciwnej. Dyrekcje wielu zakładów zwiększyły już rekompensaty do 9 tysięcy. Co najmniej w 70% ogólnej liczby fabryk miały miejsce różne formy protestu. W wielu wypadkach już po 20 minutach dyskusji dyrekcje przystawały na zwiększenie rekompensat.

Rząd PRL zgłosił do Sejmu odwołanie ze stanowiska ministra pracy Janusza Pawłowskiego. Istnieją niepotwierdzone przypuszczenia, że miało to związek z powyższymi doniesieniami o zwiększaniu rekompensat. Sejm przychylił się do tej decyzji i powołał na to stanowisko Ireneusza Sekułę,

niemniej podczas głosowania aż 82 posłów decyzji tej nie poparło. 21 głosowało przeciwko usunięciu Pawłowskiego ze stanowiska, a 61 wstrzymało się od głosu. Podczas wyboru Sekuły na stanowisko ministra pracy jeden poseł głosował przeciwko, a 48 wstrzymało się od głosu. Premier Messner, proponując odwołanie Janusza Pawłowskiego nie podał powodu takiej decyzji.

W czwartek, 11 lutego Sejm dyskutował nad nową ordynacją wyborczą do Rad Narodowych, co władze PRL reklamują jako reformę polityczną w państwie. Projekt nowej ordynacji przedstawił Kazimierz Barcikowski. Przypomnijmy, że nowa ordynacja zakłada istnienie dwóch rodzajów list wojewódzkiej, z jednym kandydatem na jedno miejsce, ułożonej alfabetycznie i niższego stopnia, z dwoma kandydatami, zawsze z jednej partii, na każde miejsce. Kartka bez

skreslen nie daje już automatycznego wyboru pierwszym na liście, ale jest nieważna. Barcikowski zgłosił podczas posiedzenia Sejmu jeszcze jedną zmianę: można teraz zgłaszać kandydatów spontanicznie, podczas zebran wyborczych, ale zatwierdzenie ich i wpisanie na listę zależy od kolegów wyborczych, powołanych odgórnie, nie wiadomo przed kim odpowiedzialnych, nie podlegających jednak kontroli społecznej. Następnie lista musi być zatwierdzona przez komisję wyborczą. "I jak tu nie bojkotować?" - zastanawia się polskie pismo podziemne.

Kazimierz Barcikowski ujawnił, że władze PRL otrzymały z Episkopatu Polski list w kwestii nowej ordynacji, nie podał jednak szczegółów. Również rzecznik prasowy Episkopatu, ksiądz Alojzy Orszulik, odmówił komentarza na ten temat.

APEL 30 intelektualistów

Na ręce marszałka Sejmu PRL wpłynął apel podpisany przez 30 intelektualistów, wzywający do zmiany przepisów, a także klimatu społecznego w tak żywotnych kwestiach jak swobodne zrzeszanie się obywateli inicjowanie zmiany istniejącego prawodawstwa, czy odmowa służby wojskowej ze względu na przekonanie. List, który nosi datę 1 lutego, apeluje o przełamanie istniejącego w Polsce impasu, skazującego kraj na zastój gospodarczy i polityczny. W jednym ze skutków istniejącego kryzysu - głosi dokument - jest poczucie niemożności skutecznego działania połączone z brakiem wiary we wspólne wysiłki. Sygnatariuszami listu są m.in. prof. Magdalena Sokołowska, Stefan Kieniewicz, Henryk Samsonowicz, Andrzej Zahorski, a także Stanisław Stomma, Jan Józef Szczepanski, Ryszard Bugaj, Aleksander Paszynski, Juliusz Żuławski.

GRYP

Hanna Łukowska-Karniej przestała z więzienia gryps, w którym czytamy m.in. "Dziękuję za słowa otuchy i solidarności, które napływają z kraju i z zagranicy". Dalej d.iałaczka Solidarności Walczącej wyraża swoją radość z powodu, że ludzie opanowali strach i demonstrują przeciwko reżimowi w PRL. Znaczący to, czytamy w liście, że praca takich ludzi, jak Morawiecki i ona sama, nie poszła na marne. Hanna Łukowska-Karniej życzy "wszystkim Polakom i nie tylko Polakom Rzeczypospolitej Solidarnej" oraz prosi o wsparcie dla tych, którzy się ukrywają i prowadzą walkę z podziemia, im jest bowiem, jak się wyraziła, trudniej.

DOPUŚCIĆ LEKARZY DO MORAWIECKIEGO

Solidarność Walcząca opublikowała żądanie dopuszczenia do Kornela Morawieckiego, więzionego w nie znanym jak dotąd miejscu, niezależnej komisji lekarskiej Morawiecki, tuż przed aresztowaniem, cierpiał na chorobę wrzodową, nie widział też na jedno oko wskutek silnego stanu zapalnego. Nie ma informacji o obecnym stanie jego zdrowia. Można się tylko domyślić, że nie uległo ono w więzieniu poprawie.

WŁADYSŁAW BARTOSZEWSKI DO ZOFII KARNIEJ

Publikowaliśmy na naszych łamach list otwarty córki Hanny Łukowskiej-Karniej - Zofii do ludzi dobrej woli z apelem o pomoc. Przyszła nam odpowiedź od Władysława Bartoszewskiego, który pisze: "Robię i będę robił co w mojej mocy, aby zapoznać z Panim listem ludzi dobrej woli gdziekolwiek ich spotkam. Wiem, że były już poważne echa. Pani listu w Wielkiej Brytanii, nie tylko wśród Polaków, ale i wśród Anglików. Względy ludzkiej solidarności, szczególnie wobec kobiety i matki trojga dzieci, odgrywają na szczęście u wielu ludzi poważną rolę".

Przypominamy, że Hanna Łukowska-Karniej jest jedyną w Polsce więźniarką polityczną.

FUNDACJA ROCKEFELLERA

Ponieważ wielu ludzi myli Fundację Rockefellera z kościelną Fundacją Rolniczą, należą się wyjaśnienia. Jest to fundacja zupełnie niezależna, powstająca równoległe do fundacji kościelnej, zarządzana przez prywatne instytucje charytatywne z USA, zamiejscowana zaś przez Davida Rockefellera. Jej historia sięga 1985 roku. Fundacja ma wspomagać gospodarstwa chłopskie w rozbudowie tych działów gospodarki rolnej, które dałyby eksport na rynek amerykański. Głównym partnerem Fundacji w Polsce ma być Związek Hodowców Trzody Chlewniej. Do Zarządu ze strony polskiej wejdą ludzie nie posiadający bezpośrednich powiązań z rządem polskim.

Fundacja Rockefellera ma być inicjatywą zarobkową, aczkolwiek nie będzie ona

wzbogacała fundatorów. Środki pochodzące ze sprzedaży w Stanach będą wracać do Polski w postaci środków produkcji dla gospodarstw chłopskich, lub linii technologicznych dla przetwarzania żywności, głównie mięsa.

Obecnie za 2,5 miliona dolarów zostaną zakupione pasze dla tych indywidualnych producentów, którzy podpiszą kontrakty na dostawę odpowiedniej ilości mięsa rzeźnego. W pierwszym roku Fundacja ma przynieść 5 tys. ton szynki na eksport do USA i 30 tys. ton mięsa na rynek krajowy. Przewidziano, że zapłata dla osób współpracujących z Fundacją będzie się odbywać częściowo w złotówkach, a częściowo w dewizach.

KOMENTARZ WŁASNY
KATARZYNA BANACHOWSKA

A JEDNAK REFORMA

Piszę na tych łamach w kołko, że to, co robi rząd PRL, żadną, na razie, reformą nie jest. Powtarzam, że nie może być reformy bez spełnienia podstawowych warunków politycznych, które, zapewniając społeczeństwu polskiemu niezbędną podmiotowość, wyposażyłyby je w samodzielność gospodarczą, kierując jego pomysłowość i przedsiębiorczość w działania dla umęczonego kraju niezbędne. Dając mu zaś do ręki (czy tylko społeczeństwo ma rękę?) oręż w postaci wpływu na podejmowanie ogólnopanstwowych decyzji, umożliwiłyby mu osiągnięcie stanu, w polskiej sytuacji koniecznego wiary w możliwość poprawy, w perspektywie własnej ojczyzny.

W poprzednim numerze "Echa" napisałam, że podwyżka, dopiero co w Polsce wprowadzona, do żadnych zmian, poza zmianą stopy życiowej Polaków na gorsze, nie prowadzi, a nawet wprost przeciwnie, osłabia gospodarkę i zwiększa jej uzależnienie od dotacji rozdzielanych centralnie, a więc pogłębia kryzys i zbliża moment ostatecznej katastrofy.

Czy jednak oznacza to, że należy załamać ręce, usiąść na kamieniu przydrożnym (w Kanadzie akurat obficie przysypanym śniegiem) i oddać się załobie, bowiem nic więcej uczynić się już nie da?

Bynajmniej. Im beznadziejniejsza sytuacja, w tym wyższej cenie jest celowe i mądre działanie. A tym działaniem dla Polski jest reforma. Jednak i mimo wszystko reforma Polska po prostu nie ma innego wyjścia.

Reformy w Polsce trzeba będzie w **do-**
datku dokonać w symbiozie z komunistami, bo są na miejscu i żaden cud nie zdejmie ich - jakby się nam marzyło - z powierzchni ziemi.

Zwolennicy reformy są już zresztą i po tej drugiej, rządowej stronie. Nie znaczy to, że obie strony uznają jej konieczność z tych samych powodów. Raczej nie należy sądzić, że "są jeszcze idealiści i ludzie o charakterze działaczy po stronie komunistów" - jak twierdzi Jacek Kuron, ale że władza zdała sobie jasno sprawę z tego, że tym razem się nie wymiga, i że "katastrofa ją obejmie" - jak mówi Ernest Skalski.

Reforma odbyć się musi wspólnie, a więc musi się odbyć na drodze kompromisów. Nie mają to być kompromisy takie, jak je rozumie władza. "Wy nam ustąpicie". Muszą to być kompromisy rzeczywiste. Nie da się, w obecnej sytuacji Polski, wyszarpać jej z gardła Rosji, nie powodując nieobliczalnych skutków, da się jednak skonstruować w Polsce takie tło polityczne, które, nie popychając do marszu wielkiego sąsiada, zajętego w dodatku mocno własnymi sprawami, spowoduje, jak to nazywa Waldemar Kuczynski, "skokowy wzrost zaufania społeczeństwa do perspektyw kraju", co jest niezbędnym warunkiem powodzenia reformy. Z czego musiałyby się składać takie tło polityczne? Z pluralizmu związkowego, z podstawowej samodzielności politycznej obywateli w oparciu o nową ordynację wyborczą, zakładającą wysuwanie kandydatów do Sejmu przez niezależne organizacje, z samodzielności przedsiębiorstw wszystkich trzech sektorów i oparciu ich działania o wskazania rynku, z niezależności stowarzyszeń i klubów dyskusyjnych. Jak widać nie jest to żadna rewolucja. Z punktu widzenia władzy jest to jednak ogromnie dużo.

Przekonanie, że jest to dużo, udziela się również opozycji, i, niestety, usypia i zatrzymuje ją na owym spisie koniecznych politycznych zmian, przed którymi władze ugiąć

się muszą. A przecież reforma to zupełnie nie to. To coś o wiele więcej.

Pouczające w tym względzie są polskie dyskusje na tematy gospodarcze. Spiera się tam o pryncypia. Okazuje się, że nauki ekonomiczne w Polsce zostały do tego stopnia zaniedbane, że trzeba odkopywać znaczenie podstawowych pojęć spod zwałow miała i piasku, jakimi je przysypywano w ciągu 40 lat komunistycznego zamętu.

Weźmy choćby pojęcie przedsiębiorstwa państwowego. Jest to zagadnienie ważne, choćby ze względu na to, że podstawowa masa zwolenników generalnej reformy w Polsce, członkowie "Solidarności", to pracownicy zatrudnieni w przedsiębiorstwach państwowych. Tymczasem, jak twierdzi ekonomista, Tomasz Gruszecki, konstrukcja taka w ogóle nie ma sensu. Świat się od niej odwraca. Ale też czy rozwiązania sprawdzone na Zachodzie można mechanicznie przenosić na grunt polski, grunt, jak mowi Gruszecki, "księżycowy", gdzie nie ma nic, ani kapitału, ani rynku? Ekonomisci ostrzegają, by programy budować na tym, co sprawdza się w praktyce. Nie można, jak uczyniła to już "Solidarnosc" w swoim programie z 1981 r., założyć z góry, że dla Polski najlepsze są przedsiębiorstwa uspołecznione, bowiem jest to unifikacja wzięta z sufitu, z jaką reforma polska własnie powinna walczyć.

Kluczem do rozwiązania polskich problemów - mowi Tomasz Gruszecki - jest kwestia własności, do której dostępu broni bariera niekompetencji. Cała edukacja ekonomiczna komunizmu bazuje na ukryciu tego problemu. Co to bowiem właściwie znaczy owo przedsiębiorstwo uspołecznione? Czy jest to samo co przedsiębiorstwo z kapitałem publicznym na Zachodzie?

Rozwiązania intelektualne polskiej reformy nie leżą oczywiście w zakresie możliwości polskiej emigracji. Z tym poradzić sobie muszą Polacy w kraju. My możemy jedynie zaopatrywać ich w wystarczającą ilość materiałów, by mieli co czytać, możemy fundować stypendia dla tych, którzy zechcą tę problematykę studiować tutaj. Jest to sprawa niezwykle istotna. Już parę lat temu zwracano uwagę na to, że trzeba przygotowywać kadry do tego, co może nastąpić do budowania Polski od nowa po załamaniu się komunistycznego systemu. Wszyscy potakiwali, ale nikt nie mógł do końca uwierzyć. Teraz czas nagli. System załamał się, ale się trzyma - oto miara polskiej paranoi. Trzeba budować nową Polskę omijając ostrożnie ruiny starego - bo zaminowane, uwzględniając to, co już jest (bo się nie da inaczej), a przecież bez zapatrzenia we wzorce minionej architektury (o co łatwo).

Nikt nie twierdzi, że tak jest właśnie dobrze, że nową Polskę należy budować wspólnie z komunistami, bo wołałoby się bez nich. Nikt nie twierdzi, że jakiegokolwiek oznaki dobrej woli komunistów płyną z ich szczerzego serca. Przycisnęła ich konieczność i, swoim zwyczajem, robią tylko to, do czego zostali zmuszeni. Ale należy to wykorzystać. Dalej też, nikt nie twierdzi, że zmiana w zachowaniu komunistów może być trwała, że w razie najmniejszej poprawy sytuacji nie zechcą oni zagarnąć z powrotem całej władzy dla siebie. Należy to mieć na uwadze. Wzorem doświadczonej Niezależnej Oficyny Wydawniczej należy też ujawniać tylko struktury wyznaczone do współpracy z władzą, zachowując głęboką konstrukcję-bazę w podziemiu. Jawność nie jest bezpieczna, kooperacja zdarza się być pasywnie blisko kolaboracji. Przy współpracy

z komunistami trzeba nauczyć się na pamięć, że rozwiązania nie uzyskuje się podczas dyskusji. Wymusza się je innymi metodami, a tylko zatwierdza przy stole. Wszystko to dla Polaków mieszkających w kraju jest jasne, powtarzam te banalne prawdy tutaj, bowiem przekonana jestem, że my - by umieć pomagać - musimy być równie dobrze poinformowani.

Doszlismy w ten sposób do ostatniego - i niezbędnego warunku reformy w Polsce. Ster rządów musi przejść, jak się dyplomatycznie wyraża Waldemar Kuczynski "w ręce kombinacji sił politycznych o większej niż dziś wiarygodności". Jest to wszystko tak powiedziane, żeby można było nie wymawiać słowa "koalicja". Choć trudno byłoby w to jeszcze niedawno uwierzyć, wiele jest w Polsce wydarzeń, które świadczą, że sytuacja do tego dojrzała.

Jezeli w Polsce miałyby się stać tak wielka zmiana, jaka w tym rola przypadłaby nam, których tam nie ma?

Rządowi PRL zależy na kredytach, zależy na dobrych stosunkach z rządem USA (aż nadto było to widoczne podczas wizyty podsekretarza stanu Johna Whiteheada w Polsce). Rząd polski posuwa się do nazwania Marca 68 błędem politycznym, byle tylko spodobać się tym, którym spodobać się warto. To również trzeba wykorzystać. Naszą rzeczą jest wywierać na ten rząd stały nacisk, by zmusić go do ustępstw w kierunku reformy rzeczywistej, a nie pozorowanej, jak dzieje się do tej pory. Musimy ubiegać się o konkretne, związane z reformą swobody polityczne w Polsce, jak ubiegaliśmy się przed amnestią 86 roku, jakże przecież skutecznie o los polskich więźniów politycznych. Więźniowie polityczni znow odsiadują kary w polskich więzieniach, i słusznie spodziewają się naszej interwencji, ale polityczne warunki reform gospodarczych i ich zakres powinny stać się motywytem przewodnim nacisku z naszej strony.

Stawką w tej grze nie jest już bowiem los pojedynczych osób, ale Polska jako taka.

Polsko-amerykańskie rozmowy handlowe

Od wtorku do czwartku, 9 - 11 lutego, toczyły się w Waszyngtonie polsko-amerykańskie rozmowy handlowe. Na pierwszą od siedmiu lat sesję polsko-amerykańskiej komisji handlowej udał się minister współpracy gospodarczej z zagranicą, Władysław Gwiazda. Sesja plenarna została poprzedzona dwoma spotkaniami roboczymi, pierwszym na temat handlowych stosunków polsko-amerykańskich, drugim na temat współpracy w dziedzinie rolnictwa. Rozmowy dotyczyły rozszerzenia handlu z USA do poziomu z końca lat 70-tych oraz zainteresowania strony amerykańskiej inwestowaniem w Polsce w tzw. "joint ventures", które, po zmianie przepisów, stały się dla strony amerykańskiej bardziej atrakcyjne. W środę, 10 lutego Władysław Gwiazdę przyjął minister finansów USA. Żadnego komunikatu po spotkaniu nie opublikowano, przypuszczają się jednak, że rozmowa, której inicjatorem była strona polska, dotyczyła kredytów i że zakończyła się niepowodzeniem. Władysław Gwiazda spotkał się też z przedstawicielami Banku Światowego i Międzynarodowego Funduszu Walutowego.

zebrać się jesienią. 15 grudnia, Jerzy Urban zapowiedział podczas konferencji prasowej, że historycy zbiorą się 12 stycznia. 19 stycznia spotkanie to ciągle jeszcze nie doszło do skutku. • MINISTER zdrowia zatwierdził "Fundację im Brata Alberta", która zamierza działać na rzecz dzieci upośledzonych umysłowo. • RZĄD włoski rozpoczął dochodzenie w sprawie grobu żołnierzy włoskich, odkrytego pod Dęblinem. Wstępne kroki w celu zbadania tej sprawy podejmuje ambasada włoska w Warszawie. • GRONO świeckich działaczy katolicko-społecznych czeka na rejestrację Stowarzyszenia Krzewienia Katolickiej Nauki Społecznej. Wniosek o rejestrację złożono 10 grudnia, do tej pory nie ma odpowiedzi. • KOLEJNA organizacja zakładowa "Solidarności", która złożyła wniosek o zarejestrowanie, jest organizacją z Zakładów Mechanicznych Ursus. Marek Jaroszyński, przywódca organizacji, z racji wieku nie należał do "Solidarności" przed ogłoszeniem stanu wojennego. • POWSTAJĄ stowarzyszenia studentów o profilu katolickim. W Gdansk zawiązała się Akademicki Związek Wermum, w Poznaniu "Nowa Polska". Podobne organizacje powstały w Warszawie i Lublinie. • UKAZAŁ się raport amerykańskiego Departamentu Stanu, dotyczący respektowania praw człowieka na świecie. Fragment publikacji dotyczy Polski. Zwraca się tu uwagę na to, że po znanej amnestii 86 roku, więźniowie polskie nie są bynajmniej wolni od więźniów politycznych. Publikacja dolicza się dwudziestu i wymienia nazwisko Kornela Morawieckiego. Raport wyjaśnia rolę kolegiów karno-administracyjnych w represjonowaniu społeczeństwa polskiego, notuje jednak złagodzenie cenzury i pojawienie się w oficjalnym obiegu pisma "Respublica". Konkluzja brzmi: iż mimo że w Polsce notuje się postęp w liberalizacji stosunków między władzą a społeczeństwem, nie oznacza to jednak, by zapanowała wolność. • JEDNOCZEŚNIE John Whitehead, podsekretarz stanu USA, który powrócił ze swojej podróży po krajach Europy Środkowej i Wschodniej stwierdził, że o ile obecny kurs, zwłaszcza w ZSRR się utrzyma, państwa te mają szansę "stać się niezależnymi". Wezwał on do rozwijania handlu z państwami Wschodniej Europy, opowiedział się też za udzielaniem im kredytów, aczkolwiek nie gwarantowaniem ich przez rządy. • OŚRODEK Duszpasterstwa Rolników w imieniu Wiejskiej Wspólnoty Parafialnej w Stalowej Woli wystosował do Kościelnej Komisji Rolniczej list, podpisany przez 49 osób, w którym ustosunkowuje się negatywnie do decyzji rozdysponowania maszyn rolniczych, pochodzących z darów, przez państwowe punkty sprzedaży. Sygnatariusze listu uważają, że sprzyjać to będzie i tak rozwiniętemu łapownictwu i kumoterstwu. Proszą również o szczegółowe informacje na temat Fundacji Wodnej, o której wiedzą niewiele. • PRASA zachodnia pesymistycznie ocenia próby reform w Polsce i przewiduje nowe "zabie skoki" cen. Jedynym wyjściem, jakie widzą korespondenci zagraniczni jest intensywne wprowadzenie wolnej gospodarki rynkowej i ściąganie obcych inwestycji i kapitału. W latach siedemdziesiątych otrzymała już daleko idącą pomoc, która została zupełnie zmarnowana. • TYMCZASEM prasa oficjalna w Polsce zamieszcza wiele materiałów o wsi i przytacza głosy chłopów na temat sytuacji rolnictwa. Ani jeden z nich nie uważa, że po podwyżkach, w tym podwyżkach cen skupu, widzi szansę polepszenia w swoim gospodarstwie. • W NIEKTÓRYCH kioskach "Ruchu" można dostać czasopisma zagraniczne. Egzemplarz "Timesa" kosztuje 900 zł, "Burda" 2000 zł, a roczna prenumerata "Suddeutsche Zeitung" i "Der Spiegel" łącznie 175 tysięcy złotych.

• **KRONIKA** •

WOJNY GRANICZNE

Po krajach RWPG krąży dowcip - jeżeli szukasz butów zwróć się do Czech, jeżeli chcesz kupić ładne ubranie szukaj Węgry, jeżeli chcesz kupić to wszystko naraz i jeszcze coś więcej musisz szukać Polaka. Rzeczywiście Polacy stali się Fenicjanami Europy Wschodniej. Do tej pory rządy ościennych krajów patrzyły przez palce na handlowe praktyki polskich turystów, ale tego lata miarka się przebrała. Najpierw Jugosławianie, a potem Węgrzy wprowadzili restrykcyjne zarządzenia przy odprawie celnej polegające na konieczności uiszczenia kaucji dewizowej. Przepisy te weszły w życie w środku sezonu i jak nietrudno się zorientować, musiało to doprowadzić do spięć. Wielu turystów zawrócono do kraju, posypały się konfiskaty towarów. Ale najbardziej bulwersujący był stosunek celników do polskich turystów. Ci, którzy próbowali dyskutować z celnikami, byli wywiezieni z pociągów siłą i doprowadzani do kontroli osobistej. Zdarzały się przypadki wyrzucania bagazy przez okno. Na szczęście, którym udało się przedrzeć przez granice czekały dalsze niespodzianki. Na przykład jugosłowiańska policja wyspecjalizowała się w regularnych obławach na campingi, na których zatrzymywali się Polacy. Można polskim milicjantom wiele zarzucić, ale nie to, że biją przed sprawdzeniem dokumentów. Natomiast ich jugosłowiańscy koledzy nie mają żadnych zahamowań. Szeroko komentowano w Polsce przypadek pewnego małżeństwa z Krakowa. W czasie jednej z obław małżeństwo to zostało poddane rewizji. Żona nie zgodziła się na przeprowadzenie kontroli przez policjanta (mężczyznę), za co została uderzona w twarz. Kiedy mąż stanął w jej obronie został brutalnie pobity, skuty w kajdanki i postawiony przed sądem pod zarzutem czynnej napadzi na policjanta. Inny przypadek. Młody chłopak zbyt długo szukał paszportu, więc ponaglano go uderzeniami pałek. Węgierska milicja ma subtelniejsze manery, ale też nie grzeszy wobec Polaków nadmiarem kurtuazji. Węgrzy nie biją, ale za to zabierają paszporty bez podania przyczyny. Oznacza to długą wędrówkę po komisariatach w celu odzyskania dokumentu.

Trzeba przyznać, że władze PRL zareagowały błyskawicznie i nakłoniły Węgrów do odwołania zarządzeń restrykcyjnych. Natomiast Jugosławianie pozostali niewzruszeni, chociaż interwencje ambasad PRL w Belgradzie spowodowały ukrócenie brutalności jugosłowiańskiej policji.

"Incydentem granicznym" towarzyszyła wojna propagandowa. Węgierska i jugo-

słowiańska telewizja pokazywała do zdumienia reportaż z bazarów, na których Polacy handlowali czym się da. Przedstawiano też scenki ze sklepów, w których polscy turyści dokonywali hurtowych zakupów czekolady, kawy i owoców cytrusowych. W rewanżu telewizja polska zaprezentowała reportaż o jugosłowiańskich i węgierskich turystach. Orgia zakupów - Jugosławianie wykupują wszystko, łącznie z kurzem na półkach, a Węgrzy prawie wszystko. Kierowniczką jednego z krakowskich sklepów z wdzięcznością mówiła jak to Jugosławianie wykupili wszystkie buble zalegające magazyny od dwóch lat.

Powodem "wojen granicznych" są narastające trudności gospodarcze krajów RWPG. Inflacja i chroniczny niedobór towarów zachęca do prywatnego handlu międzynarodowego. Dla Polaków dodatkowym bodźcem do działalności handlowej jest gigantyczny kurs dolara. Pogon za drogim dolarem poszerza geografie wyjazdów "turystycznych". Najnowszym przebojem są szlaki do krajów azjatyckich: Indie, Malezja, Tajlandia i Cejlon. Tania odzież bawełniana kupowana w hurtowych ilościach, sprzęt elektroniczny, komplety platerowych sztućców, złoto, kamienie szlachetne - to obowiązkowy zestaw w bagażu polskiego turysty. Udany wyjazd oznacza zysk w granicach pół miliona złotych, a więc więcej niż roczna pensja. Dlatego nie można się dziwić, że trudno zdobyć miejsce na wycieczkę do Indii.

Jak wynika ze sprawozdań policji indyjskiej rośnie liczba Polaków, wchodzących w konflikt z miejscowym prawem. Hindusi narzekają na działalność polskiego gangu przemytniczego, który działa już od kilku lat na trasie Indie, Singapur, Hongkong, Zjednoczone Emiraty Arabskie, Nepal. W grę wchodzi setki tysięcy dolarów, a to oznacza, że polski gang skorumpował indyjskich celników i policjantów, którzy za sowitą łapówkę odstępują od kontroli bagazy.

Powróćmy do Europy. Stale nieduża Grecja. Można wygrzać się nad ciepłym morzem, a do tego zarobić. Na granicy greckiej celnicy kontrolują tylko polskie samochody, wpisując do paszportów wszystkie rzeczy łącznie z bielizną osobistą. Celnicy choć skrupulatni nie są widocznie zbyt dokładni, bo pod Olimpem kwitnie handel polskimi namiotami, śpiworami, sprzętem elektrotechnicznym, aparatami fotograficznymi. Na campingach napisy w języku polskim: "Handel zabroniony pod groźbą kary".

Szwecja to przede wszystkim przemysł

alkoholu i papierosów oraz rowerów. Policja szwedzka stosuje zasadę odpowiedzialności zbiorowej zawracając z granicy polskie autobusy. Kilku Polaków odsiaduje wyroki więzienia.

Do RFN rodacy jeżdżą kupować komputery, sprzęt wideo oraz, do niedawna, używane samochody.

Turcja to już tradycyjnie kraj dobry dla prywatnego handlu. Przez długie lata Turcy zaopatrywali Polskę w kozuchy i odzież skórzaną. Teraz głównym przedmiotem transkacji są dzinsy i konfekcja bawełniana.

Najlepiej prosperujące sklepy zarabiają na Polakach 4 - 5 tys. \$ dziennie.

Polacy zakończyli już pracowite wakacje w przeswiadczeniu, że coraz trudniej poruszać się z peerelewskim paszportem. Jest jeszcze kilka krajów, w których można zarobić: Filipiny, Indonezja, Chiny, ale na teren jeszcze nie rozpoznany. Do penetracji pozostała jeszcze Afryka i Ameryka Południowa. Handlowe wyjazdy sprzyjają ekspansji języka polskiego. W Turcji, Indiach, Grecji, Tajlandii można bez kłopotu porozumieć się po polsku. Informują o tym stosowne wywieszki w witrynach sklepowych. Utwierdza się też opinia, że każdy Polak to handlarz. Jeden z członków polskiej ekspedycji naukowej w Peru opowiadał, że gdy pokazał paszport w hotelu nad jeziorem Titicaca obstała go grupa Indian żądając żeby im coś sprzedać.

W W

KOLEGIUM SZYBKIE JAK MILICYJNA PAŁKA

CEPOPAŁA

W oczach Zachodu reżim polski złagodniał i w tym względzie przerzucenie walki politycznej z sądów na kolegia karno-administracyjne było wyjątkowo udanym przedsięwzięciem. Kolegia nie kreuja męczenników, do kolegium na rozprawę się nie chodzi. Jest to inna ranga. Powszechnie wiadomo, że kolegia zasadzają pijaków i drobnych rzeźmieszków. Teraz dołączyli do nich drukarze podziemnych wydawnictw i kolporterzy, uczestnicy pokojowych manifestacji. Sąd był powolny i ociężały, ale kolegium jest szybkie i sprawne jak milicyjna pałka. W ciągu drugiego półrocza ubiegłego roku, jak wykazuje raport Polskiej Ligi Praw Człowieka, kolegia grały czołową rolę w represjach o charakterze politycznym.

Ukaraly one 321 osób, w tym wielu kilkakrotnie, na ogólną sumę 15 mln 137 tys. zł. Z samego tylko artykułu 52 paragraf 1, z którego sądzi się politycznych, grzywny

wyniosły 5 milionów 341 tysięcy złotych, skonfiskowane mienie 2 mln 500 tysięcy zł, a koszty postępowania 396 tysięcy zł.

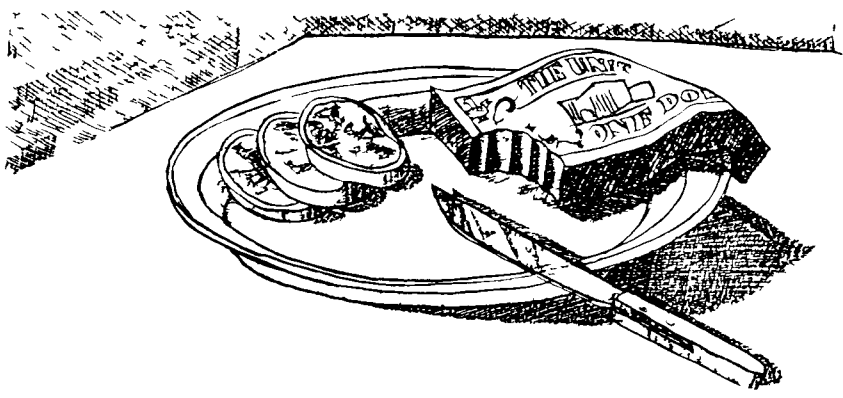
Trzeba przy tym wiedzieć, że sprawiedliwość w kolegiach oddana została w ręce MSW. Z tego resortu wywodzą się sędziowie, a oskarżającymi we wszystkich - z wyjątkiem jednej - sprawach byli funkcjonariusze tego resortu. Nadzór nad działalnością kolegiów sprawuje minister spraw wewnętrznych. W jednej ze spraw, którą w Szczecinie prowadził zastępca dyrektora wydziału społeczno-administracyjnego Urzędu Wojewódzkiego, powiedział on obrońcy oskarżonego, że kolegium to nie sąd, nie składa się więc z ludzi znających prawo. Rozprawa, oczywiście, prowadzona była skandalicznie. Ten sam przewodniczący kolegium w innej sprawie oddał świadków, bowiem byli oni "z tej samej grupy co oskarżony, nie byli więc przydatni".

NASZ KOMIKS

Inżynier Kwas-Kwasiborski z High Parku

Autor: Andrzej KRZYSZTOFORSKI

POKOCHAĆ KAPITALIZM

KRZYSZTOF OSTASZEWSKI

NOWY WSPANIAŁY ŚWIAT

Tytuł powyższy jest tłumaczeniem tytułu książki A Huxleya, którą uważam za wysoce niemoralną i dlatego jej Państwu nie polecam. Ale tytuł i książka umożliwiają mi przedstawienie Państwu pewnego problemu filozoficznego, problemu niezwyklej wagi, bodaj czy nie najważniejszego w wojnie idej, w jaką świat nasz stale jest wplątany

Chodź mi o postęp techniczny. Jest on przedstawiany przez wszystkich przeciwników kapitalizmu jako wcielenie zła. Ja zaś uważam go za wcielenie dobra. W moim artykule będę Państwu przedstawiał znaczenie postępu technicznego dla szczęścia ludzkiego i bezsensowność ataków na tenże postęp, przeplatając moje wypowiedzi nazwami firm budujących dla nas nową, wspaniałą, zupełnie nadzwyczajną przyszłość.

DIGITAL EQUIPMENT CORPORATION

Technika jako wcielenie zła? Technika "niszczy naturalne środowisko człowieka". W tym "naturalnym środowisku człowiek żył lat trzydzięci, może czterdzięci, nosił to samo ubranie przez cały rok, tracił zęby i nigdy, przenigdy nie zobaczył innego miejsca na świecie.

CRAY RESEARCH

Wiele tego "naturalnego" środowiska mamy w socjalistycznej Polsce. Techniki nie ma, bo komuniści w swoich genialnych wymysłach wyobraziли sobie, że komputery buduje się rękami i hasłami, nie umysłem. Proszę pomyśleć dokładniej, jaki świat proponują nam lewicowcy i "obroncy środowiska". Świat bez wynalazków, bez wyrobów ułatwiających nam codzienne czynności i eliminujących wysiłek fizyczny. Świat bez ludzi myślących o naszych potrzebach, by osiągnąć zyski poprzez ich zaspokojenie. Świat bez ludzi twórczych, w którym ograniczona ilość dóbr materialnych jest wydzierana z rąk bezsilnych ludzi pracujących przez zorganizowane grupy polityczne (militanci, lewicowcy, partia, bezrobotni, itp.) Świat racjonowania, kartek i ograniczeń. Tego pragnie lewica. Takim jest dokładnie ideał "obronców naturalnego środowiska".

WIECZÓR RAPPERSWILSKI

W sobotę, dnia 27 lutego br. o godz. 19:30 w Domu SPK - 206 Beverley Str. odbędzie się WIECZÓR poświęcony Polakom Muzeum w Rapperswilu.

Inż. Janusz Morkowski, kustosz Muzeum, wygłosi referat oraz pokaze przezrocza z Muzeum, jak również wyświetli film wideo na temat Muzeum.

Wstęp \$5 00 od osoby, w tym kawa i pączki. Apeluje serdecznie do Polonii torontonskiej o przybycie na ten wspaniały wieczór.

MICRON TECHNOLOGY

Samochod, którym Państwo jeżdżą do pracy, jest "niepotrzebnym wymysłem technicznym", "zatrzuwa środowisko", a słuchanie muzyki w czasie jazdy jest "niepotrzebnym luksusem". Lepszy jest rower, bo wtedy na pewno nie będą Państwo słuchali takiej muzyki, jaka się Państwu podoba. Lepszy jest zatłoczony autobus, bo życie w tłumie jest ideałem współczesnych intelektualistów.

GERBER SCIENTIFIC

Kolonizacja przestrzeni kosmicznej jest "nieodrobna", bo "na świecie jest tyle głodu". Tak naprawdę ludzie przeciwni komercjalizacji i podbojowi kosmosu i ich idee tworzą głód i nieszczęścia na świecie. Ich lenistwo i odmowa twórczej pracy, ich ideologiczne przemowienia pozbawione jakichkolwiek racjonalnych argumentów - to jest istota zła intelektualistów dwudziestego wieku - zwyrodniałych potomków równie zwyrodniałych Marksa i Kanta.

HEWLETT PACKARD

Proszę sobie wyobrazić dom Państwa z którego usunięto na przykład wszystkie wyroby elektroniczne. Byłby to krok w kierunku "powrotu do natury". Takim jest cel przeciwników techniki. Są oni też przeciwnikami życia, twórczości i wolności. Ich ideałem jest tłum kontrolowany silną ręką rządu, szary, bezbarwny tłum, oni na czele oczywiście (tłum na nich pracuje, ma się rozumieć).

CINCINNATI MILACRON

Tak więc po jednej stronie są przeciwnicy techniki, z wszystkimi ich "humanistycznymi" hasłami, zaś po drugiej stronie - proszę tylko pomyśleć o wszystkich ludziach, których Państwo znali, którzy umarli na zawał serca, a mogli być uratowani przez nowe lekarstwo wyprodukowane przez Genentech.

ADVANCED MICRO DEVICES

Z jednej strony mamy grupę ludzi ponurych, zawsze przekonanych, że nic się nie uda, zawsze krytykujących. Oni budują socjalizm. Z drugiej strony mamy twórczych,

Polskie Muzeum w Rapperswilu to perła kultury polskiej, utrzymywane jest dzięki donacjom różnych prominentnych Polaków, donacjom Członków wspierających, spełnia wspaniałą rolę w szerzeniu prawdy historycznej.

Polonia torontonska - pokazmy naszemu gościowi ze Szwajcarii, kustoszowi Muzeum, że nas w Kanadzie interesuje Polskie Muzeum w Rapperswilu - zapełnijmy górną salę SPK do ostatniego miejsca.

Specjalnie zapraszam nowo przybyłych, którym na pewno w Polsce nie mówiono, że istnieje Polskie Muzeum w Rapperswilu.

ZBIGNIEW J GIERA
Delegat Muzeum na Kanadę

pracujących ponad siły, super chciwych kapitalistów. Dla mnie wybor jest oczywisty. Zawsze podobał mi się

\$.

Dolar jest symbolem wolnego handlu i wolnego umysłu. Dlatego też bardzo lubię mój nowy krawat, granatowy krawat z małymi czerwonymi symbolami dolara zamiast zwyczajnych kropek.

Młodzi ludzie zazwyczaj szukają jakiegoś romantycznego celu w życiu. Kapitalizm jest praktycznym wcieleniem romantyzmu. Tym wspaniałym, fascynującym ideałem dla młodych ludzi całego świata może i powinien być kapitalizm.

Hołd dla sowieckiego Jamesa Deana

Mroźny niedzielny wieczór, w Moskwie temperatura dochodziła do -25°, a niekonczący się tłum ludzi zdążył w kierunku parku na Łuznikach, procesja posuwała się jak tłum pielgrzymów. Niewzruszeni niczym pielgrzymi starzy i młodzi, mężczyźni i kobiety, ubrani ubogo i dostatnio, ze wszystkich stron, kierowali się do hali sportowej. Ulice dojazdowe były co 500 m obstawione milicją, zaś budynek hali szczelnie otoczony kordonem milicji.

Zebrany tłum po to by oddać hołd najpopularniejszemu artyście i poecie, aktorowi i twórcy piosenki Władimirowi Wysockiemu, zawsze może stanowić zagrożenie spontanicznej manifestacji. Co roku w rocznicę śmierci przy jego grobie odbywają się dramatyczne sceny. W noc 25 stycznia artysta obchodziłby 50 rocznicę swoich urodzin. Sowieckie kierownictwo pozwoliło wreszcie masom uczcić swojego idola, kierując ich emocjami w ramach uprawnień państwowych.

W tę niedzielę wieczorem Moskwa przeżywała godzinę narodzin Jamesa Deana w sowieckim wydaniu.

Czy Wysockiemu by się to podobało?

Nie żyje od 8 lat, a martwi mówić nie mogą. Jego wiersze nie były nigdy zakazane, lecz nie były też nigdy drukowane. Mimo to jego sława dotarła do milionów. Każde dziecko w Związku Sowieckim zna jego nazwisko, a teksty utworów są przekazywane z ust do ust. Jego płyty wyszły w milionach egzemplarzy, jego chropawy głos zawierający smutek i przekorę poruszał każdego.

15000 ludzi cisnęło się do pałacu sportu, w którym zwykle odbywają się mistrzostwa w hokeja. Aby przytłumić podniecenie i emocje, kazano im czekać w przejściu przy tym mrozie prawie godzinę.

Przyszli wszyscy, przyjaciele i znajomi, a także ci, którzy chcieli odnieść własne korzyści z tego spotkania.

Jewgenij Jewtuszenko - sowiecki poeta, przyjął postawę gwiazdora recytując przez mikrofon swój własny utwór "Nagrane na tasmę". Poetka Bella Achmadulina przysięgała pamięć "domowi przy Begawajgo".

SUPERIOR SAUSAGE CO
1004 Dundas St W
TEL. 531-8422

KONKURENCYJNE CENY!
Wędzone na miejscu
słynne na całe Toronto
polskie kiełbasy
Szynki, kabanosy, wędliny
mięsa, różne delikatesy

Karl's Butcher & Grocery

właściciel Karol Jarząbek
Posiadamy na składzie zawsze
świeże mięsa wędliny własnego
wyróbu smaczne i świeże oraz
importowane z Polski i Europy
artykuły spożywcze
105 Roncesvalles Ave
TORONTO
TEL 531-1622

INTERNATIONAL VIDEO SERVICE

Oferuje obsługę video w systemie amerykańskim na terenie Polski. Nagrywanie wszelkiego rodzaju spotkań i uroczystości itp. od \$49. Odtwarzanie kaset video we wyznaczonych miejscach w Kraju od \$29. Świąteczne video-listy i życzenia jedno- i dwustronne oraz wszelkie inne życzenia. Informacje (416) 769-4366 cała doba.
OBSŁUGUJEMY CAŁĄ KANADĘ I USA
Visa Master Charge

Saksofonista Aleksiej Kozłow pozwolił swojemu instrumentowi łkać załosnie. Przybyli także towarzysze aktorzy z teatru Na Tagance by oddać mu hołd. Pantomimiscie Jurijowi Medoadew udało się znakomicie odtworzyć każdy ślad życia autora pełnego przeciwności. Znany poeta Andrej Wozniesiński wygłosił Requiem dla swojego przyjaciela, a kiedy zaczął tragiczne drwić, cała gęsto zapełniona sala zawołała "teraz możemy jego książki kupić, dlaczego nie wcześniej?" Wszystkie towarzyszyły gorące oklaski.

Bez przerwy w ten wieczór brzmiały pieśni tego tragicznego trubadura, chłopca z ludu, jego życie było pełne wzlotów i upadków. Był żonaty z francuską aktorką Mariną Vlady. Z nią wędrował po świecie - był w Meksyku, Haiti i Hollywood, zawsze jednak gnana go tęsknota z powrotem do Moskwy. Przeżywał swoje życie jak nie kończąca się igraszka, pił do upojenia. Jego serce odmówiło dalszej pracy - zmarł 25 lipca 1980 r.

Reflektory rzucają różnokolorowe światła na wykonawców, którzy pojedynczo lub zespołowo wykonują jego teksty. Brzmia one jak świecka modlitwa. Wszystko to odbywa się na scenie, nad którą jak ikona wisi jego portret oświetlony reflektorami, jawi się jeszcze bardziej nierzeczywisty. Wokoło dekoracje z czerwonych goździków, również wzdłuż ścian czerwone goździki. Widac, że organizatorzy pomyśleli o adoracji i wprowadzeniu w odpowiedni nastrój uczestników tego wieczoru. Na zakończenie, na surowej betonowej ścianie, służącej za ekran, wyświetlono film, gdzie w powiększeniu można było zobaczyć Wysockiego śpiewającego swoim chropawym głosem "wszystko jest proste. Ja nie kłamie, nie odczytujcie mnie krzywo. Wyższe zwierzęta wzywają mnie do swoich biur i mówią: polowanie na wilki. Zostaw to. Martwych poetów można utaskawic".

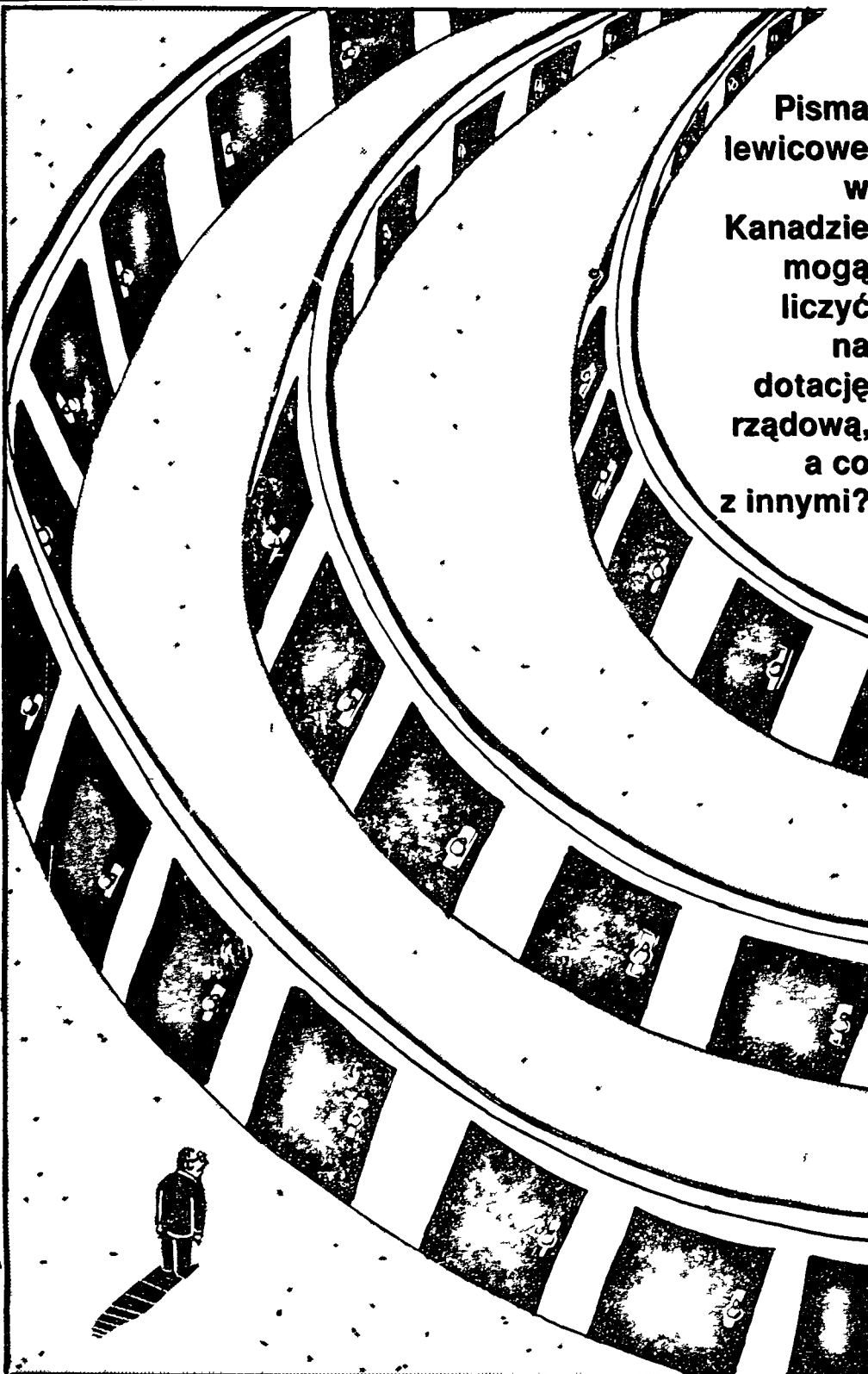
Tłum S CECH

Die Welt 28 01 88

Tematu na ten pierwszy, nieśmiały jeszcze, felieton nie trzeba było długo szukać. Od dawna czytane przeze mnie, doskonale kanadyjskie pismo społeczno-literackie - "The Idler" znalazło się w kłopotach. Najpierw jednak krótki rys historyczny do dnia dzisiejszego "The Idler" wydawany w rodzinnym Toronto ma na swoim koncie 15 niezwykle interesujących numerów i śmiało może pretendować do rangi najlepszego kanadyjskiego pisma literackiego. "The Globe & Mail" uznał Idlera (spolszczam nazwę dla czystej wygody) za od lat najlepiej opracowywany i wydawany magazyn kanadyjski. Przedrukowywał Idlera "Harper's", "Washington Post" i "Maclean's" nie skąpiły mu słów uznania. Nic dziwnego, bo w pełni sobie Idler na nie zasłużył, będąc bezsprzecznie najciekawszym, bezkompromisowym, błyskotliwym pismem literackim, które oprócz ładnego, mądrego ładunku intelektualnego (vide wiersze Herberta tłumaczone na angielski, rzetelne opracowania dotyczące sytuacji w RPA, szkice z zakresu filozofii i psychologii, recenzje ze świeżo ukazujących się ważnych pozycji literackich, świetne, z nerwem napisane teksty Skvoreckiego, komentarze do dziejących się kanadyjskich wydarzeń społeczno-politycznych etc, etc) serwuje swoim czytelnikom strawę polityczną nie do pogardzenia, Idler nie lewicuje, jako zresztą jedno z nielicznych pism kanadyjskich.

Odnosi się jednak smutne wrażenie, że właśnie ta prawicowa orientacja polityczna Idlera jest kamieniem u szyi tego znamienitego pisma. Oto bowiem w sierpniu ubiegłego roku magazyn zwrócił się do dwóch szacownych instytucji kulturalnych, które mienia się być zaliczką na mecenasów kultury kanadyjskiej - Canada Council i Ontario Arts Council - o dofinansowanie, konieczne by utrzymać pismo "przy życiu". Jak skądinąd wiemy bowiem - prawicowe media nie cieszą się niestety uznaniem wśród kwiatu kanadyjskiej elity intelektualnej do której Idler jest w końcu skierowany i z której wywodzić się mają potencjalni prenumeratorzy. Owa elita ciągle jeszcze tkwi w naiwnym i niebezpiecznym przekonaniu, że intelekt równa się idealizm, który z kolei, wbrew własnym zasadom, równa się marksizm, lub w najlepszym wypadku idealizm równa się egzystencjalizm, który tłumaczony na "kanadyjski" musi się równać socjalizm. Wszelako z tych przewrotnych równań wynikać jeszcze nie musi decyzja, jaką Canada Council i Ontario Arts Council w wypadku Idlera podjęły. Tak by się przynajmniej mogło na pozór wydawać. Cofnijmy się jednak odrobinę doś, - że Idler zwrócił się do instytucji owych wymieniając sumę 60 tys dolarów. Dwie trzecie tej kwoty przeznaczone być miało na honoraria dla autorów. Wydawałoby się, że prośba Idlera zostanie zaaprobowana bez większych dyskusji. Pismo miało już swoją markę, swoich czytelników, a przede wszystkim swoje własne, przez nikogo nie podpowiadane ani też dyktowane poglądy i opinie. Powtarzam jeszcze raz - tak by się mogło wydawać.

Odmowa, jaką zgodnie Canada Council i Ontario Arts Council nadesłały, była opatrzona uwagami na temat poziomu pisma. Uwagi te w zamierzeniu odmowę miały uzasadniać. Spieranie się z opinią obu tych instytucji wydaje się być nierówną potyczką, która musiałaby się odbywać na zasadzie przysłowiowej rozmowy ze ślepym o kolorach. Canada Council w ubiegłym roku udzielił pomocy finansowej 97 pismom. Ontario Arts Council wsparł 49. Niewiele - jak widać na rynku literackim z tego wspierania wyszło, bo "niewspierany" Idler dalej pisma owe przewyższa poziomem o kilka szczebelków. Na czym więc polega 'wina Idlera'? Otoż Idler - jak wspominałam - nie lewicuje, nie drukuje peanów pochwalnych na cześć inteligentnego, godnego by stać w

szranki z podupadłą moralnie Ameryką, 'piewcy odnowy' pod tytułem Michał Gorbaczow, nie stara się osiągnąć tak ulubionego w Kanadzie "ideału środka", nie przechadza się po mrocznych korytarzach kanadyjskiego "obiektywizmu" politycznego.

Nie jest dla nikogo tajemnicą, że pisma, tak hołubione przez wspomniane instytucje, jeżeli już w ogóle mają jakiegokolwiek poglądy, to są poglądy skrajnie lewicowe. Wniosków z tego wyciągnąć można wiele i jedno zasadnicze pytanie czy naprawdę zyczymy sobie wszyscy, aby nasze czasopisma ustawiały nas w parę i wiodły na akademię, na której będzie się nas przekonywało, że musimy tępić z całych sił kanadyjski system edukacyjny oparty na zdrowej w końcu rywalizacji i "przeżywaniu najstosowniejszego", że powinniśmy się dzielić "według potrzeb", że należałoby się wreszcie rozbroić to i inni pojdą w nasze ślady, że człowiek (kanadyjski) nie powinien funkcjonować jako jednostka, a tylko ładna i zgodna nad wyraz zbiorowość.

Wróćmy do wniosków, skoro sprecyzowaliśmy pytanie: stary, dobry Kant mawiał, że "kto chce celu, chce też wiodącego doń środka". Dobrze by się stało, gdyby udało nam się konsekwentnie zdążyć do celu, jakim jest wolność naszego intelektu. Idler staje się w tej sytuacji jednym z kołeczek mechanizmu przyczynowo-skutkowego, który nas do tego celu może doprowadzić. Stanowi on bowiem drugą stronę kanadyjskiej alternatywy intelektualnej. Jeśli zaś za przyczyną naszych konsekwentnie ukierunkowanych

mecenasów sztuki Idler istnieje przestanie - będziemy ciągle jeszcze mieli dwa wyjścia: czytać pozostałe na placu boju pisma i pismiatka z pełną świadomością, że za ich pośrednictwem ktoś (ktos!) wsacza do umysłów naszych wąski strumyczek filozofii socjalistycznej (tak, jakbysmy już tego raz dosyć nie mieli!), lub ich nie czytać (wyjście numer dwa) i pogodzić się z faktem, że odebrano nam prawo dokonywania wyboru pomiędzy czymś a czymś, a pozostawiono konieczność wyboru między czymś a niczym.

Doskonała felietonistka Barbara Amiel biła ostatnio w "Maclean's" na trwogę, że oto upada ostatni bastion wolnej (od wpływów) prasy, ale Amiel swoje, my swoje - a Ontario Arts Council pod rękę z Canada Council włóści swe czym może i jak może zaznacza (drobne pytanie - "swoje" to włóści, czy też lenno?)

My zaś odkryć w tym wszystkim możemy jakieś złe i przewrotne fatum: idzie o pozbył się niepokoju o profil moralny świata, w którym żyjemy - a już wszystko wraca na "swoje" miejsce i Kanada okazuje się być znanym skądinąd polemkiem, na którym też trzeba walczyć o elementarne prawo do głosu. Jak długo Idler w walce tej wytrzyma, skoro ma przeciwko sobie potężną i poruszającą się bez wyczerpania na Wschód maszynę niezdrowej świadomości moralnej i estetycznej?

Sam problem jest zaś jeszcze bardziej poważny i złożony niż by się mogło wydawać. Średnie warstwy społeczeństwa kanadyjskiego od lat karmione są propagandową gęstą zupką, której dostarczają jej pisma z gatunku "Chateleine". Oto bowiem

MAGDALENA CZYŻYCKA

Pisma
lewicowe
w
Kanadzie
mogą
liczyć
na
dotację
rządową,
a co
z innymi?

Kto chce celu...

redaktorzy (i redaktorki - kobiety wyemancypowane) tego miesięcznika przeprowadzają wywiady ze "zwykłymi kobietami radzieckimi". Z wywiadów tych i komentarzy, jakimi są one opatrzone jasno wynika, że kobietom radzieckim krzywda się nie dzieje, bo mają długie, płatny urlop macierzyński. A może to chodziło o "zwykłe kobiety w Czechosłowacji"? Żart? Niestety nie. Młode pokolenie Kanadyjczyków też dostaje swoją szczepionkę na "amerykanizm" w postaci tygodnika "Now", który - zrezygnując zredagowany - oprócz ogłoszeń i bardzo w końcu potrzebnego kalendarzyka wszelkich możliwych imprez kulturalnych i rozrywkowych, podaje swoim młodym czytelnikom "lewicę w pigułkach" teksty o krzywdzie, jaka się dzieje Murzynom w RPA, artykuły o niedobrym Reaganiu i jego "diabelskich" Star Wars, komunikaty o "interesujących" odczytach na temat "Jak Gorbaczow zmienia świat" gotowe plany jak by tu wszystko tak urządzić żeby zasitek z "welfare" otrzymywać jeszcze przed poczęciem i długo po zgonie.

Bardziej wyedukowane warstwy społeczne sięgają po literaturę zaangażowaną, finezyjną, w której jeszcze udatniej przesznułowac można tzw. pojęcie idealistyczne, czepiające się i korzystające z potencjału etycznego, jaki kryją w sobie określenia "sprawiedliwość, równość i braterstwo".

Idler był i jest w całym tym zgiełku antidotum na gorączkę socjalizowania, na konwulsje marksistowskie, w których wieje się (jakby w upojeniu?) kwiat kanadyjskich intelektualistów. A prawda jest taka, że to oni w końcu stoją lub staną na czele mas, które jako te baranki ofiarne prowadzić się dają na demonstracje przeciwko użyciu broni jądrowej oraz inne pokazy socjalistycznego sumienia.

Dość jednak truizmów. Wystarczy przecież przypomnieć występy chóru Armii Czerwonej, spotkanie z Cyrankiewiczem na U of T. A gdybysmy nawet zapomnieli na czym polega cały ten horror i nie mogli odszukać głęboko schowanego w kanadyjskim narodzie socjalistycznego ducha - pomoże nam go odnaleźć NDP oraz jej rozmówcami w podrzuchach (na Sybir) przywódco.

Czy można jeszcze coś zrobić, aby nasze prywatne prawo wyboru ocalić od zapomnienia? Roczna prenumerata Idlera kosztuje zaledwie \$18. Adres redakcji "The Idler", 255 Davenport Road, Toronto, Ontario, M5R 1J9.

Pismo przetrwa tylko wtedy, jeśli będzie miało prenumeratorów. A komuż innemu - jak nie nam - przybyszom z Roku 1987 - bardziej powinno na tym zależeć?

Pamiętajmy - kto chce celu

ZOFIA BONCZA

ROZMOWA Z DINOZAUREM

Rozmowa z Dinozaurom odbyła się w grudniu 1987 roku w jednym z większych miast ontaryjskich. W jego, Dinozaura gabinecie. W biurze nowoczesnym, zaopatrzone w komputer, kserokoparkę, dwie sekretarki, cztery telefony oraz mnóstwo szaf z aktami.

W korytarzyku wiodącym do biura Dinozaura wisiały na poczesnym miejscu listy od ludzi Dinozaurowi wdzięcznych. Za ułatwienie spraw małych, średnich, wielkich. Spraw ludzkich. Ludzie opiewali dobre serce Dinozaura, jego chęć pomocy innym, szerokie humanistyczne perspektywy. Niektóre listy były na maszynie, z nadrukiem firmy. Te wyglądały profesjonalnie. Były też napisane ręcznie, czasem nieporadnie, a czasem nawet niegrammatycznie.

Ale wszystkie serdeczne. Zwrociłam uwagę na list od Polaków, dziękujący Dinozaurowi za wyciągnięcie krewniaka z obozu w Austrii i ułatwienie mu emigracji do Kanady.

Jaki naprawdę ten Dinozaur jest? Widziałam go do tej pory w telewizji (nieczęsto), na zdjęciu w lokalnej gazecie. Uśmiechał się zawsze szeroko i przyjaźnie.

Nie mamy do niego żadnej konkretnej sprawy. Jednej z takich, do których przywykł. Jak nas przyjmie? Czy zainteresuje się tym, co chcemy mu powiedzieć? Trudno było nam nawet wytłumaczyć jego sekretarce, dlaczego chcemy się z nim spotkać. Jesteśmy nietypowi. Jak zwykle. Zdążyliśmy się już do tego przyzwyczaić.

Dinozaur spotyka się z "indywidualnymi" ludźmi tylko w pomiedziaki. Jest bardzo zajęty. We wtorki jedzie do Ottawy, by powrócić do domu na następny weekend.

Tak naprawdę wiem o nim bardzo mało.

W gabinecie Dinozaura słychać ożywioną konwersację. To nasz poprzednik na liście "appointments". Dinozaura nie skończył z nim jeszcze rozmawiać.

Czekamy chwilę. Rozmowa milknie, nasz poprzednik wychodzi, Dinozaur wita się z nami. Wygląda tak samo jak w telewizji i na zdjęciach: biała koszula i zęby, krawat, garnitur i szpakowate włosy. Nieskazitelne manery. Zauważamy na biurku Biblię.

Dinozaur ma ogromne doświadczenie w "public relations". Jest miły, gościnny, wychodzący naprzeciw. Mówi.

Teraz nasza kolej. Przedstawiamy sprawę. Zaczynamy od wstępu. Ze sprawa (oczywiście) nietypowa, nieinterwencyjna, nieosobista. Ze ogólna, niepokojąca nas i chyba wielu innych ludzi. Ze nie wiemy, czy cokolwiek można zrobić, ale chcemy się z nim podzielić.

Dinozaur słucha uważnie. Wygląda na zaciekawionego.

Mówimy o rządzie. Obecny, kanadyjski, konserwatywny. Mówimy o dobrych wskaźnikach ekonomicznych, malejącym bezrobociu, o Meech Lake i o Free-Trade. Mówimy o spadającej popularności rządu w oczach opinii publicznej. Zastanawiamy się głośno, dlaczego. Analizujemy sposób przedstawiania rządu i Partii Konserwatywnej przez telewizję, głównie CBC i narodowe dzienniki, takie jak Globe and Mail. Podkreślamy zniekształcanie informacji, podawanie półprawd i interpretacji w miejsce faktów. Wskazujemy na sympatię mediów wobec NDP, jego przywódcy i lewicującego liberalizmu. Cytujemy słynne

badania nad postawami politycznymi kanadyjskich dziennikarzy, które u większości są lewicowe i antykonserwatywne. Cytujemy nasze własne badania nad deformacjami informacyjnymi zawartymi w 'The Nauo-

nal'. Wspominamy niekończące się rozdmuchiwanie personalnych skandali w rządzie i brak jakiegokolwiek krytyki NDP w ogólnokrajowych mediach. Wspominamy krytykowanie jakiegokolwiek posunięcia rządu - krytykę destruktywną i bezprzedmiotową dla samej przyjemności krytykowania.

Podajemy sposoby za pomocą których rząd trafić może lepiej do ludzi, z tym, co naprawdę chce im powiedzieć. Napomynamy o strategiach efektywnego komunikowania się. Podkreślamy konieczność twardego i zdecydowanego opowiedzenia się za wartościami, w które się wierzy. Mówimy o promowaniu tych wartości i niewstydzaniu się ich. Mówimy o nieskuteczności kokietowania lewaków takimi czy innymi posunięciami. Mówimy o nazbyt pragmatycznym, a zbyt mało prakseologicznym stylu działania rządu. O mglistości, chwiejności i dwuznaczności niektórych posunięć rządu. Także tych na arenie międzynarodowej.

Dyskutujemy konieczność obrony podstawowych wartości demokracji zachodniej przed nacierającymi siłami lewicy. Lewicy przebranej często w szaty strozów i obrońców wyzyskiwanych kobiet, eksploatowanych robotników, niszczonego środowiska. Lewicy marzącej o wycofaniu Kanady z NATO. Także tej przebranej w szaty "informatorów" ze środków masowego przekazu. Mówimy o ukrytej - pośredniej i bezpośredniej, sowieckiej infiltracji w to, co dzieje się w Kanadzie i na Zachodzie. Pytamy, dlaczego rząd tak rzadko zabiera głos w podstawowych i pryncypialnych sprawach. Dlaczego nie nazywa rzeczy po imieniu, tak jak robi to na przykład Margaret Thatcher.

Dinozaur słucha. Milczy. Kiwa głową. Znow milczy. Skonczyliśmy. Czekamy na reakcję. Wstaje. Podaje nam rękę. Gratuluje. Mówi, że jest wzruszony. Ze od dawna nikt do niego tak otwarcie nie mówił. Ze to jest dokładnie to, co on myśli. I to, co myśli wielu jego kolegów w Ottawie. Dyskutują to między sobą. Ale nie publicznie.

W tym momencie twarz Dinozaura zaczyna się trząść. Normalny uprzejmo - uśmiechnięty wygląd. Przysuwa się ku nam. "Boimy się - mówi - że okrzyczą nas - dinozaurami. Dlatego nie chcemy stawiać tych spraw otwarcie".

Powtarza to raz jeszcze, jakby mówił do siebie. Czuję się jak dinozaur. Twarz ma poważną.

Tłumaczymy wartości demokratyczne, obrona zdobyczy cywilizacyjnych Zachodu, zajmowanie przez rząd zdecydowanego stanowiska w sprawach, które tego wymagają. Pomimo pokrzykiwan lewicy i jej sojuszników nie powinny być rozumiane jako archaizm, jako bycie rycerzem z ubiegłej epoki. Dinozaurom skazanym na zagładę.

Dinozaur zgadza się ze wszystkim. Komentuje. Gdyby tylko więcej ludzi mówiło tak otwarcie jak wy, tacy jak ja. Poczuli by, że mają społeczne oparcie. To by ułatwiło. Ja sam nie będę w stanie niczego zrobić. I tak już jestem przecież uważany za dinozaura.

Dinozaur znow się uśmiecha. Jakoś bardziej "od serca". Prosi o zebranie tego wszystkiego, co mu powiedzieliśmy na piśmie. Prosi także o rekomendowanie odpowiednich strategii dla rządu. Raport nasz przedłoży "właściwym czynnikom" w rządzie. Raz jeszcze dziękuje.

Na zakończenie zaprasza nas na wieczorny nieformalny meeting w swym okręgu wyborczym. Nie przyrzekamy, że przyjdziemy. Chcemy napisać raport. Nawet jeśli nie zmieni nic ważnego (a pewnie nie) może zmusi kogoś do refleksji.

Więc to jednak była lekcja demokracji. P.S. "Dinozaur" jest posłem konserwatywnym do parlamentu federalnego z okręgu, w którym mieszkam. Nazwiska jego nie podaję, by jego przeciwnicy nie wykorzystali tego, co nam powiedział przeciwko niemu. A także, by nie nazwali go "dinozaurom". Bo ja myślę, że tak naprawdę on dinozaurom nie jest. Jest normalnym, uczciwym, zdrowo myślącym człowiekiem. Którego głośna i agresywna kanadyjska lewica przekonała, że jest dinozaurom. Ze należy wstydić się własnych poglądów. Który zaczął o sobie w takich właśnie dinozaurowych kategoriach myśleć. I to jest najsmutniejsze. Jeśli tak bowiem zaczną myśleć wszyscy podejmujący decyzje w imieniu społeczeństwa, przygotować będziemy się musieli na rządy socjalistów w Kanadzie. A wtedy zbyt późno może być na zadanie sobie pytania, czy do takiej to Kanady uciekaliśmy z socjalistycznej Polski.

Serdecznie dziękuję
wszystkim, którzy okazali
serce i wyrazy współczucia
w ostatnich dniach
**KAZIMIERZA
MACHONIA**

Żona
i Siostry z Rodzinami

ANDREW WITER Foto Grafa

Nie tak dawno w Związkowcu ukazał się artykuł wstępny redaktora Jacka Borzęckiego, w którym informował o szansie nominacji na kandydata w okręgu wyborczym High Park posła pochodzenia polskiego - Jesse Flisa. Tekst ów, prócz niewątpliwie słusznych pochwał pod adresem potencjalnego kandydata, zawierał atak na jego przeciwników politycznych zwolenników PC, której to poseł wybrany został do okręgu.

Andrew Witer postanowił osobiście odpowiedzieć na tekst redakcyjny Związkowca i wybrał w tym celu łamy naszej niezależnej gazety. Tekst ten może być interesujący nie tylko dla mieszkańców torontońskiej dzielnicy High Park, ale dla wszystkich interesujących się życiem politycznym Kanady.

Obok, obszerny fragment polemizowanego tekstu.

( ) Podczas ostatnich wyborów Polacy mieszkający w okręgu Parkdale-High Park nie wykazali niestety jedności w poparciu polskiego posła - ulegli grupie krzykaczy nawołujących do wyboru konserwatywnego posła pochodzenia ukraińskiego. Jak się wkrótce okazało, nadzieje owych krzykaczy - związane z tymże posem oraz z Partią Konserwatywną - nie spełniły się. Już w kilka miesięcy po wyborach rząd Konserwatystów zamiast zwększyć - zmniejszył limit uchodźców z Europy Wschodniej (głównie Polaków), jaki może być przyjęty co roku przez Kanadę. Tak właśnie zostali wynagrodzeni owi polonijni krzykacze, nawołujący do popierania Partii Konserwatywnej. Limit dla Polaków został wówczas praktycznie zmniejszony, a za to znacznie zwiększono limit dla Azjatów i Latynoamerykanów.

Podczas trzech lat rządów Konserwatystów - mniejszości etnicznej raczej straciła aniżeli zyskała. Jedynie w przemówieniach pamiętano o nas - ale były to tylko frazesy, pozbawione istotnej, praktycznej wartości. Jednym z przykładów jest tu choćby głośna umowa w Meech Lake która - zwłaszcza w pierwotnym brzmieniu - zagrażała dalszemu rozwojowi wielokulturowości w Kanadzie. Gdyby nie protesty wielu posłów liberalnych, domagających się wniesienia poprawek - ustawa ta mogłaby zagrozić nieskrępowanemu prawu mniejszości etnicznych do swobodnego zachowania i rozwoju własnych kultur.

Nie ulega wątpliwości, że mniejszości etniczne, które posiadają własnych posłów w parlamencie federalnym - są poważnie przez rząd traktowane. Świadczy o tym choćby fakt, iż podczas gdy mniejszość ukraińska otrzymała w ubiegłym roku 80 tys. dol. jako dotację na działalność kulturalną (mniejszość żydowska - 150 tys. dol.) to Kongresowi Polonii Kanadyjskiej przyznano zaledwie 20 tys. dolarów.

Nasuwa się prosty wniosek, że wybór polskiego posła do parlamentu federalnego jest dla polskiej grupy etnicznej sprawą wielkiej wagi. Okazję wyboru takiego posła będziemy mieli już w przyszłym roku. (→)

House of Commons
Chambre Des Communes
Ottawa, Canada, K1A 0A6

ANDREW WITER, M.P.

Parkdale - High Park

Styczeń, 1988

Pan J Borzęcki
Redaktor Naczelny
Związkowiec
1638 Bloor Street West
Toronto, M6P 4A8

Szanowny Panie Borzęcki,

Z wielkim zainteresowaniem przeczytałem Pański edytoriał "Jesse Flis - kandydatem na posła federalnego" (Związkowiec, nr 102/103 z 22 grudnia 1987)

W społeczeństwie demokratycznym, jak nasze, mamy przywilej wypowiedziania różniących się opinii politycznych i w związku z tym niech mi wolno będzie, jako członkowi Parlamentu z rejonu Parkdale - High Park, odpowiedzieć na krytykę zawartą w wyżej wymienionym edytoriale, a dotyczącą traktowania środowiska polonijnego przez obecny rząd konserwatywny.

Od chwili wyborów konserwatywny rząd Briana Mulroneya powiększył z 8,2% (1984) do 15% (1987) liczbę mianowań "etnicznych" do wszystkich zarządów i komisji federalnych. Choćby było to oczekiwane, to i tak musimy przyznać iż jest to znaczący postęp od czasów liberałów.

Następnie, z największą przyjemnością przyjąłem mianowanie przez premiera B. Mulroneya w 1986 roku pana Dona Mazankowskiego na stanowisko wicepremiera i członka Tajnej Rady Królewskiej, jak mi wiadomo jest to najwyższy urząd jaki kiedykolwiek był nadany w historii naszego kraju Kanadyjczykowi polskiego pochodzenia. Szkoda, że te fakty nie zostały bardziej "dostrzeżone" na łamach Związkowca jako odzwierciedlenie zrozumienia i zobowiązań które obecny rząd konserwatywny ma w stosunku do kanadyjskiego, wielokulturowego społeczeństwa.

Patrząc na sprawę wielokulturowości, lista osiągnięć rządu konserwatywnego mówi sama za siebie.

a) utworzenie pierwszego w historii Kanady Stałego Komitetu d/s Wielokulturowości w Izbie Gmin (House of Commons)

b) mianowanie Sekretarza Parlamentarnego d/s Wielokulturowości

c) pierwsza w historii Kanady konferencja wielokulturowości o zasięgu federalno-prowincjonalnym

d) mianowanie Doradcy d/s Wielokulturowości przy Biurze premiera

e) wzrost w latach 1987-88 o 25% wysokości subwencji rządowych w ramach wielokulturowości

f) przedłożenie Ustawy Wielokulturowości, a w ten sposób tworzenie nie mającego precedensu na świecie prawa wielokulturowości

Aby wyjść poza pustą retorykę, niniejszym pozwalam sobie zaprosić Szanownym Kolegów z opozycji liberalnej do rzeczowej wymiany zdań tzn. przedstawienia Ich osiągnięć w wyżej wymienionych dziedzinach przed rokiem 1984, tj. na przestrzeni 22 lat, kiedy byli u władzy.

Z dużym zaskoczeniem przyjąłem stwierdzenie użyte we wspomnianym edytoriale a mówiące o historycznej umowie z Meech Lake, która - zwłaszcza w pierwotnym brzmieniu - zagraża dalszemu rozwojowi wielokulturowości w Kanadzie. Gdyby nie protesty wielu posłów liberalnych, domagających się wniesienia poprawek - ustawa ta mogłaby zagrozić nieskrępowanemu prawu mniejszości etnicznych do swobodnego zachowania i rozwoju własnych kultur." Koniec cytatu.

Umowa z Meech Lake gwarantuje prawa kanadyjskich mniejszości etnicznych i żadne poprawki proponowane przez liberałów, w celu zmiany tekstu, nie były przyjęte. Mówiąc szczerze, umowa ta cieszyła się wyjątkowo zgodnym poparciem partii politycznych i ich przywódców.

Wierzę, że Kanadyjczycy oceniają wybranych przez siebie reprezentantów raczej poprzez ich czyny niż rasę, wyznanie religijne lub retorykę. Byłem zaszczycony mogąc w imieniu rządu federalnego Kanady złożyć wieniec pod Pomnikiem Katynia, podczas ostatnich obchodów Święta Zmarłych. Piszę o tym dlatego, że wydarzyło się po raz pierwszy w historii tego kraju, że rząd federalny złożył hołd pomordowanym w Katyniu. Jakże inaczej wyglądały sprawy pod rządami liberałów, kiedy premier Pierre Trudeau w 1980 roku odmówił nawet uznania faktu, że Pomnik został wzniesiony? Jak została potraktowana Polonia i NSZZ Solidarnosc, kiedy po wprowadzeniu stanu wojennego w Polsce ówczesny premier P. Trudeau oświadczył "z nadzieją, że rząd wojskowy będzie mógł powstrzymać Solidarnosc od jej nadmiernych żądań".

Wydaje się, że stosunek Partii Liberalnej do polskich zmagających o odzyskanie niepodległości nie uległ zmianie i stąd wzięła się wypowiedź w maju 1987 roku posła liberalnego Johna Nunziaty, po jego wizycie w Polsce, że kraje znajdujące się pod dominacją sowiecką nie są wcale ani takie biedne, ani tak ograniczane jak to jest przedstawiane przez media i, że Solidarnosc była głównie popierana przez polskich "yuppies".

Jako poseł do Parlamentu z okręgu Parkdale - High Park reprezentuję w Ottawie wyborców z których duża ilość jest polskiego pochodzenia. I dlatego też byłem nieco

skonsternowany czytając związkowców charakterystykę tych członków Polonii, którzy w 1984 roku wyrazili mi swoje poparcie w wyborach federalnych jako "krzykacze". Nie jest to termin dla mnie obcy, spotkałem się z nim podczas dwóch wizyt oficjalnych w Polsce (1986, 1987) kiedy to przymiotnik "krzykacze" był używany przez rząd PRL w połączeniu z innym epitetem "wyrzutkami społeczeństwa" i odnosił się zupełnie jednoznacznie do ludzi, którzy nie zgadzają się z polityką dyktatury. I dlatego też jestem niemile zaskoczony wyborem terminologii użytej przez Związkowców w określeniu Polaków, którzy popierają kandydata tej, a nie innej partii politycznej po prostu w pełni korzystali z ich demokratycznych praw obywatelskich.

Na zakończenie chcę wyrazić wiarę w to, że wyborcy z okręgu Parkdale - High Park, a specjalnie członkowie Polonii, nie muszą mieć powiedziane na kogo powinni głosować. Kiedy nadejdzie czas następnych wyborów federalnych, wyborca będzie osądzał na podstawie faktów, konkretnych osiągnięć i poczynań poszczególnych kandydatów raczej niż na zawieszony w proznie retoryce.

Komitet Skarbu Narodowego w Toronto ZAPRASZA Polonię na

BANKIET UZNANIA

dla księdza Prałata Franciszka Pluty - znanego Polonii wspaniałego kaznodziei, działacza polonijnego, długoletniego Delegata Rządu Rzeczypospolitej Polskiej na Uchodźstwie.

Bankiet odbędzie się w sobotę, dnia **12 marca br** w górnej sali domu SPK, Koło Nr 20 - 206 Beverley St. w Toronto. Początek bankietu godz. 20:00. Cocktail (płatny) godz. 19:00. Bilety w cenie \$20,00 od osoby, prosimy zamawiać listownie lub telefonicznie pod adresem:

Mr Marek Jagla - 262 Wright Ave., Toronto, Ontario M6R 1L5, tel. 535-6451. Stoliki 8-osobowe.

Termin zamówień upływa dnia 1 marca 1988 r.

Czeki prosimy wystawiać na POLISH NATIONAL FUND.

Bilety zapłacone, a nie odebrane, będą doręczone w koperce przy wejściu na salę bankietową.

KOMITET
SKARBU NARODOWEGO
w TORONTO

A P E L **Pomoc dzieciom** **uchodźców politycznych**

Zwracamy się z prośbą do wszystkich, u których używane znaczki pocztowe zalegają szuflady, aby oddali je na akcję pomocy dzieciom uchodźców politycznych, przede wszystkim w Azji.

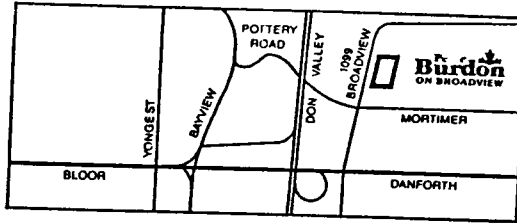
Znaczki te są wysyłane do zakonnic we Francji, które zajmują się ich sprzedażą. Uzyskane w ten sposób pieniądze przekazują następnie do dyspozycji Matki Teresy. Znaczki prosimy dostarczać do Biura Pomocy Społecznej, 30 Marmeduke Street (szkoła) w Toronto, lub przesyłać pocztą na adres P C A G P O Box 55, Station "V", Toronto, Ont. M6R 3A4.

Nie wyrzucaj żadnego znaczka. Znaczki prosimy wycinać z koperty, a nie odrywać. POLISH-CANADIAN ACTION GROUP

Join the Celebration at

Peter Burdon ON BROADVIEW

PETER BURDON PONTIAC BUICK LIMITED

1099 Broadview Avenue, Toronto, Telephone 422-3322

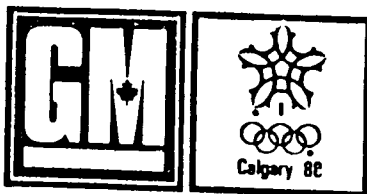
NO Interest NO Payments

for 90 Days*

General Motors pays the interest charges on your loan during this time.

You must take delivery by March 31, 1988

- at Participating Dealers
- GMAC Financing
- Subject to GMAC Credit approval

Eligible vehicles

- Chevrolet Sprint, Cavalier, Camaro, Corsica, Beretta
- Pontiac Firefly, Sunbird, Fiero, Firebird, Grand Am, Tempest
- Oldsmobile Firenza, Cutlass Calais
- Buick Skyhawk, Skylark
- Chevrolet/GMC Full Size Pickups

Wszelkie informacje po polsku - Robert Mucha
Tel. 422-3322

ZOFIA BOŃCZA

AKCENT

Mamy go wszyscy Nieznaczny Mały Umiarkowany Duży Ogromny Różne są nasze akcenty Tak jak różny jest wiek, w którym przyjechalismy do Kanady, nasze doświadczenie w posługiwaniu się angielskim na co dzień, zdolność naszego słuchu do odróżniania dźwięków językowych oraz nasza umiejętność ich naśladowania

Czasem jest to nie tylko akcent To także rozpaczliwe poszukiwanie słów, jękanie się, błędy gramatyczne Ale o ile te ostatnie na ogół przechodzą wraz z czasem i procesem uczenia się, "nasz" akcent zostaje. No, może robi się słabszy i nie przeszkadza naszym słuchaczom w rozumieniu Ale jednak jest.

Na ogół nie bardzo go kochamy Przypomina nam, że ciągle nie potrafimy być tacy, jak wszyscy inni Nawet po latach Odróżniamy się Nie jesteśmy "widoczną mniejszością", ale za to "słyszalną mniejszością" Wystarczy, że tylko otworzymy usta

Nasz akcent sprawia czasem, że czujemy się "etnikami", a nie ludźmi "stąd" Stajemy się tym samym bardziej podatni na dyskryminację, na niechętnie spojrzenie, na przegrana w interview Przynajmniej tak nam się czasem wydaje To wszystko przez ten akcent - denerwujemy się

Oskarżamy samych siebie o braki w inteligencji Wypominamy sobie - jakże to - tyle lat i wciąż akcent Nie zawsze zdajemy sobie sprawę, że pomiędzy inteligencją a akcentem nie ma żadnego związku Akcent nie jest też czymś, czego można się po prostu nauczyć" O ile oczywiście nie przyjechalismy jako dzieci Oczywiście akcent możemy poprawić (nie rozgrzeszajmy się zbyt łatwo), ale nigdy prawie nie będzie on "perfektem"

Z akcentem musimy żyć Jest to po prostu fakt życia Jeden z wielu Nasza osobista właściwość jak niebieskie oczy,

biała cera, piegi, przyspieszone bicie serca, gdy jesteśmy zdenerwowani i dreszcze, gdy jest nam zimno Czy nam się to podoba, czy nie

Niektórzy uważają swój akcent za kalekę Są bardzo z jego powodu nieszczęśliwi Oblewają się potem, gdy mają "przemówić" Unikają kontaktów z "tubylcami" Byle tylko nie otwierać ust Byle tylko tej ułomności nie obnażyć Gdy już mówią wydaje im się, że wszyscy na nich patrzą podejrzliwie i komentują negatywnie Jeszcze bardziej ich to paralizuje Ponieważ systematycznie unikają mówienia po angielsku, istotnie małą mają szansę by wyłowić swą poprawę Przy okazji nie tylko ich akcent się nie zmienia Również słownictwo i gramatyka stają w miejscu A to jest już prawdziwą przeszkodą w efektywnym komunikowaniu swych myśli "Umiarkowany" akcent, którego wszyscy nabywamy po kilku latach, rzeczywistą przeszkodą komunikacyjną nie jest Problem polega na tym, że niektórzy nie bardzo w to chcą wierzyć

Kanadyjczyk musi włożyć trochę uwagi i wysiłku w zrozumienie czyjejs akcentowanej mowy Ale musi je także włożyć w zrozumienie mowy Brytyjczyka, Australijczyka, Południowego Afrykanina i Teksanczyka Na szczęście Kanadyjczyki na ogół chcą ową wysiłki włożyć i nie należy peszyć się, gdy czasami mówią "pardon" Gdy w Polsce słuchaliśmy Mazura lub Ślązaka także "pardon" często również tam się nasuwało, a przecież nie mieliśmy do Mazura i Ślązaka pretensji, że mówią "inaczej"

Niektórzy Kanadyjczyki mają szczególne trudności w rozumieniu akcentowanej mowy Istnieje bowiem grupa ludzi, która cierpi na specyficzne trudności w rozróżnianiu słuchowym dźwięków mowy (auditory discrimination), ludzie ci po prostu prawie nie rozpoznają dźwięków mowy angielskiej, gdy tylko przekazywane są one w postaci nieco odmiennej od tej, do której przywykli w dzieciństwie Nie miejmy do nich pretensji To nie jest ich wina Tak jak to, że oni nas nie rozumieją, nie jest naszą winą Jest winą ich specyficznej "learning disability"

Akcent jest sprawą subiektywną Dla nas i dla naszych odbiorców "Mały" akcent może denerwować jedną osobę bardziej niż "duży" - inną Więc tak naprawdę nasz stosunek do własnego akcentu zależy bardziej od nas samych, tego, jak bardzo siebie akceptujemy i jak bardzo tolerancyjni jes-

tesmy wobec własnych "niedociągnięć", niż od "wielkości" naszego akcentu

Raz jeszcze okazuje się, że nasz obraz własnej osoby, nasza samoocena, nasza pewność siebie, ważniejsze są dla naszego przystosowania i naszych postaw niż rzeczywistość i fakty Upraszczając sprawę, im bardziej "lubimy samego siebie", akceptujemy siebie jako pełną jednostkę ludzką z właściwymi sobie wadami, zaletami oraz charakterystykami, tym większą mamy szansę na to, że polubimy nasz własny akcent I przestaniemy traktować go jako uposzczenie

Większość osób, po latach, przestaje zwracać uwagę na swój akcent Zaczyna być on integralną częścią ja tak jak nasz własny indywidualny chód czy uśmiech Staje się on nam obojętny To bardzo dobra, przystosowawcza reakcja

Istnieją ludzie, którzy ze swego akcentu uczynili "cos", cos co przydaje im indywidualności Zrobili z niego cos co im w komunikowaniu się pomaga Cos, co czyni ich bardziej atrakcyjnymi dla innych Cos, co przydaje popularności Wspomnieć wystarczy "modną" obecnie i ogromnie popularną seksuolog, Niemkę Ruth Westheimer Przykłady takie można mnożyć

Na koniec dwa przykłady z mojego własnego życia Epizody które w jakimś tam stopniu pozwoliły mi zobaczyć swój własny akcent z innej niż do tej pory perspektywy

Gdy wykładałam psychologię w Kanadzie po raz pierwszy, przed kilku laty, obawiałam się, jak wiele z tego, co mówię trafi do studentów (bo przecież "akcent") Zaniepokojenie moje ustąpiło, gdy zobaczyłam owych studentów notatki - ku memu zdziwieniu były one kompletne Równocześnie, po zakończeniu kursu, jedna ze studentek, studiująca "creative writing", podzieliła się ze mną swoją unikalną inspiracją Otóż mając w swej słuchowej pamięci mój akcent napisała swoją ostatnią nowelę "Pisałam rytm tego, jak mówisz - powiedziała Nowelę swą pisała w domu, nie na wykładzie, co ucieszyło mnie jeszcze bardziej

Innym razem, jedna z moich koleżanek w pracy wyznała mi w przystępnej szczerości (nie, nie zrobiła tego tylko dlatego, by mi zrobić przyjemność), że bardzo, bardzo chciałaby mieć akcent Jakikolwiek "To jest takie indywidualne i nie do podrobienia Tak jak podpis"

GDZIE SIĘ ECHO ROZERWAĆ ZAMIERZA

• Do 31 marca na Harbourfront i w Art Gallery of Ontario trwać będzie festiwal filmów sławnego reżysera francuskiej Nowej Fali - Jean-Luc Godarda. Między innymi prezentowane będą "King Lear" i najnowszy film reżysera - "Soigne Ta Droite" Bilety do nabycia w Harbourfront Box Office - 973-4000 i we wszystkich kasach BASS - 872-2277

• Obok sławnego torontonskiego klubu "The Diamond" - 410 Sherbourne St. otwarta została nowa restauracja - "The Grapevine", otwarta od wtorku do soboty, od 17 00 do 12 00 w nocy 7 marca w "The Diamond" wystąpi zespół "The Sattalites"

• W klubie "Entex" - 1325 Eglinton Ave E, 22 lutego wystąpi słynny zespół rockowy "Nazareth" Bilety w cenie 10\$ do nabycia w kasie klubu lub w Sheridan College Sac Office

• Klub "Tazmanian Ballroom" - 99 Jarvis, prezentuje w każdą środę "live jive", we czwartki można tam posłuchać reggae (wstęp wolny)

• W sklepie "The CD Bar" - 281 Queen St. W można posłuchać każdej płyty "compact" zanim się ją kupi!!!

• Do 21 lutego w Theatre Centre, 191 Lippincott St. występować będzie słynny nowojorski zespół pantomimiczny - "Bread & Puppet" Bilety w cenie 15 00 i 12 50\$

• Do 5 marca Alumnae Theatre, 70 Berkeley St wystawia sztukę "Tom & Viv" opartą na szczegółach biograficznych z życia T S Eliota

• Do 6 marca w Young People's Theatre można zobaczyć odtwórczynię roli Ani z Zielonego Wzgórza - Megan Follows w sztuce Paula Zindela - "The Effect of Gamma Rays on Man-In-The-Moon Marigolds" - 165 Front St E

• Do 27 lutego St. Michael's Theatre - 121 St. Joseph St prezentuje sztukę Henryka Ibsena - "Rosmersholm" Bilety w cenie \$9 i \$7

• W Royal Ontario Museum - Avenue Rd przy Bloor St. trwa festiwal filmowy - "Classics of the Soviet Cinema" W programie m in filmy Pardańowa, Konczalowski i Popławskiej

• Od 18 do 28 lutego w Metro Convention Centre, 225 Front St. W, trwać będzie doroczna wystawa samochodów - "Auto Show" Wstęp \$7

KRZYSZTOF ZAKRETA

prezentuje

DRUGĄ CZĘŚĆ PROGRAMU "DAJ MI TĘ NOC"

p t

KALENDARZYK WYSTĘPÓW

- 9 marca** - WINDSOR - Dom Polski, 1275 Langlois Ave, godz 20 00
10 marca - LONDON - Parafia Matki Boskiej Częstochowskiej, 292 Vine St, godz 20 00 - Informacje (519) 672-6088
11 marca - HAMILTON - Scott Park High School Auditorium, 1055 King St E, godz 20 00

TORONTO

12 marca - West Toronto Secondary School - 330 Lansdowne (przy College Str) - godz 20 00

13 marca - West Toronto Secondary School - 330 Lansdowne (przy College Str) - godz 18 00

INFORMACJE I REZERWACJE TELEFONICZNE

920 - 0662

Przedsprzedaż biletów Solarski Pharmacy, 149 Roncesvalles Ave, tel 536-5452

•••••

15 marca - OSHAWA - Polish Legion, godz 20 00 Informacje Pan Bronski - 1-728-4152 lub 668-3539

16 marca - ST CATHERINES - Royal Canadian Legion, 292 Vine St. N - g 20 00 Informacje 1-935-3242

17 marca - KITCHENER - Polish Legion, 601 Wellington St N, godz 20 00 Informacje Walter Magier (519) 745-7600

BEATA

BAIN

WALY JAGIELLONSKIE

GRZEGORZ BUKALA
RUDI SCHUBERT

A KOZIOL W PASZT J SŁOTA D TOKARZEWSKI

WOX

STANISŁAW SKONIECZNY

CO PAN PIJE?

czyli o wodzie

Pisałem już o zanieczyszczeniu wód rzeki Ohio w USA paliwem dieselowym, które dostało się tam po pęknięciu zbiornika na przedmieściu Pittsburga. W czasie gdy w kilku stanach USA trwa walka z liczącą już ponad 100 km długości falą zanieczyszczonej wody chciałbym przedyskutować całość problemu związanego z rodzajami zanieczyszczenia wody, sposobami ich kontrolowania czy unikania.

Oceniając jakość wody pitnej polegamy zwykle na naszych zmysłach. Zanieczyszczenie może zmienić wygląd, zapach lub smak wody i te kryteria są zwykle brane pod uwagę. Gdy woda jest mętna, zabarwiona lub ma "podejrzany" smak - uważa się, że jest szkodliwa.

Nie możemy jednak naszej oceny zawęzić jedynie do odczuć naszych organów zmysłowych. Nawet klarowna, bezbarwna i smaczna woda może być szkodliwa.

Wiadomo, że ponad 60% masy naszego ciała stanowi woda. Aby uzupełnić codzienne ubytki wskutek parowania przez skórę, wydychania i wydalania należy spożyć około 2 litrów wody dziennie. Od wielu lat wzrasta słuszną obawą o jakość wody pitnej zarówno w Europie jak i Ameryce. Zastanawiamy się najpierw nad typami zanieczyszczeń i sposobami ich usuwania.

Bakterie

Charakterystyka bakteriologiczna wody naturalnej znacznie różni się od wody uzdatnionej do picia. Celem procesu uzdatniania wody jest usunięcie wszystkich mikroorganizmów o własnościach chorobotwórczych. Wykrycie bakterii z grupy Gram-ujemnych, szczególnie "Escherichia coli", stanowi dowód na zanieczyszczenie wody odchodami pochodzenia ludzkiego lub zwierząt ciepłokrwistych. Innymi objawami takiego zanieczyszczenia jest wykrycie paciorkowców.

Inne organizmy

Zanieczyszczenie wody odchodami powoduje często również zmianę charakterystyki biologicznej wody, głównie przez wprowadzenie pierwotniaków z amebą na

czelę. ~~Obecnie~~ służby zdrowia w tym względzie są bardzo jasne - woda pitna nie powinna zawierać chorobotwórczych pierwotniaków. Drobnoustroje te w odróżnieniu od bakterii i wirusów, są bardzo odporne na działanie chloru lub innych czynników dezynfekujących.

Do innych organizmów żyjących w wodzie należą algi, grzyby, skorupiaki i bezkręgowce takie jak nematody (nicienie) czy ślimaki. Zagrożenie zdrowia ze strony organizmów żyjących w wodzie pitnej polega na tym, że mogą one przenosić choroby lub wydzielać szkodliwe toksyny.

Związki chemiczne

Nowoczesne metody analityczne pozwalają na bardzo dokładne analizy wody pitnej, szczególnie jeśli chodzi o składniki organiczne. Zagrożenie zdrowia ze strony związków chemicznych nie polega na nagłym zatruciu, z wyjątkiem może nietypowo wysokiego stężenia jakiegoś czynnika powstałego w wyniku np. wypadku przemysłowego (w takich przypadkach jednak woda nie nadaje się do picia ze względu na zmianę smaku, zapachu, czy wyglądu). Typowym mechanizmem zatrucia zanieczyszczeniem wody pitnej jest długoterminowe kumulowanie się w organizmie substancji szkodliwych dla zdrowia. Zwykle towarzyszy temu powolny wzrost niechęci do spożywania wody. W następnym etapie następuje wzrost awersji prowadzący do różnych reakcji organizmu zależnie od dawki i typu związku.

Istnieje wiele problemów związanych z ustaleniem dopuszczalnych stężeń substancji chemicznych w wodzie pitnej. Najważniejsze są trzy: dokładność metod analitycznych przy śladowych ilościach wykrywanych substancji, trudności związane z przenoszeniem danych toksykologicznych z badań uzyskanych na zwierzętach trudności związane z ustaleniem sumarycznej dawki każdej substancji (możliwe źródła to woda, powietrze, żywność i inne źródła - np. stykanie się w miejscu pracy).

W ostatnich latach obserwuje się szczególne uczulenie społeczeństwa na związki chemiczne o potencjalnym działaniu karcynogennym (wywołującym nowotwory).

Wynika to w części z rzeczywistego niebezpieczeństwa tkwiącego w dziesiątkach substancji trujących, w dużej części wynika z histerii związanej z walką między politykami czy też właścicielami środków masowego przekazu szukających sensacji. Czytelnik, widz czy słuchacz radia szybko dochodzi do wniosku, że właściwie wszystko szkodzi, gdyż proszę komus udowodnić, że cokolwiek jest zupełnie nieszkodliwe.

Związki chemiczne wykrywane w wodzie pitnej można podzielić na dwie duże grupy: związki nieorganiczne i organiczne.

Związki nieorganiczne

Przebadano 37 najczęściej spotykanych związków nieorganicznych i stwierdzono, że 8 z nich należy wciągnąć na listę substancji trujących. Należą tu arsenik, cyjanki, azotyny, fluorki, rtęć, oraz związki kadmu, chromu, ołowiu i selenu. Zatrzymam się tu nad najbardziej pospolitym jonem spotykanym prawie wszędzie w wodzie pitnej - jodem chlorkowym. Powstaje on w wyniku reakcji chloru dodawanego w procesie uzdatniania wody pitnej. Czasami konsumenci skarżą się, że woda ma za dużo chloru, że wyczuwa się jego smak. Dopuszczalne stężenie chloru w wodzie wynosi 250 mg/litr, czyli w 2 litrach będziemy mieli pół grama. Natomiast spożywamy z żywnością około 6 gramów dziennie w soli specjalnie czasami dodawanej dla smaku. Ale jak wytłumaczyć komus, że chlor w wodzie nie ma szkodliwego działania. Wyżej wymienione maksymalne stężenie chloru w wodzie wynika z faktu, że organy smakowe wykrywają chlor właśnie w zakresie stężeń 200-300 mg/litr.

Innym często poruszonym problemem jest tzw. twardość wody. Jak dotychczas nie ma danych wskazujących na związek chorób układu krążenia z twardością wody (czyli obecnością w niej soli wapnia i magnezu).

Związki organiczne

Jeszcze niespełna dziesięć lat temu zaliczano do tej grupy zaledwie dwa typy związków: pestycydy i wielopierscieniowe związki aromatyczne. Nowoczesne metody analityczne pozwalają na wykrywanie w wodzie ponad 2000 związków organicznych. W wodzie pitnej zidentyfikowano ponad 750 substancji, z czego około 600 to związki farmakologicznie aktywne (kilka z nich to znane związki wywołujące nowotwory, kilkadziesiąt uważa się za stymulujące powstawanie nowotworów, wiele innych jest mutagennych).

Mogę z całym spokojem zapewnić Czytelników, że za następne dziesięć lat będzie można wykryć od 5 do 10 razy więcej związków, gdyż obecne metody analityczne (głównie chromatografia gazowa) nie wykrywają związków nielotnych.

Wszystkie związki o znanych lub spodziewanych własnościach toksycznych wpisane są do specjalnego rejestru. Stacje uzdatniania wody prowadzą ciągłą kontrolę stężeń tych substancji. Ustalono dopuszczalne stężenia dla każdego związku i sledzi się zmiany i/lub charakterystyczne trendy.

Skąd te substancje znalazły się w wodzie pitnej? Można wyróżnić 3 główne źródła: wytworzenie ich w wodzie przez żyjące tam organizmy, przypadkowe dostanie się do wody pitnej oraz celowe "wzbogacenie" natury przez związki wyprodukowane przez człowieka. Krótko omówię poszczególne grupy.

Życie w wodzie. W wodzie żyją setki bakterii, wirusów i organizmów wyższych. Tworzą one charakterystykę bakteriologiczną i biologiczną wody. W procesie uzdatniania staramy się obniżyć do minimum obecność tych istot w wodzie pitnej. Najlepsze nawet filtry nie zabezpieczą nas skutecznie przed obecnością drobnoustrojów.

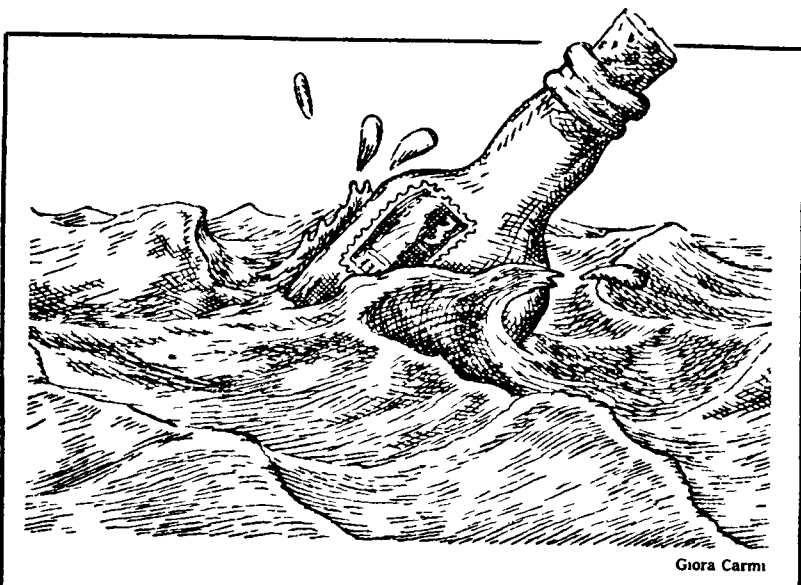
Dlatego stosuje się dezynfekcję wody. Najczęściej osiąga się to przez dodatek chloru lub ozonu, w wyniku czego skutecznie zabija się znakomitą większość jedno- i wielokomórkowców. Po zabiciu komórki jej zawartość wylewa się do wody i stanowi źródło obecności związków chemicznych w wodzie pitnej. Im bardziej bogate było życie w wodzie przed dodaniem chloru czy ozonu, tym więcej będzie różnych substancji. Tak na marginesie - proces ten stanowi główne źródło setek chloropochodnych związków aromatycznych (chlor reaguje z fragmentami komórek).

Przypadkowe zanieczyszczenie wody związkami organicznymi ma miejsce głównie w wyniku wypadków przemysłowych, wypadków w czasie transportu czy w wyniku nieprawidłowego przechowywania (wycieki z naziemnych czy podziemnych zbiorników). Ma to miejsce na szczęście rzadko i wymiar (zwykle) tylko lokalny. Jednym z przykładów takiego niecelowego zanieczyszczenia wody jest wymywanie przez wodę deszczową pestycydów z terenów uprawnych i przenoszenie ich do wody gruntowej, a stamtąd do wody pitnej.

Najbardziej niebezpieczne i niestety dosyć pospolite jest traktowanie zbiorników wodnych jako jednego wielkiego kosza na śmieci, do którego można wyrzucić wszelkiego rodzaju odpadki. Jest to celowe zanieczyszczenie wody, które na szczęście coraz surowiej jest karane i coraz powszechniej scigane. W jednym z następnych numerów "Echa" podam przykłady takiej działalności w rejonie Wielkich Jezior.

Na zakończenie chciałbym podać przykład, który ma na celu wyprowadzenie Czytelnika ze smutnego nastroju po przeczytaniu tego artykułu. Każdy wie, że aromatyczne związki wielopierscieniowe są wysoce rakotwórcze, a tym samym bardzo niebezpieczne. Związki te dostają się do naszego organizmu przez żywność, wodę i powietrze. Ocenia się, że woda pitna wprowadza 0,1 - 0,3% ogólnej ilości tych związków, powietrze około 0,9%, a resztę, czyli 99% wprowadzamy z żywnością (głównie spożywając rośliny i produkty przypalone!).

A więc robiąc alarm w środkach masowego przekazu, wprowadzając kolejne filtry i udoskonalenia w oczyszczaniu wody i powietrza obniżamy ilość wprowadzanego do organizmu związku tylko o część jednego procenta. Czy to znaczy, że taka działalność jest niewskazana lub niewłaściwa? Nie. Należy nieustannie dbać o poprawę czystości zarówno wody jak i powietrza, ale nie należy przy tym zadrezczać się czy wpadać w panikę. Tego sobie i wszystkim życzę.

Giorgio Carini

CHIN RADIO TV INTERNATIONAL
PRESENTS OWN CITY TV
"POLISH STUDIO"

Polski Program Telewizyjny
ZYGmunTA PRZETAKIEWICZA
prowadzony i przygotowany przez
zawodowych dziennikarzy, realizatorów
i operatorów telewizyjnych
Począwszy od 5 MARCA 1988 w każdą
sobotę o godz. 11 "Polish Studio"
można oglądać na City TV - Channel 7,
Cabel 57

W lutym program przejęty jeszcze pod
postacią Echo Ojczyzny TV przygotowany
będzie z materiałów archiwalnych.

Dalszych informacji udziela
Zygmunt Przetakiewicz

534 - 7780

U W A G A ! MISSISSAUGA CLARKSON

Otwarliśmy nowy punkt sprzedaży

PASTY PARADISE, PARK ROYAL PLAZA, 2425 Truscott Dr.

Delikatesy z polskimi wędlinami Własnego wypieku chleb i ciasta Polskie potrawy.

Mówimy po polsku, prosić Halinę

SZTUCZNA INTELEGENCJA UNIwersYTET W PIWNICY

Niewielu z nas nie chciałoby się legitymować dyplomem z uczelni takich jak Harvard University, czy też Massachusetts Institute of Technology (MIT). Dyplom taki świadczy o wysokich kwalifikacjach jego posiadacza i otwiera drogę do prestiżowych i świetnie płatnych zajęć. Marzenia o takim dyplomie kończą się jednak często fiaskiem w zetknięciu z okrutną rzeczywistością. Studia na tego typu prestiżowych uczelniach są niezwykle drogie. Rozmawiałem niedawno ze świeżo upieczoną absolwentką MIT, która zwierzyła mi się, że mimo finansowego wsparcia ze strony rodziny oraz dodatkowych dochodów z pracy wieczorami i w czasie wakacji, zakończyła studia z \$28 tys. długu.

Tymczasem jednak, dzięki komputerom sytuacja zaczyna się zmieniać nawet i w tej zarezerwowanej jak dotychczas dla bogatych oazie nauki. W ciągu ostatnich 3, może 4 lat rozwinęła się idea elektronicznego uniwersytetu. W oparciu o techniki tzw. konferencji komputerowych i poczty elektronicznej niektóre z uniwersytetów zaczęły oferować kursy oraz studia na odległość. Sukces tych początkowo pomysłanych jako imitacje regularnych studiów programów, spowodował utworzenie uniwersytetów całkowicie poświęconych zdalnemu nauczaniu. Co ciekawe programy oferowane przez elektroniczne uniwersytety stoją na

wysokim poziomie i są często bardziej atrakcyjne od programów oferowanych przez typowe uniwersytety. Przykładowo, "Harvard usiness Review" zakwalifikował tzw. School of Management and Strategic Studies do piątki najlepszych uczelni w Stanach Zjednoczonych w dziedzinie zarządzania.

Co to jest więc ten elektroniczny uniwersytet i co on ma wspólnego z marzeniami studiów w Harvardzie? Po pierwsze, zaznaczyć trzeba, że jako instytucje nowatorskie różnią się one znacznie między sobą. W poszukiwaniu coraz to lepszych metod nauczania wprowadzają one swoje własne eksperymentalne i często odmienne programy. My zajmujemy się tutaj raczej ich cechami wspólnymi.

W konferencji komputerowej, grupa uczestników porozumiewa się ze sobą przy użyciu komputerów. W początkowych wersjach takich konferencji każdy z uczestników posługiwał się zwykłym terminalem podłączonym do wspólnego komputera. Konferencja tego typu zbliżona jest do obecnych konferencji telefonicznych, gdzie poszczególne telefony połączone są przez wspólną skomputeryzowaną centralę telefoniczną. Być może, że gdyby w czasie kiedy eksperymentowano z pierwszymi komputerowymi konferencjami dostępna była technologia konferencji telefonicznych, to

konferencje komputerowe umarłyby śmiercią naturalną. Na szczęście, tak się nie stało, dzięki czemu wytworzył się całkiem unikalny sposób konferowania. W odróżnieniu od konferencji telefonicznych, gdzie każdy z uczestników słyszy tylko to co zostało powiedziane, w konferencjach komputerowych włączone mogą być komputery. Terminale zastąpione zostały bowiem komputerami i każdy z terminalo-komputerów wykorzystany być może do dodatkowych operacji, takich jak np. zapamiętywanie toczącego dialogu, wsparcie pytania czy odpowiedzi danymi wyciągniętymi ze zbioru na dysku (uprzednio przygotowanymi), ilustracjami itp. itd. Ubocznym, pozytywnym elementem takich konferencji jest obniżenie psychologicznej bariery obawy przed włączeniem się do dyskusji. Niektórzy ludzie, niechętnie wtrącają się do dyskusji innych, tylko z obawy, że wszyscy obecni zaczną się w nich wpatrywać.

Podobnie w poczcie elektronicznej, dana osoba może wysłać "list" do dowolnej osoby (lub równocześnie kilku osób). List ten może być np. pytaniem do profesora, zwykłą wiadomością, raportem napisanym przez studenta, lub też zadaniem dla studenta przygotowanym przez prowadzącego zajęcia. W odróżnieniu jednak od zwykłej poczty, list elektroniczny przekazywany jest prawie ze natychmiastowo do odbiorcy i zapamiętywany w jego elektronicznej skrzynce pocztowej. Odbiorca informowany jest automatycznie o nadejściu nowej poczty, w momencie kiedy zaczyna sesję z komputerem. Może on w tym momencie (lub później) przeczytać list, udzielić odpowiedzi, która przekazana zostanie automatycznie do nadawcy listu, może wymazać go z komputera, lub też zostawić sobie na potem. Pamiętam, że kiedy początkowo zetknąłem się z pocztą elektroniczną, miałem pewnego rodzaju opory w zadawaniu pytań osobom, które nie używały w tym momencie komputera. Po

pewnym czasie, przekonałem się, że jest to niezwykle przydatne narzędzie, przyspieszające znacznie moją pracę. Dodatkową zaletą poczty elektronicznej jest porządek, utrzymywany w mojej korespondencji przez komputer. Również nie chcę wspominać o problemach jakie miałem zawsze z moim charakterem pisma. Wystarczy przytoczyć cytat z licznych narzekan mojej nauczycielki języka polskiego w liceum: "zebys Ty choc w polowie umial tak ladnie pisac jak Twoja siostra".

Innymi elementami elektronicznych uniwersytetów, są tzw. "Bulletin Boards", gdzie znaleźć można informacje i programy przydatne do danego kursu, oraz biblioteki komputerowe. Przy ich pomocy student może uzupełnić sobie materiały nadesłane mu przez danego wykładowcę.

Uniwersytety elektroniczne oferują programy zakończone zdobyciem dyplomu inżynierskiego, magisterskiego, a ostatnio nawet doktora (PhD). Co najważniejsze jednak, że dyplom ten nie różni się niczym od zwyczajnego dyplomu ze studiów dziennych. I tu prawdziwa gratka. Niektóre z uniwersytetów elektronicznych prowadzą sieci, w których dany przedmiot prowadzony jest przez najbardziej renomowane uniwersytety USA. Kredyt akademicki przyznawany zostaje przy tym nie przez uniwersytet elektroniczny, tylko dany uniwersytet prowadzący dany przedmiot. I tak nie ruszając się z własnej piwnicy, prowadzić możemy studia w Harvard University!

Ceny studiów elektronicznych wahają się znacznie. Koszt jednak jest z reguły dużo niższy niż koszt zwykłych studiów, kiedy wynajęta trzeba i zapłacić za dach nad głową. Przykładowo New York Institute of Technology oferuje program składający się z 40 przedmiotów i zakończony dyplomem B.S. za \$ 10,200 amerykańskich. Zupełnie nieźle jak na 4 czy też 5 lat studiowania.

Gdy zdecydujemy się wynająć osobny lokal, powinniśmy dobrze rozważyć wszystkie aspekty umowy o wynajem. Ze względu na skomplikowany charakter umowy z całą pewnością zalecana jest porada prawnika i specjalisty od ubezpieczeń biznesowych.

Przy rozważaniu umowy o wynajem lokalu (budynku) powinny zostać szczególnie przeanalizowane następujące punkty:

- 1) Czy lokalizacja lokalu (budynku) odpowiada charakterowi biznesu,
- 2) Czy czynsz posiada element zmienny (oprócz stałego) będący współczynnikiem procentowym od sprzedaży brutto?
- 3) Czy i jakie dodatkowe opłaty składają się na całkowitą kwotę czynszu (światło, ogrzewanie, woda, podatki, dodatkowe opłaty od wspólnie używanej powierzchni, etc.)?
- 4) Jakie klauzule w umowie pozwalają na jej przedłużenie?
- 5) Czy są zastrzeżenia co do możliwości dalszego podnajmu?
- 6) Czy podatki należy płacić bezpośrednio do urzędu czy do wynajmującego lokal?
- 7) Czy można zmienić obecny charakter budynku (lokalu) na taki, który odpowiada podnajmującemu?
- 8) Do kogo należą ulepszenia wprowadzone przez podnajmującego?
- 9) Czy wynajmujący jest jedynym właścicielem posesji czy też istnieje współwłaściciel(e)?
- 10) Czy ktoś inny ma prawo wspólnego użytkowania np. drogi dojazdowej?
- 11) Czy istnieje możliwość kupna wynajmowanej nieruchomości w wyznaczonym przedziale czasowym (np. 2 lata) za z góry ustaloną cenę?

Maszyny i urządzenia

W przypadku maszyn i urządzeń, często rozważanym problemem jest spłacalność kupna w porównaniu do wynajmu.

Na pytanie - co się bardziej opłaca?, odpowiedź brzmi - to zależy.

Rozważmy kwestię np. samochodu. Możemy kupić samochód za np. \$ 10,000, płacąc \$ 1,000 z góry i spłacając pozostałe \$ 9,000 lub identyczny samochód wynajmować na 4 lata, płacąc np. \$ 350 miesięcznie.

Aby można było porównać obie sytuacje, trzeba wiedzieć jaki jest koszt finansowania pożyczki na \$ 9,000, czy istnieje możliwość szybszej spłaty, jaka będzie cena zakupu wynajmowanego auta po upływie 48 miesięcy, czy i jakie reperacje wchodzi w zakres umowy o wynajem, itd. Dopiero analiza wszystkich tych czynni-

KULISY BIZNESU

ków oraz porównanie obu kosztów w odniesieniu do dzisiejszej wartości dolara powinna dać nam odpowiedź na podstawowe pytanie.

PIOTR CHWALISZ

HENDERSON PARTNERS
Chartered Accountants
(416) 861-9046; 530-0305

**WSPANIAŁY POMYSŁ IRENY CHROBAK
EKSKLUZYWNY, ROZRYWKOWY
NOWY POLSKI KLUB i RESTAURACJA
w wieżowcu w Etobicoke**

Kobis
LLBO

organizuje pierwsze spotkanie i zabawę z występami polskich artystów.

Prezentujemy grupę wokально-muzyczną WARS w składzie:

BARBARA GÓRECKA - vocal, WOJCIECH KALUŻA i JERZY KOWALSKI

**PIĄTEK, 19 LUTEGO, godz. 9 wieczorem
WSTĘP WOLNY**

Adres: 195 The West Mall, Etobicoke

Eleganckie miejsce spotkań, wspaniały wystrój sal, duże bezpłatne parkingi, znakomity dojazd i komunikacja. Świetna polska i kanadyjska kuchnia, przebogaty wybór napojów alkoholowych i zakąsek.
SPECJALNE CENY Z OKAZJI OTWARCIA

JAK WYPEŁNIAĆ PODATKOWE ZEZNANIA

W poprzedniej lekcji skonczyliśmy obliczanie dochodów za cały poprzedni rok. Gdyby nie wspaniałomyślność przepisów podatkowych, które pozwalają na rozmaite potrącenia, musielibyśmy od całej tej sumy płacić podatek. Potrąceniom tym poświęcona jest cała druga strona zeznania.

Pozycja 202 strony drugiej dotyczy wpłat na Canada Pension Plan.

Sumę tę należy przenieść z **T4 slip Box D, Box E** tegoż **T4** podaje wpłaty na Unemployment Insurance - należy je wpisać do rubryki **204**. Osoby uczestniczące w zakładowych planach emerytalnych mają podaną wysokość składki rocznej na ten cel w Box F - przenieść do rubryki **207**.

T4 również często podaje wysokość składek członkowskich związku zawodowego. Czasami suma ta podana jest na osobnym pokwitowaniu. Pokwitowanie to należy dołączyć do zeznania. Składki wpisujemy w rubryce **212**.

Jak już wspomniałam, osoby które otrzymują alimenty muszą je wykazać jako dochód. Logicznie więc, osoby, które płacą alimenty mogą to od dochodów odpisać. Nie wymagane jest przedstawienie żadnego potwierdzenia, natomiast wysokość sumy musi być albo ustalona wyrokiem sądowym, albo pisemnym obopólnym porozumieniem. W rubryce **220** należy wpisać nazwisko i adres osoby, której płaci się alimenty oraz wysokość sumy.

A teraz trochę arytmetyki podsumujemy pozycje **202** do **222** i wpisujemy w pozycję **223** po obu stronach strzałki. Sumę z pozycji **150** na stronie 1, przenosimy na pozycję **200** strony 2, i od tej liczby odejmujemy liczbę z pozycji **223**. Otrzymała różnicę wpisujemy w pozycję **224**. W ten sposób otrzymaliśmy "magiczną" wartość **Net Income**, która służyć będzie do wielu obliczeń w przyszłości.

Ćwiczenie 1 - Odpowiedź:

Total income wynosi \$20,902,90

DALSZY CIĄG
NASTĄPI

BEZ KŁOPOTÓW

OSZCZĘDZISZ PIENIĄDZE I CZAS
KORZYSTAJĄC Z FACHOWEJ
POMOCY PRZY WYPEŁNIANIU
ZEZNAŃ PODATKOWYCH

ANNA DUBISKA

• Autorka licznych artykułów
na temat **Income Tax**
w prasie polonijnej;

• Wieloletni pracownik firmy
H&R Block

prowadzi
WLANE BIURO

przy ul. 588 SPADINA AVE.

* Udziela porad i na poczekaniu
wypełnia zeznania podatkowe,

* Bezpłatne porady w zakresie
planowania finansowego dla stałych
klientów

CENY PRZYSTĘPNE

ZGŁOSZENIA TELEFONICZNE

925 - 8128

Rzadziej używanym terminem jest *curriculum vitae*

Nim zabierzemy się do opracowania resume musimy sobie zdac sprawę czym właściwie ono jest. Zrozumienie istoty resume ułatwi nam jego odpowiednie opracowanie i przystosowanie do potrzeb potencjalnego pracodawcy.

Wspomniałem powyżej o potrzebie za reklamowania naszych kwalifikacji potencjalnym pracodawcom. Otoz resume jest to nic innego jak ulotka reklamowa dla 'produktu' którym jesteśmy my.

Jak się pisze ulotki reklamowe? Ulotka musi być zwięzła, napisana jasnym i zrozumiałym językiem, przekazująca maksimum informacji w minimalnej liczbie słów. Zalety 'produktu' winne być przedstawione zgodnie z prawdą, ale w jak najlepszym świetle. Dobry sprzedawca nie powinien być skromny w przedstawianiu zalet produktu. Takimi samymi zasadami kierujemy się pisząc resume.

Należy tu dodać kilka słów przestrogi. Resume musi wyliczać tylko te kwalifikacje które kandydat rzeczywiście posiada. W żadnym razie nie radzę pisać nieprawdy. Wykrycie nieprawdy grozi natychmiastową dyskwalifikacją kandydata.

Przytoczę tu prawdziwe zdarzenie, które przytrafiło się memu przyjacielowi. W resume wymienił on znajomość języka rosyjskiego. Na interview przedstawiciel firmy powitał go w nienagannym rosyjskim. Na szczęście przyjaciel mógł mu odpowiedzieć z równą swobodą w tym samym języku. Trudno jest przewidzieć na kogo trafimy w trakcie poszukiwania pracy. A więc przeczność popłaca.

Jeszcze jedna ogólna, ale bardzo ważna, uwaga o resume. Na podstawie resume pracodawca tworzy wizerunek potencjalnego pracownika. Jeżeli wizerunek, jaki przekazuje nasze resume, nie odpowiada profilowi pracodawcy, zostajemy weliminowani ze współzawodnictwa. Trudno przewidzieć wszystkie wymagania. Są jednak pewne zalety, które ceni każdy pracodawca: przedsiębiorczość i świadomość celów w pracy zawodowej. Dobre resume uwypukla te cechy. Nawet styl pomaga rzutować pożądany wizerunek. Tekst resume winien być pisany w stronie czynnej. Styl taki rzutuje wizerunek osoby przedsiębiorczej. Należy unikać strony biernej.

RODZAJE RESUME

By uniknąć nieporozumień w terminologii będę używał terminów angielskich tam gdzie zachodzi tego potrzeba.

Są dwa zasadnicze formaty resume: **FUNCTIONAL RESUME** lub też **CHRONOLOGICAL RESUME** względnie kombinacja tych dwóch.

FUNCTIONAL RESUME opisuje nasze kwalifikacje bez szczegółów kiedy i gdzie te kwalifikacje zostały nabyte. Ten typ resume jest pożyteczny dla osób z długim stażem pracy, lub też osób, które miały dłuższe przerwy w zatrudnieniu. Pracodawcy niezbyt chętnie widzą takie resume, ponieważ pozwala ono na ukrycie wad kandydata. Tym niemniej, w pewnych warunkach ten format jest właściwy i pożyteczny.

Częściej używanym formatem jest **CHRONOLOGICAL RESUME**. Format opisuje w chronologicznym porządku kwalifikacje i doświadczenie zawodowe kandydata zaczynając od obecnej lub ostatniej pracy i posuwając się wstecz. Format ten jest najbardziej popularny i najchętniej widziany przez pracodawców.

K STYS

JAK ZNALEŹĆ PRACĘ ?

Informator

dla poszukujących pracy

RESUME - nasza ulotka reklamowa

Resume winno zawierać następujące informacje:

W nagłówku: Imię i nazwisko
Adres

Numer telefonu łącznie z nr kier.
Dane osobiste, stan cywilny, wiek
(nie obowiązkowe)

Stanowczo unikać podawania faktu, że jesteśmy "Landed immigrant".
Proszę zastanowić się, co implikuje taka informacja.

Osoby powyżej 45 lat winny dane osobiste podać na koncu resume. Mimo że w Kanadzie nie wolno nikogo dyskryminować z powodu wieku, wiele firm to czyni. Jeżeli czytający resume zapozna się najpierw z kwalifikacjami kandydata, to wiek staje się mniej ważny. A więc dajmy mu szansę poznania naszych umiejętności.

Następna pozycja to **AREAS of KNOWLEDGE** lub **SKILLS**. Wyliczamy tu najważniejsze umiejętności z naszego inwentarza, który sporządziliśmy uprzednio. W 2, 3 linijkach podajemy tu takie informacje jak np.

Stress analysis
High Rise Building Design

Digital Circuit Design
Computer Aided Design
Computer Integrated Manufacturing
Waste Treatment Plant Design
Production Planning
Quality Control etc
Thermal Management etc

Wyliczamy tu najbardziej przydatne umiejętności z naszej dziedziny. Powyżej podane są przykłady z różnych dziedzin. Wyliczając nasze umiejętności musimy być ostrożni. Nie zawsze więcej, znaczy lepiej. Wyliczenie zbyt szerokiego wachlarza umiejętności może być potraktowane jako brak użytecznej znajomości czegośkolwiek. Podanie umiejętności, które nie posiadamy, albo o których wiemy niewiele, może mieć poważne reperkusje w późniejszych stadiach procesu. Należy wybrać sobie wizerunek jaki pragniemy rzutować potencjalnym pracodawcom i do tego dostosować listę naszych kwalifikacji.

Powyzsza pozycja to funkcjonalna część chronologicznego resume. Jest to także swego rodzaju "resume reszty resume". Stosujemy to, by wzbudzić zainteresowanie czytającego pozostałą częścią resume.

Następna pozycja to wykształcenie (**EDUCATION**). W pierwszej linii tekstu tej pozycji podajemy najwyższy stopień akademicki i specjalność. Np. "1982 M Eng, Civil Engineering, Speciality Highway construction". W następnej linii podajemy nazwę uczelni (Uwaga: "Politechnika" tłumaczymy jako "Technical University"). Nie należy wyliczać tu wszystkich szkół do których uczęszczaliśmy w swoim życiu.

Zrozumiałe jest, że jeżeli mamy doktorat lub dyplom inżyniera to musieliśmy przebrnąć przez szkołę powszechną i gimnazjum. Informacje o szkole podstawowej nie wnoszą nic nowego. Natomiast odciągają uwagę od istotnych informacji takich jak posiadanie dyplomu.

Następna pozycja to opis naszego doświadczenia zawodowego. Każdy zakład gdzie pracowaliśmy, winien mieć osobną pozycję. Jeżeli nasze funkcje w tym samym zakładzie były dostatecznie różne, to tym funkcjom także poświęcamy osobny akapit. Zaczynamy od dat. Daty winny być umieszczone na lewym marginesie, poza tekstem. Każda data winna być podana od-do. Należy zwrócić uwagę, by w datach nie było luk. Luka w datach, bez uzasadnienia, wywołuje podejrzenia i jest okazją do dociekliwych pytań.

W tej samej linii tekstu, gdzie jest data, podajemy nasz ostatni tytuł w danej firmie, np. Senior Development Engineer, lub Industrial Engineer, lub też System Design Engineer etc. W następnej linii tekstu podajemy nazwę zakładu. Tu rada dla osób z praktyką z Polski. Brak zrozumienia istoty resume powoduje bezwiedne kopiowanie wzorców, które nie mają zastosowania do naszej sytuacji. Wspomniałem kilkakrotnie powyżej, że resume winno zawierać maksimum użytecznej informacji o "produkcie". Zastanowmy się jaką użyteczną informację przekazują na tutejszym terenie, nazwy nawet takich zakładów jak Elwro, Huta Katowice czy też Ursus. Nie mówiąc już o takich zakładach jak jakaś Spółdzielnia Pracy Rewolucji Październikowej Chyba, zgodzimy się, że żadnej. Natomiast krótki opis profilu zakładu jest informacją pozytywną dla tutejszego pracodawcy.

Daje mu to pojęcie o rodzaju naszego środowiska zawodowego. Natomiast wystarczy podać jedynie nazwę firmy kanadyjskiej, ponieważ czytający albo zna profil firmy lub też łatwo taką informację może uzyskać. Przy opisie polskich zakładów dajemy jednoliniowy profil zakładu. Np. "Research and Development Institute designing digital telephone switching equipment" lub też "Truck manufacturing company producing 150000 trucks a year". Opis profilu musi być tak skomponowany, by przekazywał maksimum informacji o zakładzie.

RESPONSIBILITIES Wyliczamy to zakres naszych obowiązków związanych z naszą funkcją. Należy raczej koncentrować się na funkcjach technicznych, a nie administracyjnych.

CIĄG DALSZY
W KOLEJNYM NUMERZE

W ramach akcji pomocy polskim imigrantom w Stowarzyszeniu Techników Polskich opracowano "Informator dla Poszukujących Pracy". Informator ten zawiera wiele istotnych informacji, które są pomocne w pierwszym, najtrudniejszym okresie osiedlenia. Zarząd STP pragnie udostępnić te informacje jak największej rzeszy nowo przybyłych. W tym celu uzyskaliśmy zgodę na przedruk informatora.

Salon "Paris" zaprasza

W swoim salonie fryzjerskim Mistrz Andrzej pomoże Paniom rozwiązać wszelkie dylematy związane z wyborem odpowiedniej i modnej fryzury. Czekać na tę upragnioną chwilę, kiedy sam Mistrz podejmie decyzję co i jak zrobić z naszymi włosami - można zająć się przeglądaniem najnowszych francuskich i włoskich katalogów fryzjerskich.

- Do 8 marca salon proponuje specjalne ceny
- mycie, odżywka i strzyżenie - \$ 20
  - mycie, odżywka, masaż głowy, strzyżenie i trwałość - \$ 55
  - strzyżenie, pasemka i kolor - \$ 55

W salonie do nabycia oryginalne produkty z Paryża - szampony, odżywki, dezodoranty i inne kosmetyki firmy Perma. Mistrz Andrzej proponuje nowe fryzury, nowe odcienie i kolory, w tym także specjalny "make-up" na włosy oraz doskonały płyn do trwałej ondulacji firmy Perma. Preparat ten nie zawiera amoniaku, nie niszczy włosów, albowiem do każdego ich rodzaju Mistrz sam dobiera odpowiedni rodzaj płynu.

RADA MISTRZA

- Odżywka - "conditioner" firmy Perma powinna być używana po każdym myciu włosów. Nie należy jej jednak spłukiwać!

Zdjęcie Barbara Raczyńska

FOTO STUDIO BARBARA

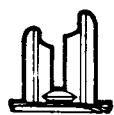
zaprasza dziewczęta pragnące zostać modelkami na próbne zdjęcia. Przygotowujemy portfolio i przygotowujemy do pokazów mody. Foto Studio Barbara jest pierwszą polską agencją modelek. Ma za sobą udany pokaz mody na balu, gdzie polskie dziewczyny prezentowały 6 butików oraz wyszkolenie 15 modelek, przy czym niektóre z nich biorą udział w konkursie Miss Toronto i Mississauga.

Kolejny pokaz mody odbędzie się w Paris Studio, a następny na balu sportu. Zakwalifikowane modelki otrzymają honorarium. TEL 279-5144. Zdjęcia najpiękniejszych dziewczyn będziecie Państwo mogli zobaczyć w co drugim numerze Echa.

Długie, czy krótkie? Mistrz w akcji

Córka Mistrza w nowej fryzurze. Zbliża się okres Komunii i innych uroczystości. Mistrz Andrzej doradzi jak obciąć i ułożyć włosy dzieciom i nastolatkom.

City of Toronto

Ważna informacja dla płacących podatki od nieruchomości w Toronto

Jezeli jeszcze nie otrzymałeś Interim Realty Tax Bill zarok 1988 - należy się skontaktować z Tax Collector, City Hall, Toronto M5H 2N2 - telefon 392-7115 lub odwiedzić Tax Information Counter, Main Floor, City Hall tak szybko, jak to jest tylko możliwe.

Ważne jest aby pamiętać, że nawet jeśli nie otrzymało się tegoż rachunku - nie jest się zwolnionym z obowiązku zapłacenia podatku od nieruchomości.

Terminy płatności pierwszych czterech rat za rok 1988 przypadają na 15 lutego, 15 marca, 15 kwietnia i 9 maja. Raty te zostały ustalone na podstawie półrocznych stawek - "mill rate" za rok ubiegły.

W maju zostaną rozesłane rachunki z naliczoną stawką podatkową do zapłacenia w kolejnych czterech ratach.

G H Clarke
City Treasurer

UWAGA!
ŚWIĘTA JUŻ BLISKO
PACZKI DO POLSKI
WYŚLIJ JUŻ DZIŚ PRZEZ

POLIMEX

215 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Tel.: 537-7914
1575 Sismet Rd. Unit 7, Mississauga, Ont. Tel.: 624-1965

PACZKI MORSKIE • PACZKI LOTNICZE

- OWOCE CYTRUSOWE
- PRZEKAZY NA KONTA
- SAMOCHODY
- GOŁÓWKA
- LEKI
- WĘGIEL
- PACZKI ŻYWNOŚCIOWE
- SPRZĘT GOSPODARSTWA DOMOWEGO

**OFERUJEMY RÓWNIEŻ SZEROKI WYBÓR
POLSKICH KSIĄŻEK, KASET I PŁYT**

UWAGA STONEY CREEK I OKOLICE

Lokalnym przedstawicielem jest
EUROPE MEAT AND DELI
298 GRAYS RD
578 - 1186

Wyjątkowa szansa!
**ENCYKLOPEDIA
BRITANNICA**

wspaniały prezent
dla całej rodziny na całe życie

Po informacji na temat specjalnej oferty
dzwoń bezpośrednio do
polskiej przedstawicielki u wydawcy
TEL 747-1876
po polsku lub angielsku
233-3297 po angielsku
pros Ewę
Employment opportunity available

Halina Baranowska,
M.A., A.I.C.

Analiza potrzeb finansowych, ubezpieczenia na życie, zdrowie, plany emerytalne, RRSPP, dotychczasowe renty, ubezpieczenia grupowe

**The Prudential Assurance
COMPANY LIMITED**
suite 503, 295 The West Mall
ETOBICOKE, Ont. M9C 4Z4
TEL. bus 622-1115

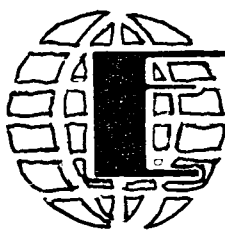
HIGH TOP PHOTO LAB

TYLKO W KOLORZE
Profesjonalne wywoływanie filmów,
obróbka laboratoryjna zdjęć
TEL 252-9934

3043 Lakeshore Blvd West, Etobicoke
MÓWIMY PO POLSKU

**ROACH
BUSTERS**

rewelacyjna, bezwonna
i nietoksyczna metoda
wycięcia plagi karaluchów
mówimy po polsku
tel 588-3007
lub 259-8309

**EMPRESS
TRAVEL AGENCY Ltd**

185 RONCESVALLES AVE TORONTO ONT M6R 2S5 TEL (416) 536 3554/6991

(naprzeciwko Credit Union) pod fachowym i doświadczonym kierownictwem
RENATY OKOŁO-KULAK

- **BEZPOŚREDNIE PRZELOTY DO POLSKI** od \$ 567.00 (cena w obie strony)
- **BILETY LOTNICZE**, przeloty czarterowe, wycieczkowe i indywidualne do Polski i wszystkich krajów świata
- **PASZPORTY, WIZY, ZAPROSZENIA**
Atrakcyjne **WAKACJE** i ciekawe **WYCIECZKI** po przystępnych cenach (Hawaje Floryda, Meksyk, Wyspy Karaibskie)
- Wysyłamy **PACZKI ZYWNOŚCIOWE** i artykuły pierwszej potrzeby do Polski
- **UBEZPIECZENIE** dla przybywających z wizytą do Kanady od \$ 110 za 3 miesiące (wykupione nie później niż w ciągu 5 dni po przylocie)
- **INCOME TAX** - szybko, sprawnie, tanio
- Załatwiamy wszystkie formalności wizowo-paszportowe
- **Tłumaczenia, akta notarialne, legalizacje**
- **Upowazniony Dealer PEKAO** - pieniądze na konto A, C, bony, gotówka

PRZYJMUJEMY ZGŁOSZENIA
TELEFONICZNIE, LISTOWNIE I OSOBIŚCIE

ZAPRASZAMY

Akceptujemy American Express na wszystkie usługi

TEL.: (416) 536-3554/6991

Gdy bez wiatrów luty chodzi
w kwietniu wiatr nie zawodzi

18 lutego - czwartek

Wschód Słońca 07 00 Zachód Słońca 17 34
Wschód Księżycyca 07 10 Zachód Księżycyca 19 09

Imieniny obchodzą Bernadetta, Konstancja, Maksym i Wacław

1745 - Urodził się Alessandro Volta, fizyk włoski, zbudował kondensator płytkowy ogniwo galwaniczne badał wpływ bodźców elektrycznych na narząd zmysłów (zm w 1837 r)

19 lutego - piątek

Wschód Słońca 06 58 Zachód Słońca 17 35
Wschód Księżycyca 08 01 Zachód Księżycyca 20 31

Imieniny obchodzą Arnold, Czcisław Gabinus Konrad i Manswet

1880 Urodził się Kazimierz Jeżewski, pedagog działacz społeczny, reformator wychowania sierot, twórca zastępczych domów rodzinnych (zm w 1948 r)

20 lutego - sobota

Wschód Słońca 06 57 Zachód Słońca 17 37
Wschód Księżycyca 08 20 Zachód Księżycyca 21 50

Imieniny obchodzą Leon, Leoncjusz, Ludomił, Ludmiła i Zenobiusz

1875 - Urodził się Bolesław Hryniewiecki, botanik, działacz ochrony przyrody profesor Uniwersytetu Warszawskiego dyrektor Ogrodu Botanicznego w Warszawie autor prac z zakresu florystyki i historii botaniki (zm w 1963 r)

21 lutego - niedziela

Wschód Słońca 06 55 Zachód Słońca 17 38
Wschód Księżycyca 08 41 Zachód Księżycyca 23 09

Imieniny obchodzą Eleonora, Fortunat German Kiejstut i Sewerian

1895 - Urodził się Henrk Daam, dunkski lekarz i

biolog odkrywca witaminy K laureat nagrody Nobla w 1943 r (zm w 1976 r)

22 lutego - poniedziałek

Wschód Słońca 06 54 Zachód Słońca 17 40
Wschód Księżycyca 09 03 Zachód Księżycyca - -

Imieniny obchodzą Gerson, Małgorzata, Marta, Leander i Wrocław

1810 - Urodził się Fryderyk Chopin, najwybitniejszy kompozytor polski (zm w 1849 r)
1840 Urodził się August Bebel przywódca i teoretyk socjaldemokracji niemieckiej (zm w 1913 r)

23 lutego - wtorek

Wschód Słońca 06 52 Zachód Słońca 17 21
Wschód Księżycyca 09 31 Zachód Księżycyca 12 24

Imieniny obchodzą Damian Florentyna Izabela, Romana i Romea

1685 - Urodził się Georg Friedrich Haendel wielki niemiecki kompozytor i organista (zm w 1759 r)
1820 Zmarł Alojzy Felinski poeta i dramaturg (ur w 1771 r)
1830 Zmarł Jan Piotr Norblin polski malarz, rysownik i grafik pochodzenia francuskiego (ur w 1745 r)

24 lutego - środa

Wschód Słońca 06 52 Zachód Słońca 17 41
Wschód Księżycyca 09 31 Zachód Księżycyca 12 24

Imieniny obchodzą Bogusz, Jaśmina, Maciej Matylda i Sergiusz

1595 - Urodził się Maciej Kazimierz Sarbiewski poeta polsko łaciński o europejskiej sławie, teoretyk literatury (zm w 1640 r)
1885 Urodził się Stanisław Ignacy Witkiewicz (Witkacy) pisarz malarz filozof teoretyk sztuki (zm w 1939 r)
1885 Urodził się Juliusz Kaden Bandrowski powieściopisarz i publicysta (zm w 1944 r)

**HUMBERVIEW
INSURANCE
BROKERS LTD.**

337 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont.
TEL. 531 - 4647

INSURANCE NA:

**DOMY
SAMOCHODY
KOMERCYJNE
SKLEPY**

- WYCIECZKI
- ZAPROSZENIA
- WIZY
- WYMIANA PASZPORTÓW
- UBEZPIECZENIA SZPITALNE
- DLA ODWIEDZAJĄCYCH
- BILETY SAMOLOTOWE DO POLSKI

HUMBERVIEW TRAVEL

TEL.: 531 - 4648

NIERUCHOMOŚCI • KUPNO • SPRZEDAŻ

PIOTR POBOJEWSKI

TEL biuro 743-7722 dom 890-2145

Północne Etobicoke wolno stojący mury dom z dużą parcelą, garażem, prywatnym jazadem Tylko \$ 172,900.
 Dundas/Rumzmede budynek z apartamentami i sklepem, bardzo dobra inwestycja. Cena \$ 339,900
 Blisko kościoła św. M. Kolbe w Mississauga. Przepiękny 10-pokojowy 2-piętrowy prawie nowy dom z garażem prywatnym jazadem. Cena \$ 299,000
OKAZJA! Mississauga nowy 4-sypialniowy 2-piętrowy dom, 2 garaże prywatny jazad. Cena tylko \$ 194,900
 Blisko kościoła Bloor/Dundas 3-piętrowy dochodowy dom, 12 pokoi, 3 kuchnie 3 łazienki, wszystko nowe dochód roczny \$ 32,000 Cena wyw. \$ 229,900
 Uwaga! Downtown Toronto 2 budynki apartamentowe wszystko nowe, ceny \$ 419,900 za każdy
 Bliska Mississauga 2 przepiękne tzw "backsplit" duże parceli prywatne jazady garaże apartamenty w "basementach" Ceny \$ 239,500 i \$ 254,900
 Wilson/Jane wolno stojący bungalow z dużym wykończonym basenem garaż, prywatny jazad, parcela 50 x 120 stóp. \$ 224,900

JOHN WOLWOWICZ
 BIURO 236-2666
 DOM 251-8161

JAN WOLWOWICZ

15 LAT DOŚWIADCZENIA W "REAL ESTATE"
 KUPNO • SPRZEDAŻ • OSZACOWANIE

FINANSOWANIE NIERUCHOMOŚCI W TORONTO I OKOLICY oraz INFORMACJA ODNOŚNIE NABYCIA NIERUCHOMOŚCI PRZEZ CUDZOZIEMCA W POLSCE

- Waterfront building lots - Kaszuby - from \$ 12000
- South Etobicoke \$ 199,900, odnowiony, 6 pokoi (dom do szybkiej sprzedaży)
- West Mississauga \$ 239000 - 4 sypialnie, backsplite, duża działka, podwójny garaż, wykończony "basement"

REALTY PROPERTIES INC
 • WYNAJEM
 • OSZACOWANIE
 • KUPNO • SPRZEDAŻ
 • ZAŁATWIANIE SPRAW FINANSOWYCH I PRAWNYCH

JACEK GOGOLA

15 lat w sprzedaży

TEL.: biuro: 890-7474; dom: 826-0747
 (24-godzinny serwis)

Bloor Rumzmede 2 poziom / dochodowy dom 2 kuchnie Garaż.
 Mississauga 4 poziomowy back split dla dwóch rodzin
 Eglinton Central Parkway nowy dom na dużej parceli
 Tomken Dundas bungalow całkowicie wykończony z widokiem na park
 Bloor 2 poziomowe kondominium, basen, sauna blisko wszędzie
 Dundas Hwy 10 townhouse pokojowy rodzinny garaż dochód 15 tys. rocznie

ANNA KRYSIAK

udzieli
 rzetelnej i fachowej porady
 we wszystkich sprawach
 związanych z kupnem
 i sprzedażą domów
 Pomagam przy otrzymaniu
 wszelkich mortgages, nawet przy
 minimalnym downpayment
 Bezpłatne oszacowanie
 nieruchomości

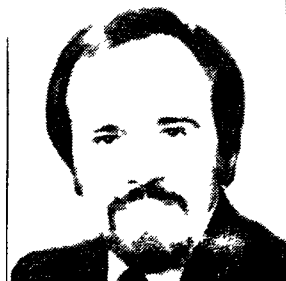
Mississauga 1 1/2 ampton 3-sypialniowe, nowoczesne townhouse z garażem. Przystępna cena.
 Zachodnia Mississauga dwupiętrowy townhouse 3 sypialnie living room z kominkiem, klimatyzacja \$ 121,900
 Steeles/Brimley 3-sypialniowy wolno stojący piękne wnętrza, podwójny garaż wygodna lokalizacja. Cena \$ 217,000

TEL biuro: 231-0600, dom: 858-0129

Aleksander Około-Kulak

biuro 259-9231
 dom 621-3457

SPRZEDAŻ • KUPNO • WYCENA
 NIERUCHOMOŚCI

The West Mall trzysypialniowy apartament w polskiej kooperatywie bardzo ładnie wykończony do natychmiastowej sprzedaży
 Burnhamthorpe W Churchill 3 sypialniowy 2 piętrowy mury dom z garażem Tylko \$169,900
 Mississauga 2 3 sypialniowe townhouse po przystępnych cenach
 Baysville 45 akrów 1900 stóp wybrzeża nad Lake fo Bays na skrzyżowaniu dwóch szos

NIERUCHOMOŚCI
 • KUPNO • SPRZEDAŻ
 • FINANSOWANIE

ELZBIETA KAUPE

TEL.: 763 - 5555

MAŁGORZATA JEDLEWSKA

R.CHOLKAN & CO.LIMITED REALTOR
 2336 Bloor St. W., Toronto, Ontario

Mississauga Valley Blvd. Townhouse 3 sypialnie 2 łazienki jasna, duża kuchnia garaż \$ 134,900
 MISSISSAUGA wolno stojący 3-sypialniowy dom z garażem. Nowoczesne wnętrza wygodny rozkład Dla miłośników zwierząt do wykończenia.
 Cena \$ 184,900 MJEDLEWSKA lub E.KAUPE 763-5555
 HIGH PARK business (sklep jubilerski) dobrze prosperujący od 19 lat. Do sprzedania. Cena \$ 35 000 MJEDLEWSKA lub E.KAUPE 763-5555

247-7884
 dom. 249-2958

Dzikka Skrętkowska

serdecznie zaprasza zainteresowanych wynajmem, kupnem i sprzedażą nieruchomości! Oferuję swoją pomoc przy załatwianiu formalności finansowych i prawnych

Condominium na rogu od strony pół-zach. Marta Eaton Way 3-sypialniowe 2 łazienki, klimatyzacja Cena \$129,000
 Bloor Dundas 2-piętrowy bliźniak, 3-sypialniowy mury dom 2 łazienki basement wykończony do wynajęcia cena \$ 175 tys
 Condominium Penthouse Islington/Kipling z fantastycznym widokiem. 3 sypialnie 2 łazienki, nowe dywany Cena \$ 129 tys
 Mississauga bungalow 3-sypialniowe 2 łazienki, nowe dywany wykończony basement, prywatny jazad cena \$ 159,900

POSZUKUJĘ DOMÓW NA SPRZEDAŻ W TORONTO, ETOBICOKE, MISSISSAUGA. DLA ZAINTERESOWANYCH BEZPŁATNA WYCENA

BARBARA SAWALA

udzieli wszelkiej pomocy i informacji w zakresie sprzedaży, kupna i wynajmu posiadłości w Burlington, Hamilton i okolicach
 Prosimy dzwonić
 Alec Murray Real Estate Co Ltd
 (416) 639 8004 - czynny cila dobę

TEL domowy (416) 332 - 8119

Julia

Korpata, L.L.M.

tel biuro: 259-9231 dom: 255-5954

Bloor/Cawthra mury dom, backsplite, 4 sypialnie garaż. Doskonale zaprojektowane i atylowe wnętrza z kominkiem. Piękna duża parcela. Cena \$ 212,500
 South Kingsway Bloor legal Sixplex 49 tys. dochodu rocznie. Doskonała lokalizacja.

ADVANCE REAL ESTATE Ltd.
 1055 Bloor St W

Od 1958 roku udziela Polonii solidnej i fachowej pomocy przy kupnie i sprzedaży wszelkich nieruchomości
 Obecnie jest najlepszy okres aby kupić dom - jest duży wybór i można uzyskać najlepszą cenę - a z wiością na pewno ceny wzrosną. Po wyczerpującej informacji proszę dzwonić

DANUTA KOTAPKA

Tel. biuro: 534-9246
 dom. 769-5394

Zachodnia Mississauga wolno stojący nowy mury dom, parcela 2100 sq/ft. 4 sypialnie 3 łazienki, pokój rodzinny z kominkiem. Podwójny garaż. Cena \$ 189,000
 Rathburn/Pony Train luksusowy townhouse z małym ładnie zagospodarowanym kompleksem 4 sypialnie 4 łazienki pokój rodzinny z kominkiem, garaż centralna klimatyzacja cena \$ 145,000
 Południowe Etobicoke wolno stojący mury dom na dużej działce 5 sypialnie, 3 łazienki, wykończony basement z oddzielnym wejściem. Garaż i prywatny jazad. Dom kompletnie odnowiony Cena \$ 247,000
 Południowe Etobicoke Pięćpokojowy bliźniak, 4 sypialnie 2 łazienki, wykończony basement, b wygodna lokalizacja.

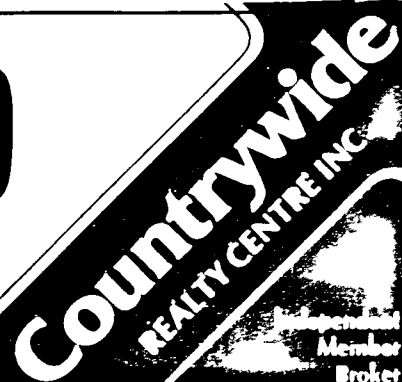
METRO TORONTO
 Sprzedaz-kupno, wynajem domów, interesów i apartamentów
 Solidna i fachowa pomoc w załatwianiu formalności prawnych i finansowych

Kamil KOWALCZYK

Tel. biuro: 536-5000
 dom: 690-4182
 24 godzinny serwis

530 Latta Gdn 3 sypialnie Condo Apart. na 16 piętrze Tylko \$ 107,900
 Islington/Eglinton piękne bungalow na działce 50 x 150 3 sypialnie pawna, znakomita wykończona z drugą kuchnią i łazienką. Cena \$ 269,000
 High Park 14 pokojowy dom z prywatnym jazadem. 3 kuchnie 3 łazienki.

JERRY DRYŚ

SPRZEDAŻ • KUPNO • WYNAJEM • BEZPŁATNA WYCENA
 NIERUCHOMOŚCI • POMOC W ZAŁATWIANIU SPRAW FINANSOWYCH I PRAWNYCH

TEL.: biuro: 233-1212 dom: 232-0612

HOROSKOP

18 lutego - 24 lutego

BARAN

Niejeden Baran pozna prawdopodobnie smak porażki. A więc przykre uczucie zawodu i rozczarowania. Chyba jednak pod wpływem depresji niewłaściwie oceniasz całą sytuację i swoje własne możliwości. Weź się w garść, ponieważ los szykuje Ci radosną niespodziankę. W pracy dowody sympatii ze strony kolegów. Zaskakuje Cię Skorpion? Ale na Lwie się nie zawieszysz. Dzień miły - czwartek, liczba szczęśliwa - 4.

BYK

Pracowity nie pozbawiony satysfakcji tydzień. Komplementy. Powodzenie w miłości. Ozywiecie wyobraźni. Barwne atrakcyjne plany związane z wielką podróżą. W pracy musisz zakasać rękawy, aby w ramach zastępstwa wykonać nie tylko swoje obowiązki. Nareszcie pokaziesz na co Cię stać. Wskazane spacerować dla podtrzymania kondycji. Twój znak - Wodnik uważaj na Skorpiona. Dzień miły - środa, liczba szczęśliwa - 5.

BLIŹNIĘTA

Niecierpliwość. Pospiech. Gubisz normalny rytm. Sporo ruchów pozorowanych. Wszyscy Cię nękają o dotrzymanie terminów zobowiązań, a Ty przyjmujesz nowe oferty, uważając, że jakos tam będzie. Pod koniec tygodnia wiadomość, która sprawi, że o swojej przyszłości zaczniesz myśleć w innych kategoriach. Ważny znak - Byk, unikaj Wodnika. Dzień miły - sobota, liczba szczęśliwa - 2.

RAK

Nareszcie Twoje długotrwałe zabiegi zostaną uwieńczone sukcesem. Brawo! A jednak czujesz pewien niedosyt. Sam nie wiesz czego Ci brak. Żal? Tęsknota? A wszystko prawdopodobnie z powodu zimowego przemęczenia. Dobrze się więc złoży, jeśli Raki wyjadą, choćby w krotką, improwizowaną podróż. Kontakt z przyrodą pozwoli nabrac dystansu do spraw, którymi ostatnio zbyt się przejmujesz. Bierz pod uwagę rady Koziorożca, ale unikaj Bliźniąt. Dzień miły - niedziela, liczba szczęśliwa - 7.

LEW

Przekonasz się, że przysłowie "Kto się lubi, ten się czubi" nie miało się z prawdą. A więc osoba, która wydawała się antypatyczna, zdobędzie się na ciepły gest. Ruszyłbyś do ataku, gdyby nie wątpliwość, co na to przyjaciele i rodzina. W pracy również niepewność. Chciałbyś się zaangażować w interesującą i intratną akcję, ale boisz się wychylić. Szkoła. Niebezpieczne związki z Bliźniętami? Na pewno nie zadzieraj z Wagą. Dzień miły - wtorek, liczba szczęśliwa - 4.

PANNA

Zawiedzione nadzieje. Żal. Rozterki. Świadomość zamawianej szansy. A później długie, szczerze i inspirujące rozmowy z przyjacielem starej daty. A więc w końcu nie ma tego złego, co by na dobre nie wyszło. W działaniach zawodowych jesteś w miarę sobie, ale wbrew intencjom stwarzasz konfliktowe sytuacje. Szykuje się ostre starcie z bezpośrednim przeciwnikiem. Nie unikaj Raka. Dzień miły - środa, liczba szczęśliwa - 8.

WAGA

Duże zmiany. Interesujące propozycje zawodowe. Jednak będziesz się wahać, czy je przyjąć. Nie wiesz, które z nich są godne uwagi, więc trwasz w zawieszaniu. W tej materii spróbuj poradzić się Skorpiona lub Raka. Z końcem tygodnia powroci zapał i energia. Należy to wykorzystać! Nie rozpraszać się i nie boj się śmiałych, a nawet brawurowych inicjatyw. Przychylnie są Ryby, unikaj Byka. Dzień miły - piątek, liczba szczęśliwa - 3.

SKORPION

Ważne decyzje w życiu prywatnym i w działaniach zawodowych. Niektórzy stoczą ostrą i trudną potyczkę z irytującym przeciwnikiem. Uwaga! odcięć przyjdzie z najmniej spodziewanej strony. Warto docenić ten gest. Niektórzy nie potrafią opanować zazdrości, wykazując skłonność do mieszania spraw osobistych i służbowych. Zmiana planów, zwiazanych z wyjazdem? Tym razem nie z Twojej winy. Bierz pod uwagę Barana. Unikaj Raka. Dzień miły - poniedziałek, liczba szczęśliwa - 9.

STRZELEC

Cały tydzień pod znakiem głębokich przemysłów. Bilans niemal całego życia. Podsumowanie spraw sercowych i zawodowych. Refleksja, co warto zmienić. Nagły dodatkowy obowiązek, który na Ciebie spadnie jak grom z jasnego nieba, zakłóci nastrój kontemplacji. Zapowiada się nieco kłopotliwa wizyta. Nie rozróżaj jednak swoich spraw prywatnych, bo nadmiar zwierzeń mogłoby doprowadzić do komplikacji. Zachowaj dystans wobec Panny. Serdeczny znak - Lew. Dzień miły - środa, liczba szczęśliwa - 2.

KOZIOROŻEC

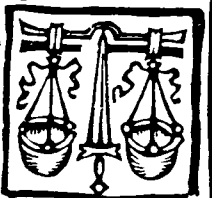
Spadek energii i rozdrażnienie nie powinny się odbić na Twoim życiu rodzinnym. Niektórzy poczuć się urażeni krytycznymi uwagami ze strony bliskich, ale nie warto doprowadzać do ostrej wymiany zdań. Obiecująca znajomość ma szansę rozwinąć się w trwałą związek, ale kontroluj każdy swój krok i zastanów się, czy to nie chwilowe szalenstwo? Polegaj na zdaniu Byka, z Bliźniętami nie zadzieraj! Dzień miły - środa, liczba szczęśliwa - 9.

WODNIK

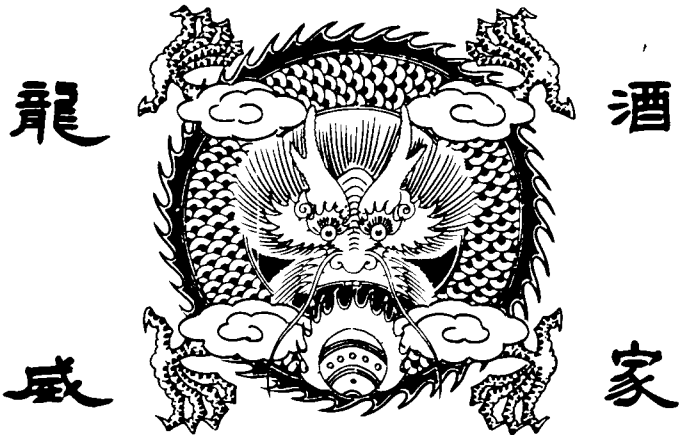
Niemal wszystkie Wodniki odetchną z ulgą po rozładowaniu napięcia. Duże szczęście "pisane" zakochanym, którzy dostojnie nie liczą czasu. Romantyczne zwierzenia przy świetle księżycy. W pracy dodatkowe emocje. Silna pasja, rywalizacja. Serdeczny znak - Wodnik, unikaj Byka. Dzień miły - piątek, liczba szczęśliwa - 5.

RYBY

Wysoka temperatura uczuciowa i mnóstwo zastrzeżeń oraz wątpliwości. Niektórzy podejmą ryzykowną operację, związaną z lokatą kapitału. Podenerwowanie, niepewność, sprzeczne rokowania. Ty oczywiście słuchasz głosów, które podbudowują Twoją tezę. W domu burliwe, niemal dramatyczne sceny. W pracy niezłe prognozy. Duże prawdopodobieństwo wyróżnienia i to w gronie wspaniałych. Znak miły - Lew, unikaj Raka. Liczba szczęśliwa - 3. Dzień miły - sobota.

ROK SMOKA

Wg chińskiego kalendarza rozpoczął się właśnie ROK SMOKA. Nowy Rok w kalendarzu jest ruchomy i jest wyznaczany pierwszą pełnią Księżyca wypadającą między 21 stycznia i 19 lutego.

Kalendarz dzieli lata na grupy - po 12 lat w każdej. Każdy rok nosi imię jakiegoś zwierzęcia. Pierwszy w grupie jest zawsze Szczur, później Bawół, Tygrys, Zając, Smok, Żmija, Konie, Koza, Małpa, Kogut, Pies i Świnia. Dla przypomnienia podajemy wcześniejsze lata Smoka, no i krótki horoskop dla wszystkich urodzonych w tych latach.

30 I 1892 - 16 II 1893
17 II 1904 - 4 II 1905
4 II 1916 - 23 I 1917
23 I 1928 - 10 II 1929
8 II 1940 - 26 I 1941
27 I 1952 - 14 II 1953
14 II 1964 - 2 II 1965
31 I 1976 - 17 II 1977
2 II 1988 - 22 I 1989

LOS SMOKA

Smoki w większości mają w życiu

szczęście, wprawdzie swoje ambicje lokuje także wysoko. Największe osiągnięcia mają w średnim wieku, pozwoli im to zadbać o to, żeby mieli coś na starość. Faktycznie Smok tak naprawdę nie będzie nigdy nieszczęśliwy.

W roku Smoka 1988 szczęście towarzyszy mu nadal. Jego dom jest jak na zamówienie, patrzy z góry na wszystkich, którzy go Kochają.

Los Szczura w roku Smoka - jeszcze raz wszystko się odwróci na dobre. Szczury powinny być zapobiegliwe na następne trochę chudsze lata.

Los Bawoła w roku Smoka - Bawoły mogą się rozkoszować. Życie rodzinne i praca przyniosą im radość. Czego można życzyć sobie więcej?

Los Tygrysa w roku Smoka - tygrysom wszystko toczy się na okrągło. Wiele burz jest do naprawienia. Wzrastające znaczenie będzie w tym roku nadal.

Los Zająca w roku Smoka - Zając będzie trzymał się z dala od niepokojów dnia codziennego. Mimo to nie uda mu się całkowicie ominąć wszystkich

Los Żmiji w roku Smoka - Żmije będą w tym roku zbierać zniwo. Warto jest żyć. W miłości, niebo jest bez zadnej chmurki.

Los Konia w roku Smoka - Konie czują się dobrze w swojej skorze. Głaszcze się je i stawia na nie, Konie to bardzo lubią.

Los Kozy w roku Smoka - dobre czasy nadal będą trwałe. Żadna chmurka nie zakłóci miłości, także na polu zawodowym osiągnięcia.

Los Małpy w roku Smoka - mogą one napotykać ograniczenia. Będą pokazywały się bardziej gospodarnie, jak są w rzeczywistości.

Los Koguta w roku Smoka - sytuacja się ustabilizuje. Kogut ma wielkie szanse wygrać w miłości. Jego konto będzie rosło, ale praca także.

Los Psa w roku Smoka - wrodzony pesymizm może wyrządzić szkody. Za długo Psy już opływają w wypracowane przez siebie dostatki.

Los Świni w roku Smoka - nie wszystko będzie sprawiedliwie oceniane. Będą tęskniły za gronem swoich ukochanych i stwierdzą, że nie należy się złościć.

SMOK OD BARANA DO RYBY

BARAN - SMOK (21 03 - 20 04) atakuje prosto do celu mimo napotykanego po drodze przeszkód, można by je ominąć, ale zbaczanie działa mu na nerwy.

BYK - SMOK (21 04 - 20 05) jest najłatwiejszy do oswojenia. Bardzo dba o rodzinę i o własny dom. Chętnie i z dużą zręcznością majsterkują, nieraz zdarzy się jakieś wielkie osiągnięcie w tej dziedzinie.

BLIŹNIĘTA - SMOK (21 05 - 21 06) chętnie śmieją się z siebie i z innych. Są tolerancyjni, ale niezbyt pewni (niezawodni),

mogą swoje zdanie zmienić z dnia na dzień. Najlepsza ich cecha - są dobrodusznymi. **RAK - SMOK (22 06 - 22 07)** dużo się zastanawiają, działają z rozmysłem i dochodzą do celu. Są zwroćni do wewnątrz, a jednocześnie otwarci na kłopoty swoich przyjaciół, potrzebujących ich pomocy.

LEW - SMOK (23 07 - 23 08) urodzeni do rządzenia i dają to odczuć swojemu otoczeniu. Są najbardziej niezależni wśród Smoków, często jednak niestety nieopaniowani.

PANNA - SMOK (24 08 - 23 09) za wszelką cenę chcą przeprowadzić to, co raz uznali za wskazane. Nie trzymają się długo teorii, ich celem jest praktyczne, dokładne przeprowadzenie swoich celów.

WAGA - SMOK (24 09 - 23 10) starają się bardzo o względy, lecz za ich wieloma słowami ukrywają często swoją niepewność. Jako ludzie sztuki osiągną sławę, jako szefowie będą popularni i wzięci.

SKORPION - SMOK (24 10 - 22 11) ziewają ogniem, trzymając swoje otoczenie w stałym niepokoju. Jeżeli się zatnie w sobie, trudno mu się oswoić. To mąci mu także spojrzenie na osiągnięcie celu.

STRZELEC - SMOK (23 11 - 21 12) pozostają stale czekoladowej strony życia, którą także najczęściej otrzymuje. Rywalizacja usuwa z drogi gwałtem. Jest on jednocześnie miły w obejściu.

KOZIOROŻEC - SMOK (22 12 - 20 01) potrzebują wiele miłości, lecz jest możliwe, że nie są za nią wdzięczni, bo po drodze do szczęścia i bogactwa zapominają o niej. Wahają się i zastanawiają, więcej jak inne Smoki.

WODNIK - SMOK (21 01 - 19 02) myślą szybko i nietawo, mówią im cokolwiek. Chronią się przed małymi, a wielkim umieją się podporządkować, robiąc w ten sposób karierę.

RYBY - SMOK (20 02 - 20 03) potrafią w racjonalny sposób wprowadzać wypracowane plany w czyn. Zawsze znajdują mecenasa, który ich popiera. Szczęście jest dla nich środkiem do celu, by na drodze życia iść coraz dalej.

PIGUŁKI PCAG

LOTHAR HERBST W PODZIEMIU kosciola sw Teresy miał jeszcze jedno spotkanie. Tym razem publiczność dopisała znakomicie. Zajęto wszystkie miejsca siedzące, a kilkadziesiąt osób stało przez cały czas bez słowa skargi. Po odczycie p Herbsta na Beverley, PIGUŁKI rzuciły gromy na Polonię za jej obojętność dla spraw polskich. Teraz gromy te wycofujemy, ale sukcesu nie przypisujemy sobie, tylko duchownym i świeckim organizatorom uroczystości odbywających się w ostatnią niedzielę każdego miesiąca w kościele św Teresy. A przede wszystkim wyrobieniu obywatelskiemu publiczności - rzeszy wiernych, która tłumnie na mszę i odczyt się zjawiała i zgótowała p Herbstowi bardzo serdeczne przyjęcie. Spontanicznie przeprowadzona zbiórka na pomoc rodzinom ostatnio aresztowanych działaczy SOLIDARNOŚCI WALCZĄCEJ w ciągu kilku minut przyniosła ponad \$800. Na sali zbierano również podpisy pod petycją do Ministra Spraw Zagranicznych p Joe Clarka, domagającą się interwencji w sprawie ujawnienia losów aresztowanego Konrada Morawieckiego.

Lothar Herbst mówił przede wszystkim o powstaniu i rozwoju kultury niezależnej w Polsce. Niezależnej od linii rządu, partii, uchwał i zarządzeń. Nie ogranicza się ona do publikacji książek i czasopism. Powstają wideokasety, organizowane są sztuki teatralne, wystawy rzeźby i malarstwa, odczyty i inne imprezy, przeważnie w salach parafialnych. Mowca apelował o pomoc polityczną, moralną i materialną, na pierwszym miejscu stawiając pomoc polityczną przez wywieranie nacisku na opinię publiczną i na polityków w kraju zamieszkania. Wyślanie bowiem takiej czy innej przesyłki do Polski sytuacji nie uratuje, natomiast nacisk rządów krajów zachodnich może wiele zdziałać.

Przypominamy, że w obecnym roku wyborów federalnych, politycy dadzą się łatwiej niż kiedykolwiek namówić do interwencji, jeżeli będą przekonani, że interwencja taka jest po myśli całej Polonii i zyska im jej głosy. Przypominamy również, że PCAG było pionierem pomocy politycznej Polsce przez wywieranie nacisku na polityków i uswiadnianie opinii publicznej. Tak więc autorytatywny głos z Polski znowu potwierdził słuszność naszego działania.

Jednym z koncelebrantów mszy był ks

Kazimierz Jandziszak, który wygłosił wzruszające patriotyczne kazanie. Ks Jandziszak jest proboszczem w Świdnicy i wykładowcą Wyższego Instytutu Papińskiego we Wrocławiu, a obecnie przyjechał z wizytą do Kanady. Brat ks Jandziszaka mieszka w Toronto i jest znanym działaczem Konfederacji Polski Niepodległej. DR ZALESKI. Gdy dowiedzieliśmy się w ostatniej chwili, że Lothar Herbst może przedłużyć swój pobyt w Toronto o jeden dzień, udało nam się przesunąć odczyt dra Marka Zaleskiego na luty, a zastąpić go odczytem p Herbsta. Mamy nadzieję, że frekwencja na odczycie dra Zaleskiego nie będzie gorsza niż w ubiegłą niedzielę.

A zatem przypominamy 28 lutego po mszy w kościele św Teresy "Ojczyzna, to wielki zbiorowy obowiązek - z kręgu myśli ks J Tischnera" - dr Marek Zaleski tłumacz książek ks Tischnera i autor przypisów do książki Wałęsy. ZEBRANIE PCAG - kilkakrotnie odkładane odbędzie się w niedzielę 21 lutego o godzinie 2 w domu SPK przy Beverley. Rejestracja od 1 00.

Wszystkich członków i sympatyków prosimy o przybycie. Planujemy reorganizację i aktywizację PCAG.

MACIEK ZAJĄC. Dziękujemy za czek od pp K M Śliwskich z Oshawy.

ZEBRANIE PCAG. Mija 3 lata, od kiedy spotkaliśmy się po raz ostatni na walnym zebraniu. Przez te 3 lata możemy poszczycić się wieloma osiągnięciami. Zawdzięczamy to ofiarnej pracy członków naszej Grupy. Obecnie sytuacja w Polsce wymaga od nas znowu SZCZEGÓLNEJ MOBILIZACJI. Potrzebna nam jest pomoc KAŻDEGO, dla kogo sprawa polska nie jest obojętna! Kilkakrotnie odkładane WALNE ZEBRANIE odbędzie się w niedzielę 21 lutego o godzinie 2 po południu w domu SPK przy Beverley. Rejestracja od 1 00. Wszystkich członków i sympatyków prosimy o przybycie. Planujemy reorganizację i aktywizację PCAG oraz wybory nowego Zarządu. Przedstawiamy plan pracy na przyszłość.

MACIEJ ŁOWIECKI wiceprzewodniczący rozwiązanego Stowarzyszenia Dziennikarzy miał referat na spotkaniu z członkami i sympatykami niedawno powstałego Klubu Polskiego. Omówił on sytuację w Polsce od strony statystycznej, podając dane ekonomiczne, ekologiczne, socjologiczne oraz wyniki badań opinii publicznej zebrane przez oficjalne organy państwowe. Materiał

zebrany przez p Łowieckiego był wręcz szokujący w swojej wymowie. W UBIEGLĄ NIEDZIELE, PIGUŁKI z narazieniem zycia, wśród szalejącej zamięszanej, wybrały się do Kingston. Powodem był koncert organizowany przez Queen's University. Na koncercie, z recitalemi piosenki i arii operowych, wystąpiła p EWELINA KWAŚNIEWSKA, przyjaciółka PIGUŁEK i była primadonna Opery Łódzkiej. Publiczność, wśród której był duży procent Polaków, przyjęła artystkę gorąco. P Ewelina wystąpi w Toronto w maju, w ramach koncertów Polsko-Kanadyjskiego Towarzystwa Muzycznego.

Redagują z ramienia Polish Canadian Action Group, Anna i Stanisław Dubiscy. Telefonujcie do naszej mini-redakcji 925-8128. P O Box 55, Station "V", Toronto M6R3A4.

GDAŃSKI Klub Polityczny im Lecha Bądkowskiego otrzymał odmowę rejestracji. Wiadomość taką w niedzielę, 14 lutego podała jedna z rozgłośni zachodnich. Wniosek o rejestrację złożony został jesienią ubiegłego roku. Od tego czasu odbyło się kilka spotkań klubowych, i wydawało się, że jest on tolerowany przez władze. Tymczasem okazało się, że za nielegalne uznano nawet założycielskie zebranie. Deklarację założycielską Klubu podpisało 17 osób, intelektualistów i działaczy opozycji demokratycznej w Gdansk.

Apel Centralnej Komisji Imigracyjnej Kongresu Polonii Kanadyjskiej w sprawie pożyczek udzielonych nowo przybyłym

Centralna Komisja Imigracyjna Kongresu Polonii Kanadyjskiej udzieliła od 1981 roku pożyczek na wyżywienie, opłatę mieszkań i odzież dla nowo przybyłych oraz starających się o azyl polityczny na sumę sięgającą kilkunastu tysięcy dolarów. Każdy z otrzymujących te pożyczki podpisał zobowiązanie, że zaraz po znalezieniu pracy nastąpi spłata zaciągniętych długów.

Wiele osób, sponsorowanych przez Kongres, jeszcze przed wyjazdem z Europy zaciągnęło pożyczki od rządu kanadyjskiego na pokrycie kosztów przelotu do Kanady - i oni również zobowiązali się do spłacania długów z chwilą podjęcia pracy. Osoby te mają obowiązek zawiadomić Centralną Komisję Imigracyjną o każdej zmianie adresu.

Ponieważ wyżej wspomniane osoby nie dotrzymują swych zobowiązań i nie zawiadamiają nas o zmianie miejsca zamieszkania dlatego zwracamy się za pośrednictwem prasy polonijnej do wszystkich dłużników o natychmiastowe uregulowanie swych zobowiązań finansowych w stosunku do Kongresu i rządu kanadyjskiego.

Przypominamy, że biura Kongresu mieszczą się przy 288 Roncesvalles Ave Toronto, Ontario M6R 2M4, a Centralna Komisja Imigracyjna urzęduje we wtorki od godziny 19 00 do 22 00.

S T ORŁOWSKI
Prezes

PODHALE
meat & deli
Nowy sklep delikatesowy w południowym Etobicoke
2775 Lakeshore Blvd W
Sprzedaje znakomitą podhalanską kiełbasę, wędlinę mięsa i polskie gazety

Copernicus
MEAT PRODUCTS
79 Roncesvalles Ave
TEL 536-4054
Posiadamy świeże mięso wykrojone na życzenie. Szynki, boczek, balerony, kiełbasy na sposób polski oraz wiele innych wędlin i delikatesów: ogorki kiszane, kapuszcę z beczki, śledzie pierogi, T S PAKULSKI

ARMADALE Meats Product (Mfg) Ltd.
1011 Haultain Court Unit 16/17
Mississauga, Ontario L4W 1W1
Tel 625-8326/27
Sprzedaż hurtowa mięsa i wyrobów mięsnych bezpośrednio w masarni

ROCKWOOD DELICATESSEN
4141 Dixie Rd. MISSISSAUGA
TEL 624 - 1244
SKLEP DELIKATESOWY w kompleksie handlowym Rockwood Mall w Mississauga pomiędzy Lumber i Burger King
Posiadamy wyśmienite polskie i niemieckie wędliny oraz europejskie wyroby delikatesowe
W sprzedaży polskie gazety

MARGOR ELECTRIC
RESIDENTIAL COMMERCIAL
Zakładanie nowych instalacji elektrycznych, renowacja, montaż i naprawa urządzeń elektronicznych i urządzeń elektrycznych
MAREK
TEL 239-0868
METRO LICENCE B-1843

EURO-AMERICAN ELECTRICIAN INC
RESIDENTIAL COMMERCIAL INDUSTRIAL
TEL (514) 334-2966

ELECTRICAL CONTROL ENGINEERING
RESIDENTIAL, COMMERCIAL, INDUSTRIAL
Zakładanie nowych, renowacja instalacji elektrycznych, montaż oraz naprawa urządzeń elektrycznych oraz elektro-pneumatycznych
MAREK
TEL 239-0868

ENGINEERING & INDUSTRIAL MAINTENANCE
Instalacje elektryczne, Podłączenia, naprawy urządzeń elektrycznych i elektronicznych
RESIDENTIAL COMMERCIAL AND INDUSTRIAL
CALY TYDZIEŃ
TEL 225-7226
Solidnie, tanio, sprawnie

ZESTY'S GOURMET DELI
polskie delikatesy w Mississauga (Clarkson) wyszukane, smaczne i najwyższej jakości potrawy
urządzamy chrzciny, komunie, przyjęcia weselne itp.
zapewniamy sprawną, szybką obsługę wykwalifikowanego personelu
Właściciele: Jadwiga i Gabriel Mencfeld
TEL 823-1167
1900 Lakeshore Rd W Mississauga na wschód od Southdown Rd na Inverhouse Plaza pon -środa 9-18⁰⁰ czwartek -piątek do 19⁰⁰ sobota 9-18⁰⁰

RENEWAL Construction and Renovation
Instalacje elektryczne, renowacje łazienek, kuchni, wykładziny, kafelki, wykarczanie piwnic
Bezplatna wycena.
TEL 249-5212 lub 742-1302

FIRMA ITPOL CONSTRUCTION
• kompleksowe remonty i renowacje domy, biura, sklepy
• fachowe porady oraz wyceny gratis
• ściany, sufity, prace wykończeniowe
• stolarka, malowanie, instalacje
TEL (416) 271-7029

KOZA CONSTRUCTION
Roboty murarskie, betonowe, kompletne renowacje, piwnice, plany na "BUILDING PERMIT"
FRANEK KOZA
TEL 640-5781

JUBILERZY POLSKI ZŁOTNIK
zawadzamy o otwarcie nowego sklepu złotniczego przy 87 Roncesvalles Ave Toronto Ont M6R 2K6
WYKONUJEMY USŁUGI ZŁOTNICZE
grawerowanie, naprawa złotych i srebrnych biżuterii, wyroby z powierzonego materiału wg życzenia Klienta, naprawa zegarków

KINGSWAY MEAT PRODUCTS AND DELICATESSEN LTD
HUBERT WESIERSKI, IVAN GRGIC
2342 Bloor St. W Toronto
TEL 762 - 5365
Ponad 100 gatunków wyrobów wędliniarskich własnej produkcji, wyrabianych przez wysoko kwalifikowanych polskich rzeźników, według tradycyjnych polskich receptur
CENY KONKURENCYJNE

VOYTEK MECHANICAL CONTRACTING
Specialists in the SALES INSTALLATION
REPAIRS
AIR CONDITIONING HEATING VENTILLATION HUMIDIFIERS
WRITTEN GUARANTEE
"ASK US ABOUT OUR SPECIAL OFF-SEASON INSTALLATION RATES"
756-3494

Montreal ALEXANDER transport
przeprowadzki (długo z Toronto i do Toronto)
TANIO SPRAWNIE
TEL (514) 932-1075
lub (514) 931-2240

L.B. Construction
construction • renovation • roofing • carpenters • painting • parq • aluminum siding
LES BARWINSKI
Ceny konkurencyjne!

UNIVERSAL HARDWOOD FLOORING
cyklizowanie nowych i starych podłóg drewnianych jak również malowanie oraz instalowanie wszelkiego rodzaju podłóg
NAJLEPSZE CENY PIERWSZEJ KLASY OBSŁUGA
285 Scarlett Rd. Toronto M6N 4L1
TEL 763-2270
ANDRZEJ ZAREMBA

THE FUTURE BAKERY
NAJLEPSZY W MIEŚCIE ŚWIEŻY CHLEB
dostarczamy do sklepów i do domu
739 Queen St W.
Toronto, Ont
TEL 368-4235

LEKARZE, DENTYŚCI, APTEKI

BIO-ENERGO-TERAPIA
uspokaja, łagodzi bóle, uzdrawia
indywidualne 30-minutowe zabiegi w London i innych miastach przeprowadza
WŁADYSŁAW KREOWSKI
TEL (519) 438-1085
członek polskich brytyjskich i kanadyjskich towarzystw terapeutyicznych

doktor
Matthew Kuszewski
FAMILY PHYSICIAN
uprzejmie zawiadamia o otwarciu praktyki lekarskiej w Toronto przy 22 Roncesvalles Ave
Proszę dzwonić pod
531-8887
Wszelkie porady medyczne, powypadkowe, rodzinne, stress-relaxing, psychoterapia, wizyty domowe

dermaton
ZAKŁAD KOSMETYCZNY
• Pielęgnacja twarzy, rąk i stóp
• Usuwanie zbędnego owłosienia
• Specjalistyczna aparatura
• Jakosciowe kosmetyki
• Wizyty prosimy zamawiać telefonicznie
TEL 766-1867
2198 Bloor St W Toronto

DOSWIADCZONA KOSMETYCZKA Z POLSKI
zaprasza miłe Klientki do nowo otwartego salonu
Le Visage
(wejście przez Paris Studio)
2007 Bloor St. W
TEL 766-0660

MIRROR IMAGE TRANSLATIONS
Jan Wejnberg
225 Spadina Ave
Toronto, Ont. M5S 2E5
TEL: (416) 233-0570

DENTURE THERAPY CLINIC
JAN M WISNIEWSKI, D T
Pierwsza polska protezownia dentystyczna
2337 Dundas St. W Toronto M6R 1X6
(Bloor Dundas Square Building)
TEL (416) 533-8811

kolanta Interiors
• Instaluje panele i planowe
• wyposażenie kuchni i łazienek
• montaż mebli do mieszkań
• nowoczesny sprzęt elektryczny
• srebrna biżuteria
• upominki z imprez
• Zabawki
2000 Bloor Street W, Toronto, Ont. M6R 1R5 Tel. 762-9888 762-9889

UREK PHOTOGRAPHY
PORTRET • ŚLUB
• REPORTAŻ &
PRODUKCJA KART Z ŻYCZENIAMI
TELEFON
(416) 244-8903
• JERZY PAWLAK •

DENTYSTYCZNE PROTEZY
NOWE NAPRAWY
4 Wall Ave., Toronto
(Hwy 401 i Weston Rd.)
URSZULA I. BAUMAN, DT
przyjmuje codziennie i w soboty
TEL (416) 245-7168

PAIN ACUPUNCTURE CLINIC

Wojciech Filipowicz, P Ac
Member of Acup Foundation of Canada
Consultations Treatment
22-9 Dundas St. W., Toronto Ont.
TEL (416) 537-7223

Dr Anna R. JAKUBOWSKA
lekarz rodzinny z długoletnim doświadczeniem w chorobach skóry
uprzejmie zawiadamia o otwarciu gabinetu lekarskiego przy
5353 Dundas W po 6J 218 (tuż obok stacji metra Kipling)
TEL 234 0700
w dni powszednie (z wyj. wtorków) 18-21 soboty 10-15 249-262

SYRENA TRAVEL LIMITED
1684 Queen Street West
TORONTO ONTARIO CANADA M6R 1B3
tel 1-416-533-9486
• SYRENA w służbie Polonii od 1957 roku
Oferujemy
1987 loty do Polski szybko i tanio
Chcesz odwiedzić rodzinę - korzystaj z naszych usług
Polecamy ubezpieczenia dla odwiedzających Kanadę
Złatwiamy deklaraty dla osób potrzebujących wizę

ANKA & ETEK
274 Bloor St. W
Toronto, Ont.
TEL 766-9888
Złoty i srebrny na różne okazje

Dr. Maria RACZYNSKA
lekarz rodzinny z długoletnim doświadczeniem w chorobach żyłaków
uprzejmie zawiadamia o otwarciu gabinetu lekarskiego oraz kliniki żyłaków
2000 Credit Valley Rd Suite 506, Mississauga, Ont.
TEL. (416) 828-4812, 828-4813

Dr. J. Wójcik
MEDYCYNA OGÓLNA
6000 COTE DES NEIGES 190
Montreal
(w pobliżu szpitala St. Mary's i Jewish General)
TEL (514) 342-4522, 342-4525

dr Bogdan Pietraszek
rozpoczął praktykę lekarską w Toronto jako lekarz ogólny t.j. 'Family Doctor' w gabinecie przy
190 Fern Ave
naprzeciwko Credit Union
TEL 532-4317
przyjmuje od pon. do piątku 10-18 w soboty 10-13
ODBYWA TEL. WIZYTY DOMOWE

UBEZPIECZENIA, KSIĘGOWOŚĆ
Mutual of Omaha Insurance Company
Irena KOPER
• RRSP - plany inwestycyjne zapewniające rentę (i oszczędności podatkowe)
• Educational plans - (oszczędności dla dzieci w każdym wieku)
• Disability income protection - plany zapewniające dochody osobom wykonującym każdy rodzaj pracy
W CELU BEZPŁATNEJ KONSULTACJI PROSZĘ DZWONIĆ
biuro: 631-6523 ; dom: 267-8815

COMPUTERIZED ACCOUNTING BOOKKEEPING & INCOME TAX SERVICES
TEL (416) 762-5891
Fachowo i solidnie
• kategorie i rachunkowość dla małych przedsiębiorstw
• wypełnianie formularzy

dr Janina Dutkiewicz
FAMILY PHYSICIAN
zawiadamia o otwarciu gabinetu lekarskiego przy
3095 Glen Enn Dr ste 7
MISSISSAUGA
TEL 828-0038

dr Jerzy Ochociński
z długoletnim doświadczeniem w schorzeniach stawów i kręgosłupa oraz komplikacjach pourazowych
dr Paweł Ochociński
uprzejmie zawiadamiają o otwarciu gabinetów lekarskich w Toronto
2199 Bloor West TEL. 762-4136

Montreal POLONIJA KASA KREDYTOWA
65 Sherbrooke St. E. ste 103
TEL. 845-3534
oferuje Polonii na wyjątkowo dogodnych warunkach wszelkiego rodzaju pożyczki i najlepsze oprocentowanie za sumy złożone w Kasie
poniedziałek - środa 10-15
czwartek i piątek 10-20

KSIEGARNIE
POLSKA KSIEGARNIA WYSYŁKOWA
posiada słowniki francusko-angielskie techniczne i inne książki do nauki języków
kulinarnie, młodzieżowe z bajkami, religijne, karty świąteczne
Montreal, P.Q. P. Box 647
NDG H4A 3R1
TEL. (514) 489-0396

POMOC W UZYSKANIU STATUSU IMIGRANTA W KANADZIE

BIURO POMOCY SPOŁECZNEJ
30 Marmaduke Str
(budynek szkoły HOWARD PARK)
TEL 533-9471
Czynne pon., wtorki, czwartki i piątki, godz. 10:00-4:00
POMOC I PORADY WE WSZYSTKICH SPRAWACH
Legalizacja dokumentów i uwierzytelnianie podpisów

Mutual of Omaha Insurance Company
• 1250 dol. miesięczne wolny od podatku dochod w razie choroby choroby lub wypadku dla osób zatrudnionych na własny rachunek
• plany finansowe zabezpieczające dzieci
• plany emerytalne RRSP
• ubezpieczenia na życie
JERZY MAJEWSKI M.Sc.
TEL bus 631-6523, home 452-7239

HOMETARIO REAL ESTATE LTD ASSURANCE BROKERS LTD
• Kupno i sprzedaż nieruchomości wszelkiego rodzaju
• Ubezpieczenia na samochody - od ognia - kradzieży i inne
Toronto
171 Roncesvalles Ave
TEL. 531-3506

Polska Księgarnia Wysyłkowa 'OD NOWA'
oferuje najtańsze polskie książki w Kanadzie KATALOGI wysyłamy na życzenie
SCARBOROUGH, ONT
MIG 1R8
3950 Lawrence Ave. E Apt 506
TEL (416) 431-9882
Dla mieszkańców wschodniej części Ontario możliwość dostawy do domu

• Czy należysz do tych, którzy chcą pozostać w Kanadzie na stałe? Istnieje możliwość, że będziesz mógł to osiągnąć w ramach PROPONOWANYCH ZMIAN PRAWA IMIGRACYJNEGO, rozważanych obecnie przez Departament Imigracji.
Niezależnie od tego, jaki masz status - **NIE ZWLEKAJ - nawiąż kontakt z**

LECH PRUSIŃSKI ETC
NAJSTARSZE POLONIJNE BIURO POMOCY IMIGRACYJNEJ
W związku z przewidywaną zmianą kanadyjskich przepisów imigracyjnych zawiadamiamy wszystkie osoby pragnące uzyskać stały pobyt w Kanadzie - niezależnie od ich obecnego statusu - że nasze biuro udziela bezpłatnie porad we wtorki w godzinach 12-7 wiecz
192 GARDEN AVENUE TEL 588-1659

Chester's Income Tax Service
Czesław Kępa
TEL. 238-0447
Income Tax Consultant, Członek Kanadyjskiej Federacji Konsultantów d/s Podatkowych

UMOWY HIPOTECZNE • AKTY NOTARIALNE • ZAPROSZENIA I INNE DOKUMENTY PO POLSKU I ANGIELSKU • LISTY URZĘDOWE I PRYWATNE • ZYCIORYSY • WYPELNIANIE FORMULARZY O PRACĘ
Tłumaczenia z polskiego, francuskiego, niemieckiego, hiszpańskiego, rosyjskiego i szwedzkiego
TEL (416) 588 3007

ADWOKAT
Michał Wojciech Czuma
Specjalność SPRAWY SĄDOWE
821-8522
(można mówić po Polsku)
roato
3416 Dundas St West Suite 209 (przy Runnymede)
Toronto Ontario M6S 2S1
767-2127
Mississauga
2000 Argenta Rd Plaza 1 Suite 200
Mississauga Ontario L5N 1P7
ma ANDERSON, SINCLAIR

D.L.B. IMMIGRATION CONSULTANTS
POPZEDNIO KIEROWNIK RZĄDOWEGO PROGRAMU IMIGRACYJNEGO DLA POLAKÓW W TORONTO
LINDA LEVER
albo
BOB DOWNIE
240 Richmond St. West, Suite 304
Toronto, Ont M5V 1W1
TEL. (416) 971-9914

Julia Korpała, LL.M
Adwokat z Polski z długoletnią praktyką
Udziała porad i pomocy we wszelkich sprawach na terenie Polski, m.in. małżeństwa przez pełnomocnika, rozwody w Polsce wszelkie notarialne pełnomocnictwa do Polski notarialne sprzedaż kupna i darowizny domów gruntów spadku i inne sprawy majątkowe w Polsce oraz pisma do polskich sądów i urzędów
3290 Lakeshore Blvd. W
TORONTO M8V 1M4
TEL 255-5554
po telefonicznym uzgodnieniu

NEW YORK LIFE INSURANCE COMPANY
FINANCIAL PLANNING • UBEZPIECZENIA
Life insurance (na życie) • Disability (chorobowe) • Mortgage (hipoteczne) • Business (handlowe) • RRSP • Annuity (emerytury)
SOLIDNIE • TANIO • SZYBKO
ANDRZEJ KRYSIAK
Po bliższe informacje proszę dzwonić
biuro 226-6515 dom 858-0129

INCOME TAX SERVICE FINANCIAL PLANNING
ZOFIA ADAMCZYK, M B A
TEL 822-6826
Zeznania podatkowe dla osób prywatnych i małych przedsiębiorstw według najnowszych przepisów finansowych
Bezpłatne konsultacje i porady
Jeżeli jesteś nowo przybyłym, też należą Ci się kredyty

PODZIĘKOWANIE
Dziękujemy Pani pracującej w Credit Union w Hamiltonie na Barton Str East, za zyciwe, pomocne podejście do ludzi, rzetelne traktowanie klientów
Jest Pani najlepszą reklamą Credit Union.

ARNOLD PENK

SALES AND LEASING
Przedstawiciel firmy
sprzedającej samochody
General Motors

Nowe samochody 87 i 88
posiadają 6-letnią gwarancję
lub 100 tys km (power train)
oraz gwarancję antykorozyjną
na 6 lat lub 160 tys km

Wielka wysprzedaż samochodów przy wyjątkowo niskim oprocentowaniu. Szeroki wybór nowych i używanych samochodów. Używane samochody mają do nabycia roczną gwarancję. ARNOLD PENK gwarantuje najlepsze warunki sprzedaży samochodów, zniżki na poczekaniu, sprzedaż i pożyczkę. Polecam tanie ubezpieczenia, uwzględniające zagraniczne prawa jazdy. Osobista opieka ARNOLDA PENKA w ciągu całego okresu posiadania auta. ARNOLD PENK posiada długoletnią praktykę w sprzedaży samochodów i udzielaniu pożyczek. Cieszy się wielkim uznaniem i szacunkiem wśród Polaków a także znany jest jako społecznik. Kupno samochodu jest poważnym wydatkiem finansowym, trzeba wiedzieć z kim nawiązać tak poważną transakcję. ARNOLD PENK jest wyróżniony przez GM jako Senior Master Salesman. Czy jeszcze ktoś może to zaoferować? Zanim podpiszecie gdziekolwiek transakcję zakupu, sprawdźcie u ARNOLDA PENKA!

Po wszelkie informacje uprasza się dzwonić 964-3211 lub do domu o każdej porze 731-0757, podając nazwisko i numer telefonu.

832 Bay St., Toronto, Ont. (przy College St.)

**ELŻBIETA
(ELIZABETH)
KORZYCKA**
PRZEDSTAWICIEL
COOKSVILLE DODGE
CHRYSLER

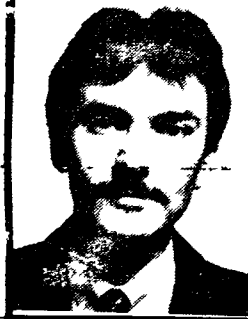
290 DUNDAS ST E Miss
(pomiędzy Cawthra i # 10)
TFL bus (416) 279 3031
Res 625 1961

ZNIŻKA PIENIĄDZA do \$ 3000
na wybrane modele. Olbrzymi wybór
PICKUP TRUCKS i VANOW
Modeli 1987 - rodzinny samochód Shadow
• Nowe samochody mają gwarancję na 7 lat,
lub 150 tys km

TOYOTA

TERCEL • COROLLA • CAMRY • CRESSIDA
• CELICA • SUPRA • VANS • TRUCKS
Przyjdź zobaczyć
nowe modele 88
w tym całkowicie zmienioną Corollę
DO ZOBACZENIA!
YONGE - LAWRENCE TOYOTA

3020 YONGE ST.
481 - 5216
(tuz obok przystanku metra)

**JACK
KLIMCZAK**
Tel domowy
762 - 9421

**ADAM
RADIO - TV - REPAIR**

Naprawa wszystkich
rodzajów telewizorów,
radu, magnetofonów, video,
konwerterów
TEL. 626 - 0620

SAFETY
Auto Repairs

WIESŁAW SOKOŁOWSKI
3005 Bloor St. W.
Etobicoke
TEL. 231-6996

Świadczymy usługi w zakresie mechaniki samochodowej wszystkich marek oraz wydajamy zaświadczenia potrzebne do rejestracji samochodów SZYBKO I SOLIDNIE

OKAZJA !

No payments, no interest !

**KUPUJĄC KAŻDY NOWY
PONTIAC lub BUICK w OLD MILL
nie płacisz rat i procentów
przez pierwsze 3 miesiące.
OFERTA WAŻNA TYLKO
DO KOŃCA LUTEGO**

**Dzwoń: DAREK ZIELIŃSKI
TEL. 766 - 2443
OLD MILL
PONTIAC BUICK Ltd.
2500 Bloor St.W. - Bloor / Jane**

CRANKSHAFT SERVICE & SUPPLIES LTD.

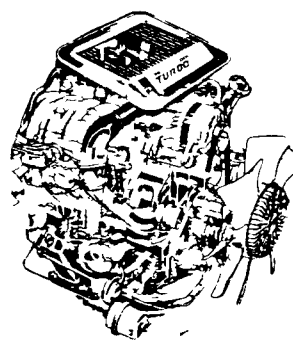
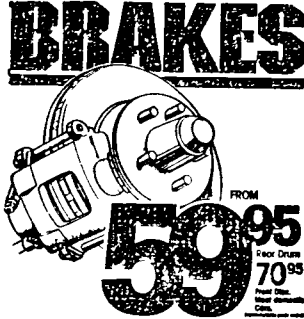
483 Dupont St.

kompletne naprawy,
przebieg układu

- zapłonowego (tuneup)
- kierownicy
- przedniego i tylnego zawieszenia
- hamulcowego

oraz wszelkie inne
naprawy

**POSIADAMY NA WYMIANĘ
WAŁY KORBOWE**
rok gwarancji na części i
roboty

**537-2529
537-5857**

Stan Ignakiewicz
Moe Jabouri

CARCARE

**GASOLINE SERVICE
STATION**

fachową pomoc we wszelkich
sprawach związanych z proble-
mami samochodowymi
660 Epsom Ave
(tj. 427 i Browns Line)
TEL. 255-3245

AUTO DRIVING SCHOOL

"THE HELPFUL PROFESSIONALS"
WOJTEK ANT CZAK

Licencjonowany instruktor jazdy udziela lekcji
oraz przygotowuje do egzaminów państwowych
(Kat "G")

**TEL (416) 270-8145 res ; 536-5454 bus.
1651 Bloor Str. W., Toronto, Ont. M6P1A6**

EastWay

EASTWAY PLYMOUTH CHRYSLER LIMITED
2851 Eglinton Ave East
NAJLEPSZY SPRZEDAWCA
W SCARBOROUGH

oferuje

- największy wybór samochodów nowych i używanych
- bezkonkurencyjne gwarancje 7 lat/115 tys km
- dogodne możliwości kredytowe
- tanie ubezpieczenia rejestracji

Nikt nie sprzedaje samochodów lepiej niż
ANDRZEJ CIERPICH
tel biuro 264-2501
dom 921-0515

ACURA

SHERWAY

Wysoko wyspecjalizowana
stacja obsługi samochodowej
prowadzi **SPRZEDAŻ, NAPRAWĘ
i WYNAJMOWANIE SAMOCHODÓW.**

Wszystkie naprawy mechaniczne
Warsztat blacharski
Naprawy wypadkowe
(w ramach ubezpieczenia i bez)
Najnowocześniejsze urządzenia m.in.
prostownice do samochodów
Malowanie farbami europejskimi
SPECJALIŚCI
O NAJWYŻSZYCH KWALIFIKACJACH

2000 The Queensway, Etobicoke
Po informacje dzwonić i prosić o
JOHNA LUDWIGA (mówi po polsku)
TEL. 620 - 1987 8 00 do 6 00

ROBERT HOLECZEK

Udziela solidnej i fachowej
pomocy w sprzedaży, kupnie,
wynajmowaniu,
finansowaniu i wycenie
wszelkich nieruchomości
w Metro Toronto

**TEL. biuro: 690-6363
dom: 423-9540**
24-godzinny serwis

Bloor/Landsdowne - Semi z cegły 3 sypialnie 3 pełne łazienki 3 kuchnie blisko metra.
Dundas/Annetta - Ładny 3-piętrowy dochodowy dom cena \$ 254,900
High Park - 3-piętrowy dom z cegły 8 pokoi, 5 sypialni.
Eglinton/Rogers - wolno stojący dwupiętrowy dom z cegły z garażem, 6 pokoi, 3 sypialnie
cena \$ 179,900
Downtown - 2-piętrowy dom z dwoma sypialniami i parkingiem, cena \$ 134,500

DOUBLER TRUCKDRIVER TRAINING

NAUKA JAZDY NA SAMOCHODACH CIĘŻAROWYCH
kategorii A i D

ocena umiejętności i doskolenia dla kierowców
nauka od podstaw wraz z możliwością
dogodnych spłat
Registered and approved as a Private
Vocational School

244-2725

2095 Weston Rd (na płd. od 401)

ADVANCE REAL ESTATE LTD.

MAREK REJNIAK
Sales Representative

RESIDENTIAL — COMMERCIAL — INDUSTRIAL
MORTGAGES — INVESTMENTS
EVALUATIONS

1055 Bloor St W
Toronto, Ontario M6H 1M4

*Serdecznie zapraszam zainteresowanych
kupnem i sprzedażą nieruchomości*

UWAGA INWESTORZY!

High Park - Triplex po przystępnej cenie przy niewielkiej wpłacie spłaca się sam

Apartamenty - 1 2 sypialniowe na Lakeshore Blvd i w centrum Mississauga w cenie
od \$ 69 900 00 i \$ 85 000 00

Delikatesy w Polskiej dzielnicy znakomity Business dla rodziny

**PO BLIŻSZE INFORMACJE I FACHOWĄ POMOC
PROSZĘ DZWONIĆ**
Biuro 534-9246 oraz Pager Dom: 756-1538

OGŁOSZENIA O PRACY

Tel 743-5706

Wszystkie ogłoszenia osob oferujących pracę lub poszukujących pracy zamieszczamy bezpłatnie trzykrotnie

POSZUKUJĘ pracy w charakterze docho-

POTRZEBNA od zaraz docho-

POSZUKUJĘ pracy w charakterze docho-

POTRZEBNA sekretarka do gabinetu lekar-

POTRZEBNY kierownik kategorii A z am-

POSZUKUJĘ pracy w charakterze docho-

POTRZEBNA kucharka do pomocy w zar-

POTRZEBNY pracownik do pracy na pół

POSZUKUJĘ pracowników do pracy na pół

ODPOWIEDZIALNA, uczciwa i niepaląca

KRAWCOWA z Polski, z 30-letnim doświ-

ZAJMĘ się dzieckiem, najchętniej u siebie

UDZIELAM nauki gry w szachy dla począ-

POTRZEBNA pani do opieki nad półrocznym

PODEJMĘ pracę chałupniczą, mieszka-

NOWO PRZYBYŁA szuka pracy po podu-

UWAGA NOWO PRZYJEZDNI

POTRZEBNA opiekunka do dwójki dzieci 5 i

60-LETNIA pani szuka pracy

POTRZEBNA ekspedientka na pełny etat lub

SZUKAM pracy Sprzątania w soboty i nie-

ZAOPIEKUNĘ się dzieckiem we własnym

MŁODA kobieta poszukuje pracy w go-

POSZUKUJĘ MIESZKANIA 1 bedroom,

18-20

PODEJMĘ pracę w charakterze pomocnika

MŁODA kobieta poszukuje pracy, najchę-

ELEKTROMECHANIK w Polsce specjalista

POTRZEBNA opiekunka do dwóch dzie-

ENERGICZNA pani z Polski, mówiąca

ELEKTRYK z długim stażem z Polski,

MŁODA kobieta poszukuje pilnie pracy

POSZUKUJĘ opiekunki do 3-letniego dzie-

18-20

18-20

18-20

18-20

18-20

18-20

18-20

18-20

18-20

18-20

18-20

18-20

18-20

18-20

18-20

18-20

18-20

18-20

18-20

18-20

18-20

18-20

18-20

18-20

18-20

18-20

18-20

18-20

18-20

18-20

18-20

18-20

INDEPENDENT COMPUTER EXPERTS

- Oprogramowanie
konsultacje
szkolenie
przygotowanie resume
TEL. 742-1387

Zespół muzyczny TRANSFER z Hamiltonu na wszystkie okazje

FINE PIANOS oferuje sprzedaż nowych pianin i fortepianów znanych firm europejskich

ECHO OJCZYNY program TV wyemitowany każdej soboty o 11 na CITY TV

PROGRAM RADIOWY POLONIA W EDMONTON na stacji CJSR FM stereo 88.5

POLSKI PROGRAM RADIOWY W VANCOUVER niedziela od 2 do 3 na CJVB

program telewizyjny w Toronto POLONIA REVIEW

program radiowy ECHO OJCZYNY od poniedziałku do piątku na fal

PRZECZYTAJ • POWIEDZ ZNAJOMYM nowe polskie radio KALEJDOSKOP

HERZING INSTITUTES CAREER COLLEGE umożliwi Ci uzyskanie dyplomu w specjalnościach

UWAGA !!! Za pośrednictwem naszej firmy kupisz wszystkie art przemysłowe

TRANS CANADA CREDIT JEWELLER właściciel: Stefan Stefanowski

POLKA, lat 32, 160/57, panna, obywatelka Kanady, towarzys-

POSZUKUJEMY 1000 OFERTY PIĘKNYCH POLEK zamieszkałych w Polsce

QUEEN ELECTRONICS SERVICE inż Zbigniew Tarasiuk

UWAGA Polonia w Toronto i okolicy POLISH ALLIANCE TORONTO CREDIT UNION LTD.

MIESZKANIA

DO WYNAJĘCIA samodzielny "basement", okolica Dan-

WYNAJMĘ mieszkanie 2-sypialnowe, 700+hydro, 2 sa-

POKÓJ - frontowy, jasny, czysty, umeblovany, używal-

POKÓJ do wynajęcia - Islington i Albion

MIESZKANIE 2-sypialnowe w "basemencie" Mississauga,

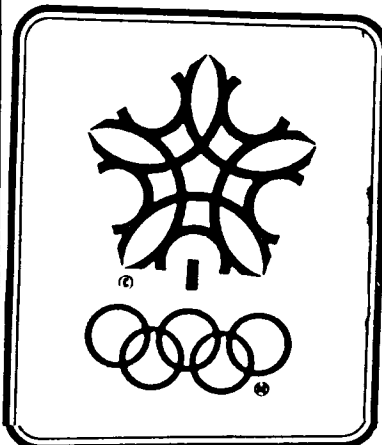
PRYWATNA SPRZEDAŻ DOMU, MISSISSAUGA Doskonała okolica, 5-letni,

POSZUKUJĘ 2 partnerów zainteresowanych kupnem

LADNY, frontowy pokój, umeblovany dla pana pracu-

SPRZEDAM dom w Polsce, powierzchnia mieszkalna 100

15-17

XV ZIMOWE IGRZYSKA ROZPOCZĘTE

Bezkonkurencyjny MATTI!

W sobotę zostały rozpoczęte XV Zimowe Igrzyska Olimpijskie w Calgary. Bierze w nich udział rekordowa ilość 57 państw, w tym 33-osobowa ekipa polskich sportowców. Wspaniałą uroczystość otwarcia Zimowej Olimpiady oglądało na stadionie "Mc Mahon" 60 tys. widzów i ponad 1,5 mld na ekranach TV na całym świecie. Wśród wiwatujących tłumów, z pochodnią olimpijską na stadion wbiegli byli olimpijczycy kanadyjscy Cathy Priestner (łyżwiarka szybka na lodzie) i Ken Read (zjazdowiec narciarski). Następnie przekazali oni pochodnię 12-letniemu Robynowi Perry, który uroczystie zapalił znicz olimpijski. Będzie on płonął w Calgary do 5 marca.

Olimpijskie zmagania rozpoczęli hokeiści. W pierwszym meczu turnieju olimpijskiego, ZSRR pokonał Norwegię 5:0. Bardzo dobrze zaprezentowali się polscy hokeiści. W swoim pierwszym meczu przegrali oni tylko 0:1 z faworyzowanymi gospodarzami.

SOBOTNIE WYNIKI

RFN - CSRS 2:1
ZSRR - Norwegia 5:0
USA - Austria 10:6

NIEDZIELNE WYNIKI

Kanada - Polska 1:0
Szwecja - Francja 13:2
Szwajcaria - Finlandia 2:1

PONIEDZIAŁEK, 15.02.

RFN - Norwegia 7:3
CSRS - USA 7:5
ZSRR - Austria 8:1

TABELA grup hokejowych (do 16.02.)

	mecze	pkt	bramki
1 Szwecja	1	2	13-2
2 Kanada	1	2	1-0
3 Szwajcaria	1	2	2-1
4 Finlandia	1	0	1-2
5 Polska	1	0	0-1
6 Francja	1	0	2-13

GRUPA B

	mecze	pkt	bramki
1 ZSRR	2	4	13-1
2 RFN	2	4	9-4
3 CSRS	2	2	8-7
4 USA	2	2	15-13
5 Norwegia	2	0	3-12
6 Austria	2	0	7-18

Z OSTATNIEJ CHWILI:

Znakomicie spisali się polscy hokeiści w swoim drugim, wstawkowym spotkaniu. Zremisowali oni 1:1 z aktualnym mistrzem świata - Szwecją. Brawo biało-czerwoni, oby takdalej! Trzymamy kciuki!

Narciarski konkurs skoków na 70 m skoczni udowodnił jak wspaniałym skoczkiem jest Fin - Matti Nykaenen. Wygrał on bez najmniejszych problemów zdobywając swój drugi złoty medal olimpijski (pierwszy zdobył w Sarajewie). Dwa pozostałe medale zdobyli skoczkowie Czechosłowacji. Polski skoczek Piotr Fijas zajął 10. miejsce (skoczył 84,5 i 80 m), a drugi nasz reprezentant Jan Kowal był 34 (79 m i 77 m). Obserwując skoki Fijas'a wydaje mi się, że jest on w stanie zmieścić się w pierwszej szóstce na dużej skoczni. Tym bardziej, że takowe mu najbardziej odpowiadają.

WYNIKI

- 1 M Nykaenen (Finlandia) - (89,5 i 89,5) - 229 pkt.
- 2 P Ploc, CSRS (84,5 i 87) - 212 1
- 3 J Malec, CSRS (88 i 85,5) - 211 8
- 4 M Tepes, Jugosławia (84 i 83,5) - 211 2
- 5 J Parma, CSRS (83,5 i 82,5) - 203 8
- 6 H Kuttun, Austria (87 i 80,5) - 199 7
- 10 P Fijas - 195,4 pkt
- 34 J Kowal - 174 3 pkt.

ŁYŻWIARSTWO SZYBKIE 500 m mężczyzn - finał

- 1 J U Mey, NRD - 36,45 sek
- 2 J Ykema, Holandia - 36,76
- 3 A Akirauroiwa, Japonia - 36,77
- 4 S Fokiczew, ZSRR - 36,82
- 5 E Kitaee, Korea Północna - 36,90
- 6 I Gelezowski, ZSRR - 36,94

BIEGI NARCIARSKIE 10 km kobiet - finał

- 1 Vida Bentsene, ZSRR - 30 min 08 3
- 2 R Smetanina, ZSRR - 30 17 0
- 3 M Matukainen, Finlandia - 30 20 5
- 4 S Nagueikina, ZSRR - 30 26 5
- 5 T Tichonowa, ZSRR - 30 38 9
- 6 I Nybraten, Norwegia - 30 51 7

30 km mężczyzn

- 1 A. Prokourorow, ZSRR - 1 godz 24 35 1
- 2 W Smirnow, ZSRR - 1 24 35 1
- 3 V Ulwang, Norwegia - 1 25 11 6
- 4 M Dewiatarow, ZSRR - 1 25 31 3
- 5 G Wanzetta, Włochy - 1 25 37 2
- 6 P Mikkelssplass, Norwegia - 1 25 44 6

KLASYFIKACJA MEDALOWA (do 16.02.)

Kraj	Złoty	Srebrny	Braźny	Razem
ZSRR	2	2	1	5
NRD	2	0	0	2
Szwajcaria	1	1	0	2
Finlandia	1	0	1	2
CSRS	0	1	1	2
Holandia	0	1	0	1
RFN	0	1	0	1
Francja	0	0	1	1
Japonia	0	0	1	1
Norwegia	0	0	1	1

CIEKAWOSTKI OLIMPIJSKIE

"13" - może szczęśliwa?

Władze sportowe Liechtensteinu nie wierzą w feralną trzynastkę, skoro do reprezentacji kiestwa na zimowe igrzyska w Calgary zakwalifikowali ni mniej ni więcej, a właśnie 13 zawodniczek i zawodników. Największe nadzieje wiążą ze startem alepczyków, wśród których liderami są rutynowani Paul Frommelt i Andreas Wenzel. W Calgary wystartują ponadto Robert Buechel, Gregor Hoop, Guenther Marxer, Gerald Maescher, Silvio Nille, Jolanda Kindle i Jacqueline Vogt. W narciarstwie klasycznym Liechtenstein będą reprezentować Benjamin Eberla, Patrick Hasler i Konstantin Ritter, a w saneczkarstwie - Peter Beck.

Czy wiecie, że...

W 28-osobowym składzie kadry reprezentacji Kanady - trzy swojsko brzmiące nazwiska. Zarley Zalapski - grał w Polsce w zespole olimpijskim Kanady - reprezentuje barwy "Pingwinów" z Pittsburgha, Jim Peplinski - to hokeista Calgary Flames, a Merlin Malinowski na co dzień występuje w szwajcarskim Langau. Malinowski w ostatniej chwili został powołany do kadry wraz z Timem Watersem z Winnipeg Jets. Merlin Malinowski ma 29 lat. Do 1983 r. grał w NHL, w drużynie Colorado. Zdobył wówczas 54 bramki, ma na swym koncie 111 asyst. W Szwajcarii, w drużynie Langau w 30 meczach uzyskał 45 pkt za 23 bramki i 22 asysty.

Saneczkarstwo - jedyński mężczyzna

- 1 J Mueller, NRD - 3 05 54 8
- 2 G Hackle, RFN - 3 05 91 6
- 3 I Khartchenko, ZSRR - 3 06 27 4
- 4 T Jakob, NRD - 3 06 35 8
- 5 M Walter, NRD - 3 06 93 3
- 6 S Daniline, ZSRR - 3 07 09 8

Tak skacze Matti Nykaenen.

Fenomenalny ZURBRIGGEN

Kiedy Szwajcar Peter Mueller osiągnął w narciarskim zjeździe mężczyzn fenomenalny czas 2:00:14 i następnie zjazdowcy przyjeżdżali o 2 sek albo więcej później wydawało się że nareszcie ten znakomity narciarz zdobędzie złoto olimpijskie. Mueller jednak stał na dole wpatrzony w stok narciarski i czekał na swojego rodaka Zurbriggena. Tylko on mógł go pokonać i tak też się stało. Pirmin Zurbriggen pojechał fenomenalnie poprawiając o 0:51 sek doskonały czas Muellera. To był nieprawdopodobny bieg zjazdowy, w którym triumf święcili Szwajcarzy, a porażkę niestety Kanadyjczycy.

WYNIKI

- 1 P Zurbriggen - 1 59 63
- 2 P Mueller (obaj Szwajcaria) - 2 00 14
- 3 F Piccard, Francja - 2 01 24
- 4 L Stock, Austria - 2 01 56
- 5 G Pfaffenbichler, Austria - 2 02 02
- 6 M Wasmeier, RFN - 2 02 03

ŚMIERĆ BOBSLEISTY

22-letni reprezentant NRD w bobslejach - Jens Raenger zmarł w poniedziałek wieczorem w Kassel w drodze na mistrzostwa świata juniorów w bobslejach. W drodze Raenger zaczął uskarżać się na dolegliwości sercowe. Dokładna przyczyna śmierci nie jest jeszcze znana.

W związku z tym ekipa NRD postanowiła nie uczestniczyć w mistrzostwach, które pod koniec tygodnia odbędą się w Winterbergu (RFN).

Podczas halowych zawodów lekkoatletycznych w Senftenbergu Anke Brehmer (NRD) uzyskała najlepszy w świecie wynik w halowym pięcioboju - 4 995 pkt. (60 m pł - 8 21, wżwyz - 1,70, kula - 14,94, w dal - 6 80, 800 m - 2 14 45)

BYŁY PŁOTKARZ REZERWOWYM

28-letni Willie Gault, przed laty znakomity płotkarz, (rekord życiowy na 110 m - 13 26 sek), nigdy nie został olimpijczykiem jako lekkoatleta, ale teraz ma szansę wystąpić w Calgary. Został bowiem rezerwowym bobsleista ekipy USA. Po zakończeniu kariery lekkoatletycznej Gault grał przez kilka sezonów w lidze amerykańskiego futbolu, a gdy w ubiegłym roku jego zespół Chicago Bears odpadł w rywalizacji o Super Bowl postanowił zostać bobsleista. Przyuczenie trwało krótko i Gault jest dziś "pchaczem" amerykańskiego boba - czwórki.

Po raz pierwszy w historii zimowej olimpiady wystąpią reprezentanci Jamajki. Mają wystartować w zawodach dwójek i czwerek bobslejowych.

Bobsleistom z Jamajki w przygotowaniach olimpijskich pomagali szkoleniowcy amerykańscy. Uznali oni, że do załogi bobslejowej trzeba dobrać ludzi o odpowiedniej wadze i szybkości. Wyselekcjonowali szybko 8 osób - pięciu wojskowych i trzech cywili.

Trwają obecnie ostatnie sprawdziany, a kryteria ustalenia składu reprezentacji są równie proste jak i selekcji - najlepszych szesściu jedzie do Calgary, dwaj pozostali będą rezerwowymi. Jednym z kandydatów do reprezentacji jest Michael White, który biega 100 m w czasie - 10 25. Marzy również o starcie w ekipie sprinterów Jamajki na letnich igrzyskach.

UWAGA!
**MIŁOŚNICY
SPORTU**
Już do nabycia
nowe wydanie
"KULIS SPORTU"